

**Ετήσια Οικονομική Έκθεση
της χρήσης 2018
(1^η Ιανουαρίου 2018 – 31^η Δεκεμβρίου 2018)**

Σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς

ΑΡ.ΜΗΤΡΩΟΥ ΑΕ 13571/01ΑΤ/Β/86/253
Έδρα: Ερυθρού Σταυρού 6, 151 23, Μαρούσι Αττικής

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

A. ΈΚΘΕΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ.....	5
B. Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου.....	8
Γ. Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις.....	24
1. Κατάσταση Οικονομικής Θέσης.....	25
2. Κατάσταση Συνολικών Εσόδων.....	26
3. Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων.....	27
4. Κατάσταση Ταμειακών Ροών.....	28
5. Γενικές πληροφορίες για την Εταιρεία.....	29
6. Πλαίσιο Κατάρτισης Οικονομικών Καταστάσεων.....	29
6.1 Δήλωση Συμμόρφωσης.....	29
6.2 Βάση Επιμέτρησης.....	30
6.3 Νόμισμα Παρουσίασης.....	30
6.4 Χρήση Εκτιμήσεων.....	30
6.5 Συγκριτικά στοιχεία και στρογγυλοποιήσεις.....	30
6.6 Αλλαγή στις Λογιστικές Πολιτικές.....	30
7. Βασικές Λογιστικές Πολιτικές.....	36
7.1 Επενδύσεις σε θυγατρικές.....	36
7.2 Μετατροπή ξένου νομίσματος.....	36
7.3 Ενσώματα πάγια.....	37
7.4 Άυλα στοιχεία του ενεργητικού.....	37
7.5 Απομείωση Αξίας μη χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού.....	37
7.6 Χρηματοοικονομικά μέσα.....	38
7.6.1 Αρχική αναγνώριση και αποαναγνώριση.....	38
7.6.2 Ταξινόμηση και Επιμέτρηση Χρηματοοικονομικών Στοιχείων του Ενεργητικού.....	38
7.6.3 Μεταγενέστερη επιμέτρηση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού.....	39
7.6.4 Απομείωση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού.....	39
7.6.3 Ταξινόμηση και επιμέτρηση Χρηματοοικονομικών Υποχρεώσεων.....	40

7.6.4 Συμφηφισμός	40
7.7 Αποθέματα	41
7.8 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα ταμειακών διαθεσίμων	41
7.9 Μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού ταξινομημένα ως κατεχόμενα προς πώληση	41
7.10 Μετοχικό κεφάλαιο	41
7.11 Διακανονισμοί πρακτορείας απαιτήσεων (Factoring)	41
7.12 Φορολογία εισοδήματος & αναβαλλόμενος φόρος.....	42
7.13 Παροχές στο προσωπικό	42
7.14 Προβλέψεις, Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Ενδεχόμενα Στοιχεία του Ενεργητικού	44
7.15 Κρατικές επιχορηγήσεις.....	44
7.16 Αναγνώριση εσόδων και εξόδων.....	44
7.17 Χρηματοοικονομικά εργαλεία	46
7.18 Μισθώσεις	46
7.19 Κέρδη ανά Μετοχή.....	46
8. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές της διοίκησης.....	47
9. Επενδύσεις σε θυγατρικές	52
10. Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων	52
10.1 Ενσώματα πάγια.....	52
10.2 Απομειώσεις στοιχείων ενεργητικού.....	54
10.3 Άυλα στοιχεία του ενεργητικού	55
10.4 Επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις	56
10.5 Λοιπά μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού.....	56
10.6 Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις / υποχρεώσεις.....	56
10.7 Αποθέματα	57
10.8 Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	57
10.9 Λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού.....	58
10.10 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	59
10.11 Μετοχικό κεφάλαιο	59
10.12 Λοιπά Αποθεματικά	59
10.13 Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	60
10.14 Επιχορηγήσεις	62
10.15 Δανειακές υποχρεώσεις.....	62
10.16 Προβλέψεις.....	63
10.17 Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις.....	64
10.18 Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	64
10.19 Φόροι εισοδήματος πληρωτέοι	65
10.20 Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.....	65
10.21 Συμφωνία μεταβολής υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	65
10.22 Πωλήσεις.....	65
10.23 Έξοδα ανά λειτουργία	65
10.24 Λοιπά έσοδα / έξοδα εκμετάλλευσης.....	66
10.25 Χρηματοοικονομικά κόστη / έσοδα	67

10.26 Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	67
10.27 Φόρος εισοδήματος	67
10.28 Κέρδη ανά μετοχή	68
10.29 Δεσμεύσεις.....	69
10.30 Ενδεχόμενες απαιτήσεις – υποχρεώσεις.....	69
10.31 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη	70
11. Σκοποί και πολιτικές διαχείρισης κινδύνων	72
12. Γεγονότα μετά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης.....	78

A. Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας ΜΗΤΕΡΑ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ, ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ-ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΗ & ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Έκθεση Ελέγχου επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας ΜΗΤΕΡΑ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ, ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ-ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΗ & ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (η Εταιρεία), οι οποίες αποτελούνται από την κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31ης Δεκεμβρίου 2018, τις καταστάσεις συνολικού εισοδήματος, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της εταιρείας ΜΗΤΕΡΑ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ, ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ-ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΗ & ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018, τη χρηματοοικονομική της επίδοση και τις ταμειακές της ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ) όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην ενότητα της έκθεσής μας “Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων”. Είμαστε ανεξάρτητοι από την Εταιρεία, καθόλη τη διάρκεια του διορισμού μας, σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Άλλες πληροφορίες

Η διοίκηση είναι υπεύθυνη για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, για την οποία γίνεται σχετική αναφορά στην “Έκθεση επί άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων”, αλλά δεν περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών.

Η γνώμη μας επί των οικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφράζουμε με τη γνώμη αυτή οποιασδήποτε μορφής συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των οικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις άλλες πληροφορίες και με τον τρόπο αυτό, να εξετάσουμε εάν οι άλλες πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις οικονομικές καταστάσεις ή τις γνώσεις που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν, με βάση τις εργασίες που έχουμε εκτελέσει, καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ουσιώδης σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό. Δεν έχουμε τίποτα να αναφέρουμε σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνες της Διοίκησης επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας να συνεχίσει τη δραστηριότητά της, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν η διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία ή να διακόψει τη δραστηριότητά της ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προβεί σ' αυτές τις ενέργειες.

Ευθύνες Ελεγκτή για τον Έλεγχο των Οικονομικών Καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις, στο σύνολο τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις οικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις οικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό τη διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη διοίκηση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας να συνεχίσει τη δραστηριότητά της. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των οικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία να παύσει να λειτουργεί ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στη διοίκηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

1. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 (μέρος Β) του Ν. 4336/2015, σημειώνουμε ότι:
 - α. Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις του άρθρου 43α του κ.ν. 2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31/12/2018.
 - β. Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά το έλεγχό μας, για την εταιρεία ΜΗΤΕΡΑ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ, ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ-ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΗ & ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.
2. Όπως αναφέρεται στην επεξηγηματική σημείωση 11.3 των οικονομικών καταστάσεων, στις 31 Δεκεμβρίου 2018, το σύνολο της αξίας των Ιδίων Κεφαλαίων της Εταιρείας είναι μικρότερο από το μισό (1/2) του μετοχικού κεφαλαίου και κατά συνέπεια συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 47 του κωδ. Ν. 2190/1920, περί της συνέχισης της δραστηριότητας της Εταιρείας, όπως αυτό έχει αντικατασταθεί από 1/1/2019 από το άρθρο 119 παρ. 4 του Ν.4548/2018.

Αθήνα, 23 Απριλίου 2019
Η Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Πελαγία Καζά
ΑΜ. ΣΟΕΛ. 62591

B. Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου

Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της «ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε» ΕΠΙ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ από 01/01/2018 έως 31/12/2018

Κύριοι Μέτοχοι,

Με βάση τις διατάξεις του νόμου 2190/1920 άρθρο 43α παράγραφος 3, άρθρο 136 παράγραφος 2, όπως αυτές αντικαταστάθηκαν από τις διατάξεις του νόμου 4548/2018, καθώς και του Καταστατικού της Εταιρείας, σας υποβάλλουμε για την κλειόμενη εταιρική χρήση από 01/01/2018 έως 31/12/2018 την Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Στην παρούσα έκθεση περιγράφονται χρηματοοικονομικές πληροφορίες της Εταιρείας για τη χρήση του 2018, σημαντικά γεγονότα που διαδραματίστηκαν στην περίοδο και η επίδραση τους στις οικονομικές καταστάσεις.

Επίσης, γίνεται περιγραφή των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που η Εταιρεία ενδέχεται να αντιμετωπίσει κατά την οικονομική χρήση του 2019 και παρατίθενται οι σημαντικές συναλλαγές που καταρτίστηκαν μεταξύ της Εταιρείας και συνδεδεμένων με αυτήν προσώπων.

(Α) ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

1. Επισκόπηση Δραστηριότητας για την χρήση 01/01-31/12/2018

Το 2018 ήταν μία έντονη χρονιά γεμάτη από γεγονότα τόσο σε οικονομικό όσο και σε πολιτικό επίπεδο. Εντός του έτους ολοκληρώθηκε το τρίτο πρόγραμμα δημοσιονομικής προσαρμογής, όπου σε συνδυασμό με τη βελτίωση του οικονομικού κλίματος, οδήγησε σε ενίσχυση της οικονομικής δραστηριότητας.

Η Εταιρεία συνέχισε τις ενέργειες μείωσης κόστους, μεγιστοποίησης των συνεργειών και των οικονομιών κλίμακας εντός του Ομίλου Υγεία στον οποίο ανήκει, εξακολουθεί να δίνει έμφαση στην ενδυνάμωση και διατήρηση επαρκούς ρευστότητας, σε συνδυασμό με την άριστη ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών και τη χρήση σύγχρονου ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού.

Η περαιτέρω ανάπτυξη της εταιρείας βρίσκεται αντιμέτωπη με τη συνεχιζόμενη καθυστέρηση εξόφλησης των ληξιπρόθεσμων οφειλών των δημοσίων ασφαλιστικών ταμείων, η οποία οδήγησε σε επιβράδυνση των αντίστοιχων οικονομικών δεικτών της. Επιπλέον η μονομερής από πλευράς Δημοσίου παράταση ισχύος της εφαρμογής εκπτώσεων και του μηχανισμού αυτόματης επιστροφής (rebate και claw-back αντίστοιχα) του άρθρου 100 του Ν.4172/2013 (ΦΕΚ 167Α/2013) μέχρι και την 31^η Δεκεμβρίου 2022, έχει επιδεινώσει τις προσδοκίες της Εταιρείας αναφορικά με τη συνεργασία με τον Εθνικό Οργανισμό Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.).

Εντός αυτού του αβέβαιου οικονομικού περιβάλλοντος η Εταιρεία χαράσσει τη στρατηγική της για το επόμενο διάστημα, με γνώμονα την παροχή υψηλού επιπέδου υπηρεσιών υγείας.

2. Ανάλυση χρηματοοικονομικών πληροφοριών

Κύκλος Εργασιών : Ο κύκλος εργασιών της εταιρείας, ανήλθε σε 67,2 εκ. Ευρώ το 2018 έναντι 64,0 εκ. Ευρώ του 2017, παρουσιάζοντας αύξηση 5,0%.

Μικτά Κέρδη : Τα μικτά κέρδη της Εταιρείας διαμορφώθηκαν σε 7,8 εκ. Ευρώ έναντι 5,6 εκ. το προηγούμενο έτος, παρουσιάζοντας αύξηση 38,5%, ως επακόλουθο της αύξησης του κύκλου εργασιών σε συνδυασμό με τη συγκράτηση των λειτουργικών εξόδων.

Προσαρμοσμένα κέρδη (ζημιές) προ φόρων, χρηματοοικονομικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων, έκτακτων αποτελεσμάτων και αποτελεσμάτων προηγούμενων χρήσεων (**Προσαρμοσμένο EBITDA**) :

Η Εταιρεία ορίζει το μέγεθος «Προσαρμοσμένο EBITDA» ως τα αποτελέσματα προ φόρων, χρηματοοικονομικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων (ενσώματων και άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων), προσαρμοσμένα με τις επιδράσεις των τυχόν έκτακτων αποτελεσμάτων και των αποτελεσμάτων προηγούμενων χρήσεων. Ο εν λόγω προσαρμοσμένος δείκτης χρησιμοποιείται από τη Διοίκηση ως ένας εσωτερικός δείκτης απόδοσης της διαχείρισης των λειτουργικών επαναλαμβανόμενων δραστηριοτήτων της Εταιρείας. Το προσαρμοσμένο EBITDA παρουσίασε σημαντική βελτίωση κατά 55,1% και ανήλθαν σε 7,8 εκ. Ευρώ έναντι 5,0 εκ. Ευρώ το 2017.

Κέρδη (ζημιές) προ τόκων, φόρων, επενδυτικών αποτελεσμάτων (EBIT) : Τα λειτουργικά κέρδη (EBIT) του 2018 διαμορφώθηκαν σε 5,4 εκ. Ευρώ, έναντι 3,0 εκ. Ευρώ την προηγούμενη χρήση.

Κέρδη (ζημιές) προ φόρων (EBT) : Τα κέρδη προ φόρων ανήλθαν σε 3,2 εκ. Ευρώ έναντι ζημιών -0,2 εκ. Ευρώ το 2017.

Καθαρά Κέρδη (ζημιές) μετά από Φόρους: Τα καθαρά αποτελέσματα της Εταιρείας ανήλθαν σε 3,1 εκ. Ευρώ έναντι -0,6 εκ. Ευρώ το 2017.

Ενσώματα Πάγια : Τα ενσώματα πάγια της Εταιρείας την 31/12/2018 ανέρχονται σε 50,8 εκ. Ευρώ και αντιστοιχούν στο 49,9% του Συνολικού Ενεργητικού της Εταιρείας, έναντι 49,9 εκ. Ευρώ της προηγούμενης χρήσης που αντιστοιχούσαν στο 48,8% του Συνολικού Ενεργητικού της Εταιρείας.

Πελάτες και Λοιπές Εμπορικές Απαιτήσεις : Οι Πελάτες και Λοιπές Εμπορικές Απαιτήσεις της Εταιρείας ανήλθαν σε 19,8 εκ. Ευρώ έναντι 17,1 εκ. Ευρώ το 2017 και αντιπροσωπεύουν ποσοστό του Συνολικού Ενεργητικού της Εταιρείας, το οποίο ανέρχεται σε 19,5% έναντι 16,8% το 2017.

Ίδια Κεφάλαια : Τα Ίδια Κεφάλαια της Εταιρείας ανέρχονται σε 7,4 εκ. Ευρώ από 5,1 εκ. Ευρώ το 2017.

Καθαρός Δανεισμός : Ο καθαρός δανεισμός (δάνεια μείον ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα) διαμορφώθηκε στα 39,5 εκ. Ευρώ το 2018 έναντι 39,7 εκ. Ευρώ το 2017.

Προμηθευτές και Λοιπές Υποχρεώσεις : Οι Προμηθευτές και Λοιπές Υποχρεώσεις την 31/12/2018 ανήλθαν σε 32,5 εκ. Ευρώ έναντι 30,0 εκ. Ευρώ το 2017.

Καθαρές Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές Δραστηριότητες: Οι καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες ανήλθαν σε 4,0 εκ. Ευρώ το 2018 έναντι 0,2 εκ. Ευρώ το 2017.

3. Παράγοντες δημιουργίας αξίας και μέτρησης επιδόσεων

Η Εταιρεία αξιολογεί τα αποτελέσματα και την απόδοσή της σε μηνιαία βάση εντοπίζοντας έγκαιρα και αποτελεσματικά αποκλίσεις από τους στόχους και λαμβάνοντας διορθωτικά μέτρα. Η αποδοτικότητα της Εταιρείας επιμετράται κάνοντας χρήση χρηματοοικονομικών δεικτών απόδοσης που χρησιμοποιούνται διεθνώς:

ROCE (Return on Capital Employed) - «Αποδοτικότητα συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων»: Ο δείκτης διαιρεί τα κέρδη προ τόκων και φόρων με τα συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια, τα οποία είναι το άθροισμα του Μέσου Όρου της Καθαρής Θέσης των δύο τελευταίων ετών και του Μέσου Όρου του συνόλου των δανειακών υποχρεώσεων των δύο τελευταίων ετών. Όσο μεγαλύτερος ο δείκτης τόσο πιο αποτελεσματική είναι η χρήση των απασχολούμενων κεφαλαίων.

	31/12/2018	31/12/2017
Κέρδη προ τόκων και φόρων EBIT	5.377.828	3.032.064
Μ.Ο. Ιδίων Κεφαλαίων	6.254.330	3.154.227
Μ.Ο. Δανειακών Υποχρεώσεων	41.871.030	43.511.936
ROCE	11,20%	6,50%

ROE (Return on Equity) - «Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων»: Ο δείκτης διαιρεί τα κέρδη μετά φόρων με το μέσο όρο της Καθαρής Θέσης των δύο τελευταίων ετών.

	31/12/2018	31/12/2017
Κέρδη μετά φόρων	3.129.921	(570.319)
Μ.Ο. Ιδίων Κεφαλαίων	6.254.330	3.154.227
ROE	50,04%	-18,08%

(B) Σημαντικές Επιχειρηματικές Αποφάσεις και Γεγονότα

1. Σημαντικά γεγονότα κατά την περίοδο αναφοράς

Την 17^η Ιανουαρίου 2018 η Εταιρεία και το Institute of Life ανακοίνωσαν τη δημιουργία μιας υψηλού επιπέδου μονάδας υποβηθούμενης αναπαραγωγής, αναδεικνύοντας τη Μονάδα Institute of Life ΜΗΤΕΡΑ, ως μία από τις πλέον εξειδικευμένες Μονάδες της Ευρώπης.

Την 6^η Φεβρουαρίου 2018 κοινοποιήθηκε από την ΑΑΔΕ το Σημείωμα Διαπιστώσεων Ελέγχου και οι Προσωρινοί Προσδιορισμοί Φόρου Εισοδήματος, ΦΠΑ και ΚΒΣ, χωρίς ουσιαστική επιβάρυνση για την Εταιρεία.

Την 30^η Μαρτίου 2018 αποφασίστηκε η πλήρης κάλυψη από την Εταιρεία της αύξησης μετοχικού κεφαλαίου που αποφάσισε την 27^η Μαρτίου 2018 το Δ.Σ. της θυγατρικής Λητώ Α.Ε., για έκδοση 68.260 μετοχών στην ονομαστική τους αξία, ήτοι € 200.001,80.

Την 19^η Απριλίου ολοκληρώθηκε το 12^ο Παγκόσμιο Forum Ανθρωπιστικής Ιατρικής στην Καρδιολογία και την Καρδιοχειρουργική και το 3^ο Ευρασιατικό Συμπόσιο Παιδοκαρδιολογίας και Παιδοκαρδιοχειρουργικής, το οποίο οργανώθηκε σε συνεργασία με το φιλανθρωπικό «Ίδρυμα Καλαγκός» και την Παγκόσμια Ένωση Καρδιολογίας, με την υποστήριξη του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας.

Την 5η Ιουλίου 2018 η «MARFIN INVESTMENT GROUP A.E. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ» (εφεξής MIG) προέβη στην υπογραφή δεσμευτικής σύμβασης αγοραπωλησίας του συνολικού ποσοστού συμμετοχής (άμεσης και έμμεσης) της στην ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΩΝ – “ΥΓΕΙΑ” ΑΕ, ανερχόμενου σε 70,385%, στην “HELLENIC HEALTHCARE S.A R.L.” η οποία ελέγχεται από την “CVC CAPITAL PARTNERS” έναντι τιμήματος € 0,95 ανά μετοχή (συνολικό τίμημα € 204.430 χιλ.). Την 25η Αυγούστου, η Γενική Συνέλευση της «MARFIN INVESTMENT GROUP A.E. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ» με απόφασή της ενέκρινε την εν λόγω πώληση και μεταβίβαση καθώς και το σύνολο των σχετικών αποφάσεων και ενεργειών του Διοικητικού Συμβουλίου της. Η συναλλαγή εγκρίθηκε από την Επιτροπή Ανταγωνισμού την 27^η Σεπτεμβρίου 2018. Την 9η Νοεμβρίου 2018 με ανακοίνωση της η MIG γνωστοποίησε την ολοκλήρωση της μεταβίβασης των μετοχών του Ομίλου ΥΓΕΙΑ προς το σχήμα που ελέγχεται από τα επενδυτικά κεφάλαια της «CVC CAPITAL PARTNERS» («CVC»).

Εντός του Ιουλίου η Μονάδα Institute of Life ΜΗΤΕΡΑ λαμβάνει Διεθνής Διαπίστευση από τον Διεθνή Φορέα Αξιολόγησης Κλινικών (GCR – Global Clinic Rating), η οποία πλέον συγκαταλέγεται στις Κορυφαίες Μονάδες Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής στην Ελλάδα και στις 50 καλύτερες στον κόσμο.

Την 26η Ιουλίου 2018 ελήφθησαν τα οριστικά φύλλα ελέγχου για τον φορολογικό έλεγχο της χρήσης 2012, από τα οποία δεν προέκυψαν πρόσθετοι φόροι και προσαυξήσεις.

Την 12^η Δεκεμβρίου 2018 εξελέγησαν νέα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου οι κ.κ. Δ. Σύρμας και Σ. Σταμπουλούς, στη θέση των παραιτηθέντων μελών κ.κ. Α. Κυπριανίδη και Γ. Ευστρατιάδη. Κατόπιν των ανωτέρω το Διοικητικό Συμβούλιο έχει ως εξής:

1. Γεώργιος Πολίτης – Πρόεδρος Δ.Σ.
2. Ιωάννης Ανδρέου – Αντιπρόεδρος Δ.Σ.
3. Ανδρέας Καρταπάνης – Διευθύνων Σύμβουλος
4. Μαρία Παπαμάρκου – Μέλος Δ.Σ. και Γενική Διευθύντρια
5. Δημήτριος - Ελευθέριος Μαντζαβίνος – Μέλος Δ.Σ.
6. Σπυρίδων Κοσμάς – Μέλος Δ.Σ.
7. Δημήτριος Σύρμας – Μέλος Δ.Σ.
8. Σέργιος Σταμπουλούς – Μέλος Δ.Σ.
9. Βασίλειος Κελλάρης – Μέλος Δ.Σ.
10. Στέφανος Χανδακάς – Μέλος Δ.Σ.
11. Ιωάννης Χριστόπουλος – Μέλος Δ.Σ.
12. Ευαγγελία Λαγκώνα – Στάθη – Μέλος Δ.Σ.
13. Ηλίας Αθανασιάδης – Μέλος Δ.Σ.

2. Σημαντικά γεγονότα μετά τη λήξη της χρήσης

Την 18η Φεβρουαρίου 2019, ολοκληρώθηκε η υπογραφή της νέας στρατηγικής συμφωνίας του Ομίλου Hellenic Healthcare με την Εθνική Ασφαλιστική για την κάλυψη των ασφαλισμένων της στα θεραπευτήρια του Ομίλου. Μετά τις πρόσφατες εξαγορές, το δίκτυο του Hellenic Healthcare Group περιλαμβάνει πλέον τα θεραπευτήρια Metropolitan Hospital, Υγεία, Μητέρα, Metropolitan General και Λητώ, έχοντας τη δυνατότητα παροχής των πλέον εξειδικευμένων και σύγχρονων ιατρικών υπηρεσιών τόσο στο επίπεδο της γενικής ιατρικής, όσο και στην παιδιατρική και τη μαιευτική-γυναικολογία.

3. Η Υπευθυνότητα για τους Εργαζόμενους

Για άλλη μία χρονιά, η στρατηγική στον πυλώνα του Ανθρωπίνου Δυναμικού, είναι:

- η διατήρηση θέσεων εργασίας
- η διατήρηση μισθών
- η διατήρηση των παροχών
- η έμφαση στην εκπαίδευση

Η Διοίκηση της Εταιρείας πιστεύει, ότι οι άνθρωποί της είναι το σημαντικότερο περιουσιακό κεφάλαιο. Το ανθρώπινο δυναμικό της Εταιρείας, με κοινό όραμα, υλοποιεί τους επιχειρηματικούς στόχους και την φέρνει πάντα στην κορυφή των εξελίξεων. Η προσέγγιση της Εταιρείας είναι πάντα ανθρωποκεντρική, όπως και τα συστήματα και οι διαδικασίες που εφαρμόζει.

Επενδύει στους ανθρώπους προσφέροντας τους εργασιακή ασφάλεια, εκπαίδευση, αξιολόγηση και πρόσθετες παροχές.

Κώδικας Δεοντολογίας

Οι ηθικές αξίες αποτελούν τη βάση λειτουργίας της Εταιρείας. Όλοι ανεξαρτήτως οι εργαζόμενοι, εργάζονται με: Ακεραιότητα, Υπευθυνότητα, Σεβασμό, Συμμόρφωση στα επαγγελματικά πρότυπα και την τήρηση νόμων και κανονισμών, Αξιοπιστία, Εμπιστοσύνη, Αριστεία, Διαφάνεια, Βιωσιμότητα.

Στην Εταιρεία η διαχείριση και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού βασίζεται σε τέσσερις (4) άξονες δράσεων:

I. Εκπαίδευση και ανάπτυξη

Η Εταιρεία δίνει ιδιαίτερη βαρύτητα στη εκπαίδευση των εργαζομένων. Με στόχο την κάλυψη των εκπαιδευτικών αναγκών που έχουν εκφράσει οι ίδιοι οι εργαζόμενοι στα πλαίσια του αντικειμένου εργασίας τους, καταρτίζεται σε ετήσια βάση συγκεκριμένο εκπαιδευτικό πλάνο. Βάσει αυτού, υλοποιούνται ποικίλα προγράμματα και εκπαιδεύσεις, προκειμένου οι εργαζόμενοι να ενημερώνονται για όλες τις εξελίξεις στον τομέα της υγείας και να ανταποκρίνονται επιτυχώς στις απαιτήσεις της σύγχρονης τεχνολογίας που εφαρμόζεται στην Εταιρεία.

II. Αξιολόγηση και ανέλιξη

Για την Εταιρεία, η αξιολόγηση της απόδοσης των εργαζομένων αποτελεί μία εξαιρετικά σημαντική διαδικασία. Εφαρμόζεται ένα κοινό Σύστημα Διαχείρισης της Απόδοσης, το οποίο αποτελεί τη βάση ενός ενιαίου προγράμματος ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού και εκφράζει τη βούληση της Εταιρείας για δίκαιη, αντικειμενική και αξιοκρατική διαχείριση όλων των εργαζομένων.

III. Παροχές

Η Εταιρεία, με βάση τον κλάδο στον οποίο δραστηριοποιείται εφαρμόζει πρόγραμμα βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων παροχών προς όλους τους εργαζόμενους πλήρους απασχόλησης.

Ενδεικτικά κάποιες παροχές αποτελούν:

- Δωρεάν νοσηλεία και εξετάσεις για όλους τους εργαζόμενους.
- Πρόγραμμα ασφάλειας ζωής για τους ίδιους τους εργαζόμενους, απώλειας εισοδήματος και επιδόματος σοβαρών ασθενειών.
- Δυνατότητα παροχής άτοκων δανείων, για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών.
- Μετακίνηση από και προς το χώρο εργασίας για όλες τις βάρδιες λειτουργίας του Νοσοκομείου.
- Οικονομική ενίσχυση των εργαζομένων για την κάλυψη σοβαρών οικογενειακών αναγκών τους.
- Εορταστικές εκδηλώσεις.
- Δωρεάν δεκατιανό και πλήρες γεύμα με συμβολικό ποσό.

IV. Ίσες Ευκαιρίες και Ανθρώπινα Δικαιώματα

Η Εταιρεία έχει δεσμευτεί στην παροχή Ίσων Ευκαιριών σε όλα τα άτομα ανεξαρτήτως φύλου, ηλικίας, αναπηρίας, χρώματος, φυλής, εθνικής καταγωγής, κοινωνικοοικονομικού υπόβαθρου, θρησκείας ή πολιτικών πεποιθήσεων. Η ανέλιξη σε διοικητικές θέσεις εξαρτάται κυρίως από τις ανάγκες της εταιρείας και την ικανότητα των ατόμων στη διοίκηση ανθρώπων. Το επίπεδο βασικού μισθού για άνδρες και γυναίκες καθορίζεται με βάση την τοπική νομοθεσία και τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας. Δεν υπάρχει καμία διαφοροποίηση μεταξύ ανδρών και γυναικών για την ίδια εργασία. Επιπλέον, στην Εταιρεία απασχολούνται Άτομα με Αναπηρία (ΑΜΕΑ) όταν αυτό είναι εφικτό. Τα άτομα αυτά απασχολούνται σε θέσεις κατάλληλες ανάλογα με τις δυνατότητές τους.

4. Φροντίδα για το Περιβάλλον

Η Εταιρεία αναπτύσσει με συνέπεια και συνέχεια, δράσεις περιβαλλοντικής φροντίδας προκειμένου να επιτυγχάνει συνεχή βελτίωση στη μείωση της περιβαλλοντικής της επίπτωσης. Σκοπός είναι το μοντέλο λειτουργίας μας, μέσω της συνεχούς βελτίωσης της οργάνωσης της εταιρείας, να προάγει την υγεία με αποτελεσματικούς και φιλικούς προς το περιβάλλον τρόπους.

Βασικές περιβαλλοντικές επιδόσεις για οργανισμούς παροχής υπηρεσιών υγείας, αποτελούν η ορθή διαχείριση επικίνδυνων ουσιών και αποβλήτων, η ορθολογική κατανάλωση των φυσικών πόρων, της ηλεκτρικής ενέργειας και του νερού και οι μειωμένες εκπομπές αέριων ρύπων στην ατμόσφαιρα.

Αναγνωρίζοντας την κρισιμότητα της σωστής διαχείρισης των αποβλήτων που προέρχονται από την Εταιρεία, εφαρμόζουμε ειδικό Πλάνο Διαχείρισης Επικίνδυνων Ουσιών και Αποβλήτων. Το πλάνο περιλαμβάνει τις διαδικασίες που εφαρμόζονται για το χειρισμό, αποθήκευση, μεταφορά και απόρριψη των επικίνδυνων ουσιών και των αποβλήτων που παράγονται κατά την παροχή των υπηρεσιών και λειτουργία των τμημάτων της κλινικής. Η Εταιρεία συμμορφώνεται πλήρως με την ισχύουσα περιβαλλοντική νομοθεσία.

Οι ποσότητες που προκύπτουν από τις διαδικασίες της αποτέφρωσης και αποστείρωσης προωθούνται από κατάλληλα αδειοδοτημένους διαχειριστές σε Χώρους Υγειονομικής Ταφής, ως ορίζεται από τη νομοθεσία.

5. Διαφάνεια και καταπολέμηση της διαφθοράς

Στην Εταιρεία δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην υλοποίηση προληπτικών ενεργειών αναφορικά με θέματα διαφάνειας και διαφθοράς με στόχο την ανταπόκριση στις ανάγκες των συμμετόχων.

Σε αυτό το πλαίσιο, η Εταιρεία έχει αναπτύξει και εφαρμόζει Κώδικα Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας, ο οποίος έχει καταρτισθεί αφού ελήφθη υπόψη ο Κώδικας Ιατρικής Δεοντολογίας και η κείμενη Ελληνική Νομοθεσία. Μέσω αυτού, δίνονται σαφείς κατευθύνσεις για την τήρηση των κανόνων ηθικής εντός και εκτός του οργανισμού, ενδεικτικά στις σχέσεις με τους ασθενείς, τους προμηθευτές και τα λοιπά ενδιαφερόμενα μέρη της Εταιρείας. Ο Κώδικας Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας υπερκαλύπτει ουσιαστικά τα θέματα που άπτονται μιας αυτόνομης πολιτικής για την καταπολέμηση της διαφθοράς.

Παράλληλα, η Εταιρεία έχει αναπτύξει και εφαρμόζει Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης, προάγοντας τη διαφάνεια μέσω της οργανωτικής του δομής ενώ πρόσθετα, έχει θέσει συγκεκριμένα εγκριτικά όρια ευθύνης κάθε στελέχους αλλά και δικλίδες ασφαλείας, που ελέγχονται ανά τακτά χρονικά διαστήματα στο πλαίσιο των διενεργούμενων εσωτερικών ελέγχων.

Αναλυτικότερα οι δράσεις Εταιρικής Υπευθυνότητας της Εταιρείας περιγράφονται στον Ετήσιο Απολογισμό Εταιρικής Υπευθυνότητας του Ομίλου ΥΓΕΙΑ του οποίου η Εταιρεία είναι θυγατρική και ο οποίος συντάσσεται με βάση το διεθνές πρότυπο GRI-G4 (βλ. ιστοσελίδα www.hygeia.gr).

(Γ) ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΚΑΙ ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΕΣ

Το οικονομικό κλίμα στη χώρα βελτιώνεται και η θετική προοπτική της ελληνικής οικονομίας είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τη συνέχιση των μεταρρυθμίσεων που λαμβάνουν χώρα όλα τα προηγούμενα χρόνια.

Η Εταιρεία δραστηριοποιείται στο χώρο της ελληνικής πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας περίθαλψης, όπου το τελευταίο διάστημα λαμβάνουν χώρα εξαγορές και συγχωνεύσεις εταιρειών, με στόχο τη δημιουργία ισχυρών ομίλων στο χώρο.

Παράλληλα η λειτουργία του ΕΟΠΥΥ και η υλοποίηση ή μη νέας σύμβασης συνεργασίας με τις ιδιωτικές κλινικές, αποτελούν σημαντικούς παράγοντες δημιουργίας ενός σταθερού πλαισίου λειτουργίας των ιδιωτικών κλινικών και συνεργασίας τους με το Δημόσιο.

Είναι σαφές ότι ο ρυθμός ανάπτυξης του ιδιωτικού κλάδου παροχής υπηρεσιών υγείας είναι αλληλένδετος και εξαρτώμενος από την πορεία της Ελληνικής Οικονομίας στην οποία καλούνται να ανταποκριθούν οι εταιρείες που συμμετέχουν σε αυτόν. Τα αποτελέσματα και η πορεία της Εταιρείας επηρεάζονται άμεσα από τη δραστηριοποίησή της, έναντι της συνεχούς ανάπτυξης στον κλάδο της υγείας και την αξιοποίηση των δυνατοτήτων της για περαιτέρω ανάπτυξη. Τυχόν αδυναμία της Εταιρείας να ανταποκριθεί στις νέες συνθήκες θα μπορούσε να έχει αρνητικές επιπτώσεις στην οικονομική της κατάσταση και τα λειτουργικά της αποτελέσματα. Η Εταιρεία παρακολουθεί τις εξελίξεις και προσαρμόζει τη στρατηγική της, ώστε να αντιμετωπίζονται αποτελεσματικά οι αρνητικές επιπτώσεις της κρίσης αλλά και να εκμεταλλευτεί τυχόν ευκαιρίες που θα παρουσιαστούν διασφαλίζοντας έτσι την ανάπτυξη και την απρόσκοπτη λειτουργία της.

1. Κίνδυνος από τον Ανταγωνισμό

Στον κλάδο των ιδιωτικών υπηρεσιών υγείας ο ανταγωνισμός μεταξύ των επιχειρήσεων είναι ιδιαίτερα έντονος καθώς λόγω της παρατεταμένης κρίσης, οι πολίτες έχουν στραφεί στο Δημόσιο Τομέα, ο οποίος όμως αδυνατεί διαχρονικά να καλύψει τη συνεχώς αυξανόμενη ζήτηση αλλά και να προσφέρει ποιοτικές υπηρεσίες υγείας.

Στο πλαίσιο αυτό οι ιδιωτικές κλινικές στράφηκαν στον εμπλουτισμό των παρεχόμενων υπηρεσιών τους και στην ταχύτητα ανταπόκρισης προς τον ασθενή, με επέκταση των υφιστάμενων εγκαταστάσεων για στέγαση νέων τμημάτων. Χαρακτηριστικό είναι άλλωστε ότι αρκετές ιδιωτικές κλινικές περιλαμβάνουν από τμήματα μαιευτικής κλινικής, μέχρι και διαγνωστικά κέντρα έτσι ώστε να καλύπτουν ένα ευρύτερο φάσμα υπηρεσιών.

Ένα ακόμα πεδίο ανταγωνισμού που παρατηρείται στον κλάδο της ιδιωτικής παροχής υπηρεσιών υγείας είναι η επέκταση των συνεργασιών των ιδιωτικών μονάδων με ασφαλιστικές εταιρείες και η σύναψη συμβάσεων με ασφαλιστικά ταμεία, για την κάλυψη νοσηλίων μεγαλύτερου εύρους ασθενών.

Η Εταιρεία είναι σήμερα από τις καλύτερες κλινικές στον ελληνικό κλάδο της ιδιωτικής παροχής υπηρεσιών υγείας και με τη συνεχή βελτίωση των υπηρεσιών υψηλής ποιότητας στην αιχμή της ιατρικής επιστήμης και τεχνολογίας στοχεύει όχι μόνο να διατηρήσει τη θέση αυτή αλλά να αποτελέσει τον πρωτοπόρο του κλάδου προσφέροντας νέες υπηρεσίες. Ωστόσο σε περίπτωση που η Εταιρεία διακόψει την αναπτυξιακή και επενδυτική της πολιτική, η ανταγωνιστική της θέση ενδεχομένως να επηρεαστεί σημαντικά, επηρεάζοντας με τον τρόπο αυτό και την χρηματοοικονομική κατάστασή της.

2. Εξάρτηση από συμβάσεις με ασφαλιστικές εταιρείες

Το ΜΗΤΕΡΑ διαθέτει και διαχειρίζεται μακροχρόνιες συμβάσεις με τις ασφαλιστικές ΕΘΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ, METLIFE, NN, BUPA, GENERALI, AXA κλπ.

Η Εταιρεία επιπλέον έχει υπογράψει σύμβαση με τη MEDNET Ελλάς Α.Ε., εταιρεία ασφαλιστικής πρακτόρευσης, η οποία διαχειρίζεται ασφαλιστικά προγράμματα νοσοκομειακής κάλυψης μερικών εκ των μεγαλύτερων ασφαλιστικών εταιρειών στην Ελλάδα, για περιστατικά γενικής και παιδιατρικής κλινικής, ως συμβεβλημένο Νοσοκομείο.

Η υπογραφή των ανωτέρω συμφωνιών μειώνει σε μεγάλο βαθμό την έκθεση της Εταιρείας στον αντίστοιχο κίνδυνο ανταγωνισμού και ρευστότητας.

3. Κίνδυνος επιτοκίου

Ο κίνδυνος διακυμάνσης επιτοκίων συνίσταται στην πιθανότητα η εύλογη αξία των μελλοντικών χρηματοροών ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου να παρουσιάσει διακυμάνσεις εξαιτίας μεταβολών στα επιτόκια της αγοράς.

Επιδίωξη της Εταιρείας είναι η επίτευξη της βέλτιστης ισορροπίας/σχέσης μεταξύ του κόστους δανεισμού και των τυχόν επιπτώσεων στα κέρδη και τις ταμειακές ροές που δύνανται να επιφέρουν οι μεταβολές των επιτοκίων. Η Εταιρεία παρακολουθεί και διαχειρίζεται το δανεισμό και γενικά την οικονομική της στρατηγική προβαίνοντας στη συνδυασμένη χρήση βραχυπρόθεσμου και μακροπρόθεσμου δανεισμού. Πολιτική της Εταιρείας είναι να παρακολουθεί διαρκώς τις τάσεις των επιτοκίων καθώς και τις χρηματοδοτικές της ανάγκες. Επίσης, πολιτική της είναι να ελαχιστοποιεί την έκθεσή της στο κίνδυνο ταμειακών ροών επιτοκίου όσον αφορά τη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση. Οι μακροπρόθεσμες χρηματοδοτήσεις έχουν κατά βάση κυμαινόμενο επιτόκιο.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την ευαισθησία του αποτελέσματος της χρήσης καθώς και των ιδίων κεφαλαίων σε μια λογική μεταβολή του επιτοκίου της τάξεως του +1% ή -1% (2018: +/- 1%).

ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.				
	Μεταβλητή		Μεταβλητή	
	1%	-1%	1%	-1%
	31/12/2018		31/12/2017	

Ποσά σε €

Αποτέλεσμα χρήσης (προ φόρων)	(418.710)	418.710	(435.119)	435.119
Καθαρή Θέση	(418.710)	418.710	(435.119)	435.119

4. Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας σχετίζεται με τη δυνατότητα της Εταιρείας να εκπληρώνει τις χρηματοοικονομικές της υποχρεώσεις όταν αυτές καθίστανται ληξιπρόθεσμες. Η Εταιρεία διαχειρίζεται τις ανάγκες ρευστότητας με προσεκτική παρακολούθηση των χρεών των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων καθώς επίσης και των πληρωμών που πραγματοποιούνται καθημερινά.

Οι ανάγκες ρευστότητας παρακολουθούνται σε διάφορες χρονικές περιόδους, σε ημερήσια και εβδομαδιαία βάση καθώς και σε μια κυλιόμενη περίοδο 30 ημερών. Οι ανάγκες ρευστότητας για τους επόμενους 6 μήνες και το επόμενο έτος προσδιορίζονται μηνιαία.

Επιπλέον, παραμένουν σε ισχύ οι έλεγχοι και περιορισμοί στην κίνηση κεφαλαίων οι οποίοι επηρεάζουν την ομαλή λειτουργία και προμήθεια του απαραίτητου υγειονομικού και φαρμακευτικού υλικού για την εξυπηρέτηση των ασθενών της κλινικής.

Η ληκτότητα των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων την 31/12/2018 για την Εταιρεία αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε €	Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες	
	Εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη
Μακροπρόθεσμος δανεισμός	666.169	1.955.691	35.493.527	-
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων	144.149	144.180	710.974	-
Εμπορικές υποχρεώσεις	32.504.957	-	0	0
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	5.812.332	-	308.498	-
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός	-	1.355.000	-	-
Σύνολο	39.127.637	3.454.871	36.512.998	0

Η αντίστοιχη ληκτότητα των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων για την Εταιρεία την 31/12/2017 είχε ως εξής:

Ποσά σε €	Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες	
	Εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη
Μακροπρόθεσμος δανεισμός	750.000	1.750.000	38.547.109	-
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων	34.039	34.038	202.152	-
Εμπορικές υποχρεώσεις	30.020.560	-	0	-
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	6.073.276	-	183.229	-
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός	-	1.955.000	-	-
Σύνολο	36.877.875	3.739.038	38.932.491	0

Οι ανωτέρω συμβατικές ημερομηνίες λήξης αντικατοπτρίζουν τις μικτές ταμειακές ροές, οι οποίες ενδέχεται να διαφέρουν από τις λογιστικές αξίες των υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης.

Κατά την 31/12/2018, η Εταιρεία παρουσιάζει αρνητικό κεφάλαιο κίνησης, καθώς το σύνολο των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων υπερβαίνει το σύνολο των κυκλοφορούντων στοιχείων του ενεργητικού κατά το ποσό των € 18.490 χιλ.. Παράλληλα, κατά την 31/12/2018, τα Ίδια Κεφάλαια της Εταιρείας είναι μικρότερα του 50% του Μετοχικού Κεφαλαίου και συνεπώς συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 47 του Ν. 2190/1920

όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 119 του Ν. 4548/2018 από 01/01/2019 περί της συνέχισης της δραστηριότητάς της.

Στα πλαίσια των ανωτέρω, η Εταιρεία έχει ήδη προβεί σε σειρά ενεργειών για την περαιτέρω βελτίωση της ρευστότητάς της. Συγκεκριμένα, η Εταιρεία έχει ήδη επιμερίσει σε τρίτους σημαντικό μέρος του καταχωρηθέντος επί των οικονομικών καταστάσεων κόστους claw-back και rebate ενώ ισχυροποιεί τις εμπορικές συνεργασίες επιδιώκοντας την εξασφάλιση πρόσθετου κεφαλαίου κίνησης. Παράλληλα, συνεχίζει τη συντονισμένη προσπάθεια περιορισμού του λειτουργικού κόστους και για το 2018 και βελτιστοποίησης της διαχείρισης ταμειακών διαθεσίμων.

Επιπλέον, η Εταιρεία ως μέλος του Ομίλου Υγεία, χαίρει υψηλής αξιοπιστίας τόσο έναντι των Τραπεζών, όσο και έναντι των προμηθευτών της, λόγω της δυναμικής και κυρίαρχης πορείας της στην ελληνική αγορά. Στα πλαίσια αυτά κατέχει μία σημαντική διαπραγματευτική δύναμη έναντι των προμηθευτών της, κυρίως λόγω των μεγάλων παραγγελιών που πραγματοποιεί και της εδραιωμένης θέσης της στην αγορά.

Η Εταιρεία ακόμη, αξιοποιώντας τα συγκριτικά της πλεονεκτήματα ως μέλος του Ομίλου Υγεία, έχει εξασφαλίσει συμφωνίες με τις κυριότερες ελληνικές και ξένες ασφαλιστικές εταιρείες, οι οποίες παρέχουν σημαντική ρευστότητα μειώνοντας παράλληλα σε μεγάλο βαθμό την έκθεσή της, σε κίνδυνο ανταγωνισμού και έλλειψης ταμειακών ροών.

Τέλος, η εταιρεία ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ ΥΓΕΙΑ Α.Ε., ως βασικός μέτοχος της Εταιρείας, θα παρέχει οποιαδήποτε οικονομική ή άλλη υποστήριξη, στην περίπτωση που καταστεί αναγκαίο, για τις δραστηριότητες της Εταιρείας για τουλάχιστον τους επόμενους 12 μήνες.

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω γεγονότων, αλλά και δεδομένου ότι η Διοίκηση δεν έχει λάβει καμία ένδειξη ότι οι δράσεις που έχει σχεδιάσει (και που αναλύονται ανωτέρω) δεν θα ολοκληρωθούν επιτυχώς, εκτιμάται ότι δεν θα αντιμετωπίσει θέματα χρηματοδότησης και ρευστότητας της Εταιρείας εντός των επόμενων 12 μηνών.

5. Πιστωτικός Κίνδυνος

Η Εταιρεία εφαρμόζει συγκεκριμένη πιστωτική πολιτική που έχει ως άξονες αφενός τον έλεγχο πιστοληπτικής ικανότητας των πελατών και αφετέρου την προσπάθεια αποτελεσματικής διαχείρισης των απαιτήσεων της πριν αυτές καταστούν ληξιπρόθεσμες αλλά και όταν αυτές καταστούν επισφαλείς. Για την παρακολούθηση του πιστωτικού κινδύνου, οι πελάτες ομαδοποιούνται ανάλογα με την κατηγορία που ανήκουν, τα πιστωτικά χαρακτηριστικά τους, την ενηλικίωση των απαιτήσεων τους και τα τυχόν προηγούμενα προβλήματα εισηραξιμότητας που έχουν επιδείξει. Οι πελάτες που θεωρούνται επισφαλείς, επανεκτιμώνται σε κάθε ημερομηνία κατάρτισης οικονομικών καταστάσεων και για τη ζημία που εκτιμάται ότι θα προκύψει από αυτές, σχηματίζεται σχετική πρόβλεψη απομείωσης.

Η Εταιρεία εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, σύμφωνα με την οποία, η πρόβλεψη ζημιάς επιμετράται πάντοτε σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής για τις απαιτήσεις από πελάτες.

Η Εταιρεία ελέγχει διαρκώς τις απαιτήσεις της, είτε χωριστά είτε κατά κατηγορίες και ενσωματώνει τις πληροφορίες αυτές στις διαδικασίες του πιστωτικού ελέγχου. Οι απαιτήσεις της Εταιρείας προέρχονται από Ασφαλιστικά Ταμεία, Ασφαλιστικούς Οργανισμούς, Ασφαλιστικές Εταιρείες και ιδιώτες πελάτες. Η Εταιρεία εστιάζει την πολιτική της στις συνεργασίες με αξιόπιστες ασφαλιστικές εταιρείες με υψηλή πιστοληπτική ικανότητα τόσο στην εγχώρια όσο και στη διεθνή αγορά.

Ο πιθανός πιστωτικός κίνδυνος σχετίζεται κυρίως με τις υψηλές οφειλές προηγούμενων ετών των δημόσιων ασφαλιστικών ταμείων καθώς επίσης και με τους ιδιώτες πελάτες χωρίς κάποια ασφάλεια ή με τους ασφαλισμένους ασθενείς για το επί πλέον ποσό που δεν καλύπτεται από την ασφάλεια τους. Κατάλληλες προβλέψεις αναγνωρίζονται για ζημιές προερχόμενες από απομείωση απαιτήσεων λόγω συγκεκριμένων πιστωτικών κινδύνων και έκτακτων γεγονότων.

Για τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα, η Εταιρεία συναλλάσσεται μόνο με αναγνωρισμένα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

Η έκθεση της Εταιρείας όσον αφορά τον πιστωτικό κίνδυνο, περιορίζεται στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης αναλύονται ως εξής:

<i>Ποσά σε €</i>	31/12/2018	31/12/2017
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	943.358	3.537.259
Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις	19.825.286	17.135.720
Σύνολο	20.768.644	20.672.979

Σημειώνεται ότι κατά την 31/12/2018 υφίστανται δεσμευμένες καταθέσεις μετρητών της Εταιρείας, αξίας €40,5 χιλ.

Η ληκτότητα των χρηματοοικονομικών απαιτήσεων για την Εταιρεία κατά την 31/12/2018 και την 31/12/2017, αναλύεται ως εξής:

<i>Ποσά σε €</i>	31/12/2018	31/12/2017
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε καθυστέρηση που δεν έχουν απομειωθεί		
Εντός 3 μηνών	4.360.238	2.431.998
Από 3 έως 6 μήνες	1.958.372	1.560.974
Από 6 μήνες έως 1 έτος	2.975.002	1.031.873
Πάνω από 1 έτος	1.672.701	4.791.435
Σύνολο	10.966.313	9.816.280

6. Διαχείριση Κεφαλαίου

Πρωταρχικός στόχος της Εταιρείας σχετικά με την διαχείριση του κεφαλαίου είναι η διασφάλιση και διατήρηση ισχυρής πιστοληπτικής ικανότητας και υγιών κεφαλαιακών δεικτών με σκοπό την υποστήριξη της λειτουργίας της και τη συνέχιση της δραστηριότητάς της (going-concern) εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα ικανοποιητικές αποδόσεις για τους μετόχους.

Η Εταιρεία παρακολουθεί το κεφάλαιο στη βάση του ποσού των Ιδίων Κεφαλαίων πλέον των δανείων μειωμένης εξασφάλισης, μείον τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα, όπως αυτά απεικονίζονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης.

Το κεφάλαιο για τις χρήσεις 2018 και 2017 αναλύεται ως εξής:

<i>Ποσά σε €</i>	31/12/2018	31/12/2017
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	7.383.751	5.124.908
Μείον: Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	(943.358)	(3.537.259)
Κεφάλαιο	6.440.393	1.587.649
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	7.383.751	5.124.908
Πλέον: Δάνεια	40.469.721	43.272.339
Σύνολο κεφαλαίων	47.853.472	48.397.247
Κεφάλαιο προς Σύνολο Κεφαλαίων	0,13	0,03

Η Εταιρεία ορίζει το ποσό του κεφαλαίου σε σχέση με την συνολική κεφαλαιακή διάρθρωση, π.χ. ίδια κεφάλαια και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις. Η Εταιρεία διαχειρίζεται την κεφαλαιακή διάρθρωση και κάνει τις προσαρμογές κατά το χρόνο που η οικονομική κατάσταση και τα χαρακτηριστικά των κινδύνων των υπαρχόντων περιουσιακών στοιχείων αλλάζουν. Με στόχο τη διατήρηση ή την προσαρμογή της κεφαλαιακής διάρθρωσης, η Εταιρεία μπορεί να προσαρμόσει το ποσό των πληρωτέων μερισμάτων, να επιστρέψει κεφάλαιο στους μετόχους, να εκδώσει μετοχικό κεφάλαιο ή να πουλήσει περιουσιακά στοιχεία για να μειώσει το δανεισμό.

7. Τρέχουσες Συνθήκες Ελληνικής Οικονομίας

Μετά από πολύχρονη ύφεση που βιώνει η ελληνική οικονομία, εντός του 2018 ολοκληρώθηκε το τρίτο πρόγραμμα δημοσιονομικής προσαρμογής και συνοδεύτηκε με συγκεκριμένα μέτρα ελαφρύνσεως των χρηματοδοτικών αναγκών της χώρας σε επίπεδο δεκαετίας.

Καθοριστικός παράγοντας της διατήρησης και ανάπτυξης των οικονομικών μεγεθών είναι η αντιμετώπιση των δομικών προβλημάτων της ελληνικής οικονομίας και η επιμονή στην μεταρρυθμιστική προσπάθεια (κοινωνική ασφάλιση, φορολογία, κλπ).

Μία από τις προϋποθέσεις επιτυχίας των όποιων στρατηγικών εξορθολογισμού, αναδιάρθρωσης και εξυγίανσης της ελληνικής οικονομίας είναι η εξασφάλιση βιώσιμων συνθηκών στο επιχειρηματικό πεδίο με την υιοθέτηση και υλοποίηση διαρθρωτικών μέτρων και δράσεων πολιτικής, τα οποία θα εξασφαλίζουν την υγιή ανάπτυξή τους.

Η Εταιρεία παρακολουθεί τις τρέχουσες συνθήκες που βιώνει η ελληνική οικονομία, αξιολογώντας τις προβλεπόμενες βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες συνθήκες της αγοράς και την πορεία υλοποίησης των εγκεκριμένων επιχειρηματικών πλάνων της Διοίκησης.

8. Συνεργασία με Ε.Ο.Π.Υ.Υ.-Υποχρεώσεις άρθρου 100 του Ν.4172/2013

Μια σημαντική αλλαγή που επήλθε στον κλάδο Υγείας είναι η λειτουργία από 01/01/2012 του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΥΥ), που αποτελεί πλέον το ασφαλιστικό ταμείο υπό την «ομπρέλα» του οποίου έχει βρεθεί η πλειονότητα των ασφαλισμένων, οι οποίοι μέχρι το τέλος του 2011 καλύπτονταν από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, τον ΟΓΑ, το Ταμείο των Ελεύθερων Επαγγελματιών (ΟΑΕΕ), το ταμείο του Δημοσίου (ΟΠΑΔ-ΤΥΔΚΥ), το ΤΣΑΥ και λοιπά ταμεία.

Βασικό συστατικό της νέας νομοθεσίας βάσει της οποίας λειτουργεί ο νέος Οργανισμός αποτελεί η σύσταση των Κλειστών Ενοποιημένων Νοσηλείων (ΚΕΝ) που διαμορφώνει μια νέα διαδικασία τιμολόγησης και διαχείρισης νοσοκομειακών νοσηλείων ασθενών, η οποία βασίζεται στα διεθνώς καθιερωμένα DRGs (Diagnosis Related Groups). Στα πλαίσια της συγκεκριμένης διαδικασίας, το νοσοκομείο λαμβάνει ένα προϋπολογισμένο και εγκεκριμένο ποσό για την κάλυψη του κόστους περίθαλψης (εκτός από την αμοιβή ιατρού) και των υπηρεσιών που προσφέρει στους ασθενείς των δημοσίων και ιδιωτικών φορέων ασφάλισης υγείας.

Η έναρξη συνεργασίας των ιδιωτικών νοσοκομείων με τον ΕΟΠΥΥ αντιμετωπίστηκε θετικά από τον κλάδο των ιδιωτικών κλινικών, οι οποίες προχώρησαν σε σύναψη συμβάσεων με τον νέο φορέα, γεγονός που διευρύνει την πελατειακή βάση τους και αύξησε τον αριθμό των περιστατικών που εξυπηρετούσαν. Ωστόσο τα ελλείμματα και η αστοχία των προϋπολογισμών προκάλεσαν μεγάλες καθυστερήσεις στην καταβολή των οφειλόμενων νοσηλείων, ενώ η λήψη μέτρων μονομερών περικοπών από πλευράς Δημοσίου (Rebate και Claw-back) οδήγησε σε συμψηφισμό και ματαίωση είσπραξης των οφειλόμενων ποσών.

Από τον Ιούλιο 2013 τέθηκαν σε εφαρμογή (με αναδρομική ισχύ από 01/01/2013), σύμφωνα με το άρθρο 100 του ν.4172/2013, τα εξής:

α) ο μηχανισμός αυτόματης επιστροφής (Claw-back) δαπανών νοσηλείας, διαγνωστικών εξετάσεων και φυσικοθεραπείας. Βάσει του συγκεκριμένου μηχανισμού, η μηνιαία δαπάνη του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΥΥ) για διαγνωστικές εξετάσεις, νοσηλεία και φυσικοθεραπείες που παρέχονται από συμβεβλημένους ιδιώτες παρόχους υπηρεσιών υγείας, δεν μπορεί να υπερβαίνει το 1/12 των εγκεκριμένων πιστώσεων του προϋπολογισμού του ΕΟΠΥΥ. Το υπερβάλλον ποσό, το οποίο αναζητείται εκ μέρους του ΕΟΠΥΥ από τους συμβεβλημένους ιδιώτες παρόχους των ανωτέρω υπηρεσιών υγείας, υπολογίζεται σε εξαμηνιαία βάση και καταβάλλεται εντός μηνός από την έγγραφη ατομική ειδοποίηση σε λογαριασμό τραπεζής που θα υποδείξει ο ΕΟΠΥΥ. Σε περίπτωση απράκτου παρελεύσεως της ως άνω προθεσμίας, το Διοικητικό Συμβούλιο του ΕΟΠΥΥ αναστέλλει αυτοδικαίως και αζημίως ως προς αυτόν, τη σύμβαση του συμβεβλημένου παρόχου με τον ΕΟΠΥΥ, για το χρονικό διάστημα μέχρι την καταβολή του συνολικού οφειλόμενου ποσού εντόκως από αυτόν (πάροχο) του ποσού ή την είσπραξη του κατά τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.). Ως βάση

υπολογισμού του ποσού επιστροφής που αντιστοιχεί, ανά μήνα, σε κάθε συμβαλλόμενο πάροχο χρησιμοποιείται ο μηνιαίος λογαριασμός που αυτός υποβάλλει στον ΕΟΠΥΥ, έναντι των παρεχόμενων για τον αντίστοιχο χρονικό διάστημα υπηρεσιών υγείας στους ασφαλισμένους του. Δεν αναγνωρίζονται και δεν αποζημιώνονται από τον ΕΟΠΥΥ δαπάνες που υποβάλλονται σε αυτόν μετά την πάροδο είκοσι (20) ημερών από τη λήξη εκάστου ημερολογιακού μήνα.

Το συνολικό ποσό της επιστροφής (claw-back) υπολογίζεται σε εξαμηνιαία βάση, υπολογίζοντας τη διαφορά ανάμεσα στην προϋπολογισμένη και την πραγματική δαπάνη, που προκύπτει από την αιτούμενη από τους παρόχους δαπάνη, αφού αφαιρεθούν τυχόν επιστροφές rebate και λοιπές μη αποδεκτές δαπάνες κατά το χρόνο υπολογισμού.

β) η καθιέρωση ποσοστού επί των οφειλών του ΕΟΠΥΥ για νοσηλεία, διαγνωστικές εξετάσεις και φυσικοθεραπείες των ασφαλισμένων του προς τους συμβεβλημένους με τον ΕΟΠΥΥ ιδιώτες παρόχους των ως άνω υπηρεσιών υγείας, υπέρ του Οργανισμού ως επιστροφή (Rebate) για κάθε μήνα. Το ποσό έκπτωσης (rebate) υπολογίζεται σε μηνιαία βάση και ενσωματώνεται από 1/1/2016 στα εκδοθέντα τιμολόγια παροχής υπηρεσιών προς τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ.

Σύμφωνα με το άρθρο 25 του Ν. 4549/2018 (ΦΕΚ Α' 105/14.6.2018) ο μηχανισμός αυτόματης επιστροφής (clawback) του άρθρου 11 του ν. 4052/2012 (Α' 41), της κατ' εξουσιοδότηση εκδοθείσας, υπ' αριθμ. Γ5/63587/2015 (Β' 1803), υπουργικής απόφασης και του άρθρου 100 του ν. 4172/2013 (Α' 167), όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν, επεκτείνεται και στα έτη 2019-2022, με αρχικό έτος βάσης υπολογισμού για την πρώτη εφαρμογή του παρόντος το 2018, και για καθένα από τα επόμενα έτη το εκάστοτε προηγούμενο έτος. Τα επιτρεπόμενα όρια δαπανών αναπροσαρμόζονται για τα έτη 2019-2022, αποκλειστικά βάσει της προβλεπόμενης κατ' έτος μεταβολής του πραγματικού ΑΕΠ σε σταθερές τιμές, όπως αυτή απεικονίζεται στον προϋπολογισμό κάθε έτους. Η κατανομή των ορίων στις τρεις υποκατηγορίες δαπανών θα απεικονίζεται στην εισηγητική έκθεση του Κρατικού Προϋπολογισμού κάθε έτους. Για την πρώτη εφαρμογή και όσον αφορά στο έτος 2019, η κατανομή των ορίων της φαρμακευτικής δαπάνης του ΕΟΠΥΥ, της νοσοκομειακής φαρμακευτικής δαπάνης, καθώς και της δαπάνης για παρεχόμενες υπηρεσίες υγείας από τον ΕΟΠΥΥ θα ορισθεί με υπουργική απόφαση, που θα εκδοθεί εντός τριάντα (30) ημερών από τη δημοσίευση του παρόντος.

Με την υπουργική απόφαση Γ3γ/37400/19.05.2017 (ΦΕΚ 1752/Β'/22.05.2017) καθορίστηκαν τα επιτρεπόμενα όρια δαπανών του ΕΟΠΥΥ για παρεχόμενες υπηρεσίες υγείας από συμβεβλημένους ιδιώτες παρόχους και για παροχή ιατροτεχνολογικών προϊόντων και συμπληρωμάτων ειδικής διατροφής από συμβεβλημένους με τον ΕΟΠΥΥ κατασκευαστές, εισαγωγείς, διανομείς/προμηθευτές, έτους 2017. Σύμφωνα με τις κατηγορίες παρεχόμενης υπηρεσίας το ετήσιο όριο δαπάνης για υπηρεσίες νοσηλείας ιδιωτικών κλινικών διαμορφώνεται σε 265 εκ. Ευρώ, ενώ το ετήσιο όριο δαπάνης των διαγνωστικών εξετάσεων και πράξεων διαμορφώνεται σε 350 εκ. Ευρώ.

Με την απόφαση Αριθμ. Γ3γ/Γ.Π./51816 (ΦΕΚ 2638/28.07.2017) του αναπληρωτή υπουργού Υγείας γνωστοποιήθηκε ότι οι υπ' αριθμ. Γ3γ/οικ. 96176/4-11-2014 (Β' 3040) και Γ3γ/65273/15-09-2015 (Β' 2036) υπουργικές αποφάσεις για τον υπολογισμό του claw-back 2014 παύουν να ισχύουν. Τα ποσά αυτόματης επιστροφής (claw-back) του έτους 2014 για την κατηγορία παρεχόμενης υπηρεσίας υγείας «Υπηρεσίες Νοσηλείας Ιδιωτικών Κλινικών» υπολογίζονται πλέον σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 100 του ν. 26 4172/2013 και ειδικότερα ως βάση υπολογισμού του ποσού επιστροφής που αντιστοιχεί, ανά μήνα, σε κάθε συμβεβλημένο πάροχο χρησιμοποιείται ο μηνιαίος λογαριασμός που αυτός υποβάλλει στον ΕΟΠΥΥ, έναντι των παρεχόμενων, για το αντίστοιχο χρονικό διάστημα, υπηρεσιών υγείας στους ασφαλισμένους του. Το ποσό επιστροφής υπολογίζεται στη βάση της διαφοράς μεταξύ της προϋπολογισμένης και της πραγματικής δαπάνης, μετά την αφαίρεση τυχόν εκπτώσεων (rebates) και μη αποδεκτών δαπανών.

Επιπλέον με την απόφαση Αριθμ. Γ3γ/Γ.Π./58976/2017 (ΦΕΚ Β' 2746/04.08.2017) του αναπληρωτή υπουργού Υγείας, κατηγοριοποιήθηκαν οι υπηρεσίες υγείας οι οποίες υπόκεινται σε έκπτωση (rebate) ενώ καθορίστηκαν αντίστοιχα και τα ποσοστά, τα οποία διαμορφώνονται κλιμακωτά ανάλογα με το ύψος της υποβαλλόμενης μηνιαίας δαπάνης. Η εφαρμογή της εν λόγω υπουργικής απόφασης έχει ισχύ από την 01/08/2017.

Ο ΕΟΠΥΥ έχει κοινοποιήσει με την αποστολή ηλεκτρονικών μηνυμάτων τα ποσά του rebate και claw-back που αντιστοιχούν στις χρήσεις 2013, 2014, 2015, 2016 και 2017 συνολικού ύψους € 36,1 εκ. περίπου συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ.

Η Εταιρεία προχώρησε σε κατάθεση προσφυγής ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών κατά των ανωτέρω πράξεων έκδοσης από τον ΕΟΠΥΥ αναφορικά με τα ποσά αυτόματης επιστροφής (claw-back) και ποσά επιστροφής (rebate) που αντιστοιχούν στις χρήσεις 2013 έως και 2017.

Μέχρι στιγμής, με εξαίρεση τις χρήσεις 2013, 2016 και 2017, είναι αδύνατη η ακριβής ποσοτικοποίηση του προϋπολογισμού και του claw-back που αντιστοιχεί στην Εταιρεία λόγω της μη γνωστοποίησης, από πλευράς ΕΟΠΥΥ, όλων των παραμέτρων (κλάδου και κλινικών ξεχωριστά), οι οποίες μπορούν αξιόπιστα να οδηγήσουν σε ακριβή προσδιορισμό των αντίστοιχων ποσών. Επίσης, θα πρέπει να διευκρινισθεί ότι τα τελικά ποσά του claw-back για το 2014 και 2015 θα προκύψουν εφόσον ελεγχθούν και οι υποβολές του συνόλου των αναφερόμενων ετών και τελικώς επικυρωθούν από τον ΕΟΠΥΥ. Σε κάθε περίπτωση η Διοίκηση εκτιμά ότι με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία, τα αποτελέσματα της Εταιρείας έχουν ήδη επιβαρυνθεί με επαρκή ποσά καθ' όλη την περίοδο εφαρμογής του Claw-back και του Rebate και δεν αναμένεται περαιτέρω σημαντική επιβάρυνση αυτών.

Η Εταιρεία, με βάση τα κοινοποιούμενα από τον ΕΟΠΥΥ ενημερωτικά, για claw-back και rebate, σημειώματα, προχώρησε αποκλειστικά και μόνο για λόγους φορολογικής συμμόρφωσης σύμφωνα με την ΠΟΛ.1191/12.8.2014 και την ΠΟΛ 1113/2.6.2015, στην έκδοση των αντίστοιχων τιμολογίων επιστροφών για τις περιόδους 2013 έως και 2017.

Επιπλέον την 18η Μαρτίου 2015 κοινοποιήθηκε με βάση την ισχύουσα σύμβαση από τη συμβαλλόμενη Ελεγκτική Εταιρεία, τα αποτελέσματα του διοικητικού και ιατρικού ελέγχου των υποβληθέντων λογαριασμών προς τον ΕΟΠΥΥ για την περίοδο 01/01/2013-31/12/2013. Με βάση τα γνωστοποιηθέντα πορίσματα, οι μη αποδεκτές δαπάνες ανέρχονται περίπου στα €1,7 εκ. Η Εταιρεία έχει ήδη προχωρήσει, βάσει της κείμενης νομοθεσίας, σε υποβολή ένστασης επί των σχετικών ευρημάτων. Μετά και την ολοκλήρωση της παραπάνω διαδικασίας ο ΕΟΠΥΥ την 7^η Μαρτίου 2017 κοινοποίησε με την αποστολή ηλεκτρονικού μηνύματος στην Εταιρεία το ποσό του Claw-back που αντιστοιχεί στη χρήση 2013 μετά και την κοινοποίηση του σχετικού ελέγχου από ανεξάρτητους ορκωτούς ελεγκτές και την εκκαθάριση των σχετικών υποβολών της περιόδου συνολικού ύψους € 4,4 εκ. περίπου συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ. Μετά και την οριστικοποίηση των ποσών των περικοπών τα αποτελέσματα της Εταιρείας δεν επιβαρυνθήκαν καθώς ήταν επαρκή τα σχετικά αναγνωρισμένα ποσά. Επισημαίνεται, ότι ο διοικητικός και ιατρικός έλεγχος των υποβολών όλων των κλινικών του κλάδου προς τον ΕΟΠΥΥ των χρήσεων 2012, 2014 και 2015 δεν έχει, μέχρι στιγμής, ξεκινήσει.

Με την Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου (ΠΝΠ), (ΦΕΚ Α 184 31-12-2015) αποφασίσθηκε ότι η ισχύς των υφισταμένων κατά τη δημοσίευση του παρόντος συμβάσεων μεταξύ των ιατρών, διαγνωστικών εργαστηρίων, πολυϊατρείων, κλινικών και λοιπών παρόχων και του ΕΟΠΥΥ, είτε αυτές είναι αρχικές είτε έχουν ήδη παραταθεί, να παραταθεί έως τις 30/6/2016. Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 52 του υπ αριθ. 4410/2016 Νόμου (αρ. ΦΕΚ 141/3-8-2016) παρατείνεται η ισχύς των ανωτέρω συμβάσεων μεταξύ του ΕΟΠΥΥ και όλων των παρόχων υγείας μέχρι την ολοκλήρωση των νέων συμβάσεων.

Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 90 του υπ' αρ. 4368/2016 Νόμου «Μέτρα για την επιτάχυνση του κυβερνητικού έργου και άλλες διατάξεις» (αρ. ΦΕΚ 21/21-2-2016), οι δαπάνες των παρόχων υγείας, πλην φαρμακοποιών, που πραγματοποιήθηκαν από την 01/01/2016 και υποβάλλονται στις αρμόδιες υπηρεσίες του ΕΟΠΥΥ εκκαθαρίζονται με δειγματοληψία, η οποία σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να αφορά ποσοστό μικρότερο του πέντε τοις εκατό (5%) του συνολικού αριθμού των υποβαλλομένων δικαιολογητικών δαπανών ασφαλισμένων εκάστου παρόχου και κατ' ελάχιστο αριθμό 10 δικαιολογητικών δαπάνης. Ο ΕΟΠΥΥ δύναται να ελέγξει οριστικά και να εκκαθαρίσει τις μη εκκαθαρισθείσες οφειλές του ΕΟΠΥΥ προς τους παρόχους του, πλην φαρμακοποιών και νοσοκομείων Ε.Σ.Υ., που αφορούν τα έτη 2012-2015, σύμφωνα με τα ανωτέρω. Από την εφαρμογή του παρόντος εξαιρούνται οι συμβεβλημένοι πάροχοι που έχουν υπαχθεί στη διαδικασία του άρθρου 100 παρ. 6 του ν. 4172/2013 (Α' 167). Κατά συνέπεια οι υποβληθείσες δαπάνες της Εταιρείας για τη χρήση 2016 & 2017 έχουν ελεγχθεί από τους αρμόδιους φορείς του ΕΟΠΥΥ και οι όποιες περικοπές προέκυψαν (ήτοι rebate, μη αποδεκτές δαπάνες και claw-back) θεωρούνται οριστικές.

Τον Οκτώβριο 2016, σύμφωνα με το αρ. 52 του Ν. 4430/2016, προσδιορίστηκαν οι όροι για την εξόφληση των ληξιπρόθεσμων οφειλών του ΕΟΠΥΥ, οι οποίες γεννήθηκαν πριν και μετά τη λειτουργία του, προς τους συμβεβλημένους παρόχους υγείας. Ειδικότερα, με βάση τις διατάξεις του συγκεκριμένου άρθρου, προσδιορίστηκαν περαιτέρω εκπώσεις προκειμένου ο Οργανισμός να προβεί, εντός του 2017, στην ολοσχερή εξόφληση των οφειλών του, που γεννήθηκαν έως και τη χρήση 2015 (συμπεριλαμβανομένων των οφειλών πριν το 2012).

Επισημαίνεται ότι η εταιρεία έχει ήδη διενεργήσει επαρκείς προβλέψεις έναντι των διατάξεων του συγκεκριμένου άρθρου και, ως εκ τούτου, δεν προβλέπεται περαιτέρω επιβάρυνση των αποτελεσμάτων της.

Επιπλέον με την απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣΤΕ) με αριθμό 1874/2017 ακυρώνονται οι αποφάσεις που ελήφθησαν τον Οκτώβριο και Νοέμβριο του 2012 από το Διοικητικό Συμβούλιο του ΕΟΠΥΥ για μείωση τιμών σε επιλεγμένες διαγνωστικές εξετάσεις. Στο σκεπτικό της απόφασης επισημαίνεται πως οι αποφάσεις εκδόθηκαν από αναρμόδια αρχή (Διοικητικό Συμβούλιο ΕΟΠΥΥ) καθώς δεν υφίσταται διάταξη νόμου που να παρέχει τέτοια αρμοδιότητα. Η Εταιρεία ακολουθώντας την ανωτέρω απόφαση του ΣΤΕ προχώρησε στην επανατιμολόγηση των συγκεκριμένων διαγνωστικών εξετάσεων.

Με την απόφαση 194/448/08-02-2018 του Δ.Σ. του ΕΟΠΥΥ αποφασίσθηκε ομόφωνα η έγκριση της μεθοδολογίας που θα ακολουθηθεί για τον υπολογισμό του clawback 2017, για τις περιπτώσεις των παρόχων όπου η υποβαλλόμενη δαπάνη τους, περιλαμβάνει εντός αυτής προκληθείσα δαπάνη περισσότερων από μίας υποκατηγορίας παρεχόμενης υπηρεσίας υγείας. Συγκεκριμένα για αυτές τις περιπτώσεις τα ποσά rebate και περικοπής κάθε παρόχου, όπως έχουν προσδιοριστεί βάση της Υ.Α. Γ3γ/Γ.Π.58976 και της Κ.Υ.Α. Β2β/οικ.38642 αντίστοιχα, επιμερίζονται σε κάθε υποκατηγορία παρεχόμενης υπηρεσίας υγείας της Γ3γ/37400 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει (αρ. ΦΕΚ 26/15-01-2018), με βάση την ποσοστιαία αναλογία δαπάνης της υποκατηγορίας επί της αρχικά υποβαλλόμενης δαπάνης κάθε παρόχου.

Τέλος την 1η Νοεμβρίου 2018 δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ 4898/Β/01.11.2018) η απόφαση του υπουργείου Υγείας με την οποία επέρχεται τροποποίηση και αντικατάσταση της με αριθμ. πρωτ. ΕΑΛΕ/Γ.Π. 46846/19-06-2018 (Β' 2315) κοινής υπουργικής απόφασης, με περιεχόμενο «Ενιαίος Κανονισμός Παροχών Υγείας (ΕΚΠΥ) του Εθνικού Οργανισμού Παροχών Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΥΥ)» για τον νέο Ενιαίο Κανονισμό Παροχών Υγείας του ΕΟΠΥΥ. Με τον αναφερόμενο Κανονισμό επανακαθορίζονται οι παροχές υγείας σε είδος, η έκταση, το ύψος, ο τρόπος και η διαδικασία χορήγησης τους και προσδιορίζονται οι δικαιούχοι των παροχών αυτών, καθώς και ο τρόπος αποζημίωσης της σχετικής δαπάνης. Έναρξη ισχύος της απόφασης ορίσθηκε η 1η Νοεμβρίου 2018.

Την 9η Μαρτίου 2019 δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (αρ. ΦΕΚ 43) ο Νόμος 4600/2019 "Εκσυγχρονισμός και Αναμόρφωση Θεσμικού Πλαισίου Ιδιωτικών Κλινικών, Σύσταση Εθνικού Οργανισμού Δημόσιας Υγείας, Σύσταση Εθνικού Ινστιτούτου Νεοπλασιών και λοιπές διατάξεις".

(Δ) ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Η διασφάλιση της ανοδικής τάσης της Ελληνικής οικονομίας οφείλει να είναι το κύριο μέλημα, προκειμένου να εισέλθει σε τροχιά υγιούς ανάπτυξης. Η διασφάλιση ενός σταθερού οικονομικού περιβάλλοντος θα ενισχύσει την επιχειρηματική εμπιστοσύνη και θα αποτελέσει βάση έλξης επενδυτικών κεφαλαίων.

Όλο το προηγούμενο διάστημα έχουν επέλθει σημαντικές μεταβολές στο ασφαλιστικό σύστημα και σε συνδυασμό με τις συνεχείς επιβαρύνσεις από την φορολογία εισοδήματος έχουν επηρεάσει και προβλέπεται να συνεχίζουν να επιδρούν αρνητικά στην καταναλωτική συμπεριφορά των νοικοκυριών. Η εντατικοποίηση των μεταρρυθμίσεων είναι καθοριστικός παράγοντας για τη διαμόρφωση θετικού οικονομικού περιβάλλοντος, καθώς τυχόν πρόσθετα μέτρα θα οδηγήσουν σε εκ νέου σε περιορισμό του διαθέσιμου εισοδήματος και των κεφαλαίων φυσικών και νομικών προσώπων, δυσχεραίνοντας περαιτέρω την καταναλωτική δύναμη.

Ιδιαίτερης σημασίας για τον κλάδο δραστηριοποίησης της Εταιρείας, κρίνεται ο καθορισμός του θεσμικού πλαισίου υλοποίησης ή μη νέας σύμβασης συνεργασίας μεταξύ ΕΟΠΥΥ και ιδιωτικών κλινικών, με ταυτόχρονη παροχή δεσμευτικού χρονοδιαγράμματος αποπληρωμών των συσσωρευμένων οφειλόμενων ποσών προς τους ιδιώτες παρόχους υγείας.

Η Διοίκηση της Εταιρείας έχει λάβει όλα αυτά τα χρόνια και συνεχίζει να λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα ενίσχυσης της λειτουργικής της αποδοτικότητας, μέσω περιορισμού του λειτουργικού κόστους, την επέκταση του πελατολογίου και τη μεγιστοποίηση των συνεργιών εντός του Ομίλου.

Σε αντίβαρο της δυσλειτουργίας του ΕΟΠΥΥ, η Εταιρεία προκειμένου να εξασφαλίζει τη συνεχή αναπτυξιακή πορεία, έχει διευρύνει τις συνεργασίες της με τις ισχυρότερες ελληνικές και ξένες ασφαλιστικές εταιρείες παρέχοντας ιατρικές πράξεις υψηλής τεχνολογίας διασφαλίζοντας παράλληλα μεγάλο όγκο ασθενών και επαρκή ρευστότητα.

Για την αντιμετώπιση της κρίσης οι προτεραιότητες της Διοίκησης εστιάζονται στη διασφάλιση της υγιούς χρηματοοικονομικής διάρθρωσης της Εταιρείας, στη βέλτιστη διαχείριση του κεφαλαίου κίνησης, στην εναρμόνιση της κοστολογικής δομής με τα αναμενόμενα έσοδα καθώς και στη μεγιστοποίηση της εκμετάλλευσης των συνεργιών εντός του Ομίλου, με σκοπό την περαιτέρω ισχυροποίηση της οικονομικής θέσης της.

Παράλληλα, η Εταιρεία συνεχίζει να κινείται με γνώμονα το μακροπρόθεσμο συμφέρον των συμμετεχόντων (stakeholders) της επιχείρησης, επικεντρώνοντας στην εισαγωγή υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας (added value services), την επένδυση σε τεχνολογία αιχμής (cutting edge technology), τη διάθεση καινοτόμων υπηρεσιών σε εξειδικευμένες αγορές (niche markets), έχοντας πάντα στο επίκεντρο την παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών υγείας, με σεβασμό στον άνθρωπο, την κοινωνία και το περιβάλλον.

(Ε) ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

Στην παρούσα ενότητα περιλαμβάνονται οι σημαντικότερες συναλλαγές και υπόλοιπα μεταξύ της Εταιρείας και των συνδεδεμένων μερών, όπως αυτά ορίζονται στο Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 24 (βλ. σημείωση 10.31).

Οι ενδοεταιρικές συναλλαγές του Ν.3016 (Άρθρο 2, Παρ.4) εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 23/04/2019.

Ο Όμιλος MIG αποτελεί συνδεδεμένο μέρος με την Εταιρεία έως και την 9η Νοεμβρίου 2018, ημερομηνία μεταβίβασης των μετοχών του Ομίλου ΥΓΕΙΑ προς την "HELLENIC HEALTHCARE S.A.R.L." η οποία ελέγχεται από την "CVC CAPITAL PARTNERS". Ως εκ τούτου, ο Όμιλος CVC αποτελεί συνδεδεμένο μέρος με την Εταιρεία, καθώς υφίσταται συμμετοχική σχέση και επιπλέον υπάρχουν κοινά μέλη στα Διοικητικά Συμβούλια των εταιρειών.

Σημαντικές συναλλαγές εταιρείας με συνδεδεμένες εταιρείες

Κατά τη διάρκεια της χρήσης οι σημαντικότερες συναλλαγές που έλαβαν χώρα μεταξύ της Εταιρείας και συνδεδεμένων με αυτήν μερών είναι οι ακόλουθες:

- Οι αγορές της Μητέρα Α.Ε. που αφορούν κυρίως σε προμήθεια υγειονομικού υλικού και ειδικών υλικών από την εταιρεία Υ-Logimed ύψους € 7,8 εκ., έναντι € 7,5 εκ. τη χρήση 2017.
- Λήψη υπηρεσιών από την μητρική εταιρεία Υγεία Α.Ε. που αφορούν κυρίως διενέργεια μικροβιολογικών εξετάσεων προς την Μητέρα Α.Ε. ύψους € 2,3 εκ. έναντι € 2,2 εκ. τη χρήση 2017.

Συναλλαγές και υπόλοιπα με βασικά διοικητικά και διευθυντικά στελέχη

Παροχές σε βασικά διευθυντικά στελέχη

	Ποσά σε €	
	31/12/2018	31/12/2017
Μισθοί & άλλες βραχυπρόθεσμες εργασιακές παροχές	650.568	611.865
Κόστος κοινωνικής ασφάλισης	150.916	144.860
Αποζημιώσεις λόγω εξόδου από την υπηρεσία	65.850	0
Σύνολο	867.334	756.725

Δεν έχουν χορηγηθεί δάνεια σε μέλη του Δ.Σ. ή σε λοιπά διευθυντικά στελέχη του Ομίλου (και τις οικογένειές τους).

(ΣΤ) ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Για τη χρήση του 2018, η Εταιρεία λόγω της ύπαρξης ζημιών δεν προβαίνει σε διανομή μερίσματος.

Η παρούσα Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου για την χρήση 01/01/2018 - 31/12/2018 έχει αναρτηθεί στο διαδίκτυο, στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.mitera.gr.

Μαρούσι, 23 Απριλίου 2019

Κατ' εξουσιοδότηση του Διοικητικού Συμβουλίου

Γεώργιος Πολίτης
Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου

Γ. Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις

ΕΤΗΣΙΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ ΤΗΝ 31^Η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΑ ΔΙΕΘΝΗ ΠΡΟΤΥΠΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ (Δ.Π.Χ.Α.), ΩΣ ΕΧΟΥΝ ΥΙΟΘΕΤΗΘΕΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Οι συνημμένες οικονομικές καταστάσεις εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο της «ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.» στις 23/04/2019 και έχουν δημοσιοποιηθεί με την ανάρτησή τους στο διαδίκτυο, στη διεύθυνση www.mitera.gr.

1. Κατάσταση Οικονομικής Θέσης

Ποσά σε €		ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.	
	Σημ.	31/12/2018	31/12/2017
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
Μη Κυκλοφορούντα Στοιχεία του Ενεργητικού			
Ενσώματα Πάγια	10.1	50.783.535	49.908.760
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	10.3	243.686	296.808
Επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρείες	10.4	23.432.154	23.232.152
Λοιπά μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού	10.5	489.769	347.498
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	10.6	2.717.040	3.555.489
Σύνολο		77.666.184	77.340.707
Κυκλοφορούντα Στοιχεία του Ενεργητικού			
Αποθέματα	10.7	1.119.572	1.156.470
Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	10.8	19.825.286	17.135.720
Λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού	10.9	2.204.172	2.997.571
Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις	10.10	943.358	3.537.259
Σύνολο		24.092.389	24.827.020
Σύνολο Ενεργητικού		101.758.573	102.167.727
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ & ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
Ίδια Κεφάλαια			
Μετοχικό κεφάλαιο	10.11	40.389.419	40.389.419
Υπέρ το άρτιο		12.043.958	12.049.696
Λοιπά αποθεματικά	10.12	5.229.663	5.206.719
Αποτελέσματα εις νέον		(50.279.288)	(52.520.927)
Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους μετόχους της Μητρικής		7.383.751	5.124.908
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων		7.383.751	5.124.908
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις			
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	10.6	5.219.243	5.962.240
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	10.13	4.631.002	4.296.303
Επιχορηγήσεις	10.14	70.479	105.543
Μακροπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις	10.15	36.204.501	38.749.262
Μακροπρόθεσμες Προβλέψεις	10.16	5.358.589	7.129.329
Λοιπές Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	10.17	308.498	183.229
Σύνολο		51.792.312	56.425.906
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις			
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	10.18	32.504.957	30.020.560
Βραχυπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις	10.15	4.265.220	4.523.077
Λοιπές Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	10.20	5.812.332	6.073.276
Σύνολο		42.582.509	40.616.913
Σύνολο Υποχρεώσεων		94.374.821	97.042.819
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων και Υποχρεώσεων		101.758.573	102.167.727

Οι συνημμένες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Οικονομικών Καταστάσεων

2. Κατάσταση Συνολικών Εσόδων

		ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.	
		Ποσά σε €	
	Σημ.	31/12/2018	31/12/2017
<u>Συνεχιζόμενες δραστηριότητες</u>			
Πωλήσεις	10.21	67.239.269	64.029.709
Κόστος πωληθέντων	10.23	(59.428.164)	(58.391.731)
Μικτό Κέρδος		7.811.105	5.637.977
Έξοδα διοίκησης	10.23	(5.205.558)	(5.143.147)
Έξοδα διάθεσης	10.23	0	0
Λοιπά έσοδα	10.24	3.056.063	2.747.613
Λοιπά έξοδα	10.24	(283.783)	(210.380)
Λειτουργικό κέρδος		5.377.828	3.032.064
Λοιπά Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	10.26	(24.428)	(4.204)
Χρηματοοικονομικά κόσθη	10.25	(2.109.761)	(3.196.977)
Χρηματοοικονομικά έσοδα	10.25	2.693	4.844
Κέρδη /(Ζημιές) προ φόρων		3.246.331	(164.272)
Φόρος εισοδήματος	10.27	(116.410)	(406.047)
Κέρδη /(Ζημιές) μετά από φόρους από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		3.129.921	(570.319)
Κέρδη /(Ζημιές) περιόδου μετά από φόρους		3.129.921	(570.319)
Κατανεμημένα σε:			
Ιδιοκτήτες της μητρικής		3.129.921	(570.319)
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων			
Επανεκτίμηση υποχρεώσεων παροχών προσωπικού		(194.763)	(3.919)
Αναβαλλόμενος φόρος επί της επανεκτίμησης της υποχρέωσης παροχών προσωπικού		56.481	1.136
Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου		52.727	0
Αναβαλλόμενος φόρος		(35.522)	0
Αναβαλλόμενοι φόροι επί των αναλογιστικών κερδών/(ζημιών) λόγω της μεταβολής στον φορολογικό συντελεστή		0	0
		(121.077)	(2.783)
Ποσά που αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων		0	0
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα περιόδου μετά φόρων		3.008.844	(573.102)
Κατανεμημένα σε:			
Ιδιοκτήτες της μητρικής		3.008.844	(573.102)

Οι συνημμένες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Οικονομικών Καταστάσεων

3. Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων

ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.

Ποσά σε €	Αριθμός Μετοχών	Μετοχικό κεφάλαιο	Υπέρ Το Άρτιο	Λοιπά αποθεματικά	Κέρδη Νέον	εις	Σύνολο κεφαλαίων	ιδίων
Υπόλοιπο την 01/01/2017	102.398.340	61.439.004	12.049.697	5.242.255	(77.547.410)		1.183.545	
Αποτέλεσμα περιόδου		0	0	0	(570.319)		(570.319)	
Σύνολο αναγνωρισμένων εσόδων και εξόδων για τη χρήση		0	0	0	(570.319)		(570.319)	
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	13.000.000	4.550.000	0	0	0		4.550.000	
Κεφαλαιοποίηση ζημιών		(25.599.585)	0	0	25.599.585		0	
Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου		0	0	(50.050)	0		(50.050)	
Αναβαλλόμενος φόρος		0	0	14.515	0		14.515	
Συναλλαγές με ιδιοκτήτες	13.000.000	(21.049.585)	0	(35.536)	25.599.585		4.514.465	
Λοιπά συνολικά έσοδα:								
Επανεκτίμηση υποχρέωσης παροχών προσωπικού		0	0	0	(3.918)		(3.918)	
Αναβαλλόμενος φόρος επί της επανεκτίμησης της υποχρέωσης παροχών προσωπικού		0	0	0	1.136		1.136	
Λοιπά συνολικά έσοδα περιόδου μετά από φόρους		0	0	0	(2.782)		(2.782)	
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα περιόδου μετά φόρων		0	0	0	(573.101)		(573.101)	
Υπόλοιπο την 31/12/2017	115.398.340	40.389.419	12.049.697	5.206.720	(52.520.927)		5.124.908	
Υπόλοιπο την 01/01/2018	115.398.340	40.389.419	12.049.697	5.206.720	(52.520.927)		5.124.908	
Επίδραση από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9					(750.000)		(750.000)	
Αναμορφωμένο υπόλοιπο την 01/01/2018	115.398.340	40.389.419	12.049.697	5.206.720	(53.270.927)		4.374.908	
Αποτέλεσμα περιόδου		0	0	0	3.129.921		3.129.921	
Σύνολο αναγνωρισμένων εσόδων και εξόδων για τη χρήση		0	0	0	3.129.921		3.129.921	
Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου		0	0	52.727	0		52.727	
Αναβαλλόμενος φόρος		0	(5.739)	(29.784)	0		(35.522)	
Συναλλαγές με ιδιοκτήτες		0	(5.739)	22.943	0		17.205	
Λοιπά συνολικά έσοδα:								
Επανεκτίμηση υποχρέωσης παροχών προσωπικού		0	0	0	(194.763)		(194.763)	
Αναβαλλόμενος φόρος επί της επανεκτίμησης της υποχρέωσης παροχών προσωπικού		0	0	0	56.481		56.481	
Αναβαλλόμενοι φόροι επί των αναλογιστικών κερδών/(ζημιών) λόγω της μεταβολής στον φορολογικό συντελεστή		0	0	0	0		0	
Λοιπά συνολικά έσοδα περιόδου μετά από φόρους		0	0	0	(138.282)		(138.282)	
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα περιόδου μετά φόρων		0	0	0	2.991.639		2.991.639	
Υπόλοιπο την 31/12/2018	115.398.340	40.389.419	12.043.958	5.229.663	(50.279.288)		7.383.752	

Οι συνημμένες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Οικονομικών Καταστάσεων

4. Κατάσταση Ταμειακών Ροών

ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.

Ποσά σε €	31/12/2018	31/12/2017
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες		
Κέρδη Περιόδου προ φόρων από συνεχιζόμενη δραστηριότητα	3.246.331	(164.272)
Κέρδη Περιόδου προ φόρων από διακοπείσα δραστηριότητα	0	0
Προσαρμογές για:		
Αποσβέσεις	2.358.773	2.309.047
Μεταβολές στις υποχρεώσεις λόγω συνταξοδότησης του προσωπικού	231.939	225.970
Προβλέψεις	1.279.459	1.295.004
Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη από συναλλαγματικές διαφορές	(168)	0
Μη πραγματοποιηθείσες ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές	843	109
(Κέρδη)/ ζημιές από την πώληση ενσώματων παγίων	4.260	(1.290)
Έσοδα από χρησιμοποίηση προβλ. Προηγ.Χρήσεων	(1.209.010)	(1.206.739)
Χρηματοοικονομικό κόστος προεξόφλησης απαιτήσεων	23.753	0
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων	(35.063)	(35.063)
Κέρδη/Ζημιές εύλογης αξίας άλλων χρηματοοικονομικών στοιχείων σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	0	4.095
Μη ταμειακά έξοδα	88.617	87.200
Πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα	(2.693)	(4.844)
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	2.051.949	3.118.049
Σύνολο προσαρμογών	4.792.659	5.791.537
Ταμειακές Ροές από λειτουργικές δραστηριότητες πριν τις μεταβολές του κεφαλαίου κίνησης	8.038.990	5.627.265
Μεταβολές Κεφαλαίου κίνησης		
(Αύξηση) / μείωση αποθεμάτων	36.898	43.196
(Αύξηση) / μείωση απαιτήσεων	(3.924.221)	(1.395.210)
(Αύξηση) / μείωση λοιπών λογαριασμών κυκλοφορούντος ενεργητικού	(122.626)	(307.300)
Αύξηση / (μείωση) υποχρεώσεων (πλήν τραπεζών)	2.095.100	(780.668)
Λειτουργικές ταμειακές ροές από διακοπείσες δραστηριότητες	0	0
	(1.914.849)	(2.439.982)
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	6.124.142	3.187.283
Καταβληθέντες τόκοι	(2.077.452)	(2.954.179)
Καταβληθείς φόρος εισοδήματος	0	0
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	4.046.689	233.105
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες		
Αγορές ενσώματων παγίων	(2.816.836)	(1.667.924)
Αγορές ασώματων παγίων	(383.694)	(285.487)
Έσοδα από την πώληση ενσώματων παγίων	15.844	7.808
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικής	(200.002)	0
Τόκοι που εισπράχθηκαν	2.289	4.118
Επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις	(650.000)	0
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες	(4.032.399)	(1.941.486)
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες		
Έκδοση κοινών μετοχών	0	1.000.000
Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου	52.727	(50.050)
Δάνεια αναληφθέντα	915.450	341.173
Δάνεια πληρωθέντα	(3.389.053)	(836.624)
Εξοφλήσεις υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις	(187.316)	(70.944)
Καθαρές Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	(2.608.191)	383.555
Καθαρή (μείωση)/ αύξηση στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	(2.593.901)	(1.324.826)
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στην αρχή της περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	3.537.259	4.862.085
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα στο τέλος της περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	943.358	3.537.259

Οι συνημμένες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Οικονομικών Καταστάσεων

5. Γενικές πληροφορίες για την Εταιρεία

Η εταιρεία, με το διακριτικό τίτλο «ΜΗΤΕΡΑ ΑΕ», ιδρύθηκε το 1979 από ιατρούς μαιευτήρες γυναικολόγους, έχει την έδρα της στο Δήμο Αμαρουσίου στην οδό Ερυθρού Σταυρού 6 και δραστηριοποιείται στο χώρο της υγείας. Η εταιρεία αρχικά λειτούργησε αποκλειστικά ως Μαιευτική Κλινική, ενώ στη συνέχεια μετατράπηκε σε Γενική Κλινική και ίδρυσε την Παιδιατρική κλινική. Διαθέτει 311 κλίνες σε 6 ορόφους σε ιδιόκτητο κτίριο. Από τον Απρίλιο 2008 ξεκίνησε η λειτουργία της Παιδοκαρδιοχειρουργικής Κλινικής εντός της Παιδιατρικής Κλινικής.

Την 31 Δεκεμβρίου 2018 η εταιρεία απασχολούσε 1.008 υπαλλήλους έναντι 962 της 31 Δεκεμβρίου 2017.

Εκτός από το προσωπικό που αναφέρεται παραπάνω στην εταιρεία απασχολούνται και συνεργάτες ιατροί κυρίως Μαιευτήρες Γυναικολόγοι αλλά και λοιπών ειδικοτήτων.

Οι μετοχές της εταιρείας δεν είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών. Στις 31 Οκτωβρίου 2007 η εταιρεία κατέστη θυγατρική της εταιρείας ΥΓΕΙΑ ΑΕ, της οποίας οι μετοχές έχουν εισαχθεί και διαπραγματεύονται στο Χ.Α. κατά την 31/12/2018.

Την 5η Ιουλίου 2018 η «MARFIN INVESTMENT GROUP A.E. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ» προέβη στην υπογραφή δεσμευτικής σύμβασης αγοραπωλησίας του συνολικού ποσοστού συμμετοχής (άμεσης και έμμεσης) της στην ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΩΝ – “ΥΓΕΙΑ” ΑΕ, ανερχόμενου σε 70,385%, στην “HELLENIC HEALTHCARE S.A R.L.” η οποία ελέγχεται από την “CVC CAPITAL PARTNERS” έναντι τιμήματος € 0,95 ανά μετοχή (συνολικό τίμημα € 204.430 χιλ.). Την 25η Αυγούστου, η Γενική Συνέλευση της «MARFIN INVESTMENT GROUP A.E. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ» με απόφασή της ενέκρινε την εν λόγω πώληση και μεταβίβαση καθώς και το σύνολο των σχετικών αποφάσεων και ενεργειών του Διοικητικού Συμβουλίου της. Η συναλλαγή εγκρίθηκε από την Επιτροπή Ανταγωνισμού την 27^η Σεπτεμβρίου 2018. Την 9η Νοεμβρίου 2018 με ανακοίνωση της η MIG γνωστοποίησε την ολοκλήρωση της μεταβίβασης των μετοχών του Ομίλου ΥΓΕΙΑ προς το σχήμα που ελέγχεται από τα επενδυτικά κεφάλαια της «CVC CAPITAL PARTNERS» («CVC»). Κατά την 31/12/2018, το ΥΓΕΙΑ Α.Ε. αποτελεί θυγατρική εταιρεία της « ΧΕΛΕΝΙΚ ΧΕΛΘΚΕΑΡ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ» (ΗΗG) στις ενοποιημένες καταστάσεις της οποίας ενοποιείται.

Τα οικονομικά στοιχεία της Εταιρείας περιλαμβάνονται στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της εισηγμένης στο ΧΑ εταιρείας Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ Α.Ε με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης. Την 31/12/2018 το άμεσο και έμμεσο ποσοστό συμμετοχής του ΥΓΕΙΑ ΑΕ στην Εταιρεία ανέρχεται σε 99,55%.

6. Πλαίσιο Κατάρτισης Οικονομικών Καταστάσεων

6.1 Δήλωση Συμμόρφωσης

Οι οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2018 που καλύπτουν τη χρήση από την 1^η Ιανουαρίου έως και την 31^η Δεκεμβρίου 2018, έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή της συνέχισης της δραστηριότητας (going concern) και είναι σύμφωνες με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) που έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), καθώς και των διερμηνειών τους, οι οποίες έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Ερμηνείας Προτύπων (I.F.R.I.C.) και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση μέχρι την 31/12/2018.

Η Εταιρεία εφαρμόζει όλα τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ), τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) και τις διερμηνείες τους που έχουν εφαρμογή στις εργασίες του. Οι σχετικές λογιστικές αρχές, περίληψη των οποίων παρουσιάζεται παρακάτω στη Σημείωση 7, έχουν εφαρμοστεί με συνέπεια σε όλες τις παρουσιαζόμενες περιόδους εκτός από τις αλλαγές σε Πρότυπα και Διερμηνείες που ισχύουν από την 1/1/2018.

Οι συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις της 31ης Δεκεμβρίου 2018 εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο την 23/4/2019 και υπόκεινται στην οριστική έγκριση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων.

6.2 Βάση Επιμέτρησης

Οι οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους όπως αυτή τροποποιείται για την αναπροσαρμογή σε εύλογη αξία των παρακάτω στοιχείων:

- χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και υποχρεώσεις σε εύλογη αξία μέσω της Καταστάσεων Συνολικών Εσόδων (περιλαμβάνονται και τα παράγωγα),
- χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση.

6.3 Νόμισμα Παρουσίασης

Οι παρούσες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε ευρώ, δηλαδή το νόμισμα του οικονομικού περιβάλλοντος στο οποίο δραστηριοποιείται η Εταιρεία.

6.4 Χρήση Εκτιμήσεων

Η σύνταξη οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί τη χρήση εκτιμήσεων και την άσκηση κρίσης κατά την εφαρμογή των λογιστικών αρχών της Εταιρείας. Κρίσεις, παραδοχές και εκτιμήσεις της Διοίκησης επηρεάζουν το ποσό στο οποίο αποτιμώνται ορισμένα στοιχεία του ενεργητικού και υποχρεώσεις, το ποσό που αναγνωρίζεται κατά τη διάρκεια της χρήσης για ορισμένα έσοδα και έξοδα, καθώς και τις παρουσιαζόμενες εκτιμήσεις για τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις.

Οι παραδοχές και οι εκτιμήσεις αξιολογούνται σε συνεχή βάση και σύμφωνα με την ιστορική εμπειρία και άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων προσδοκιών για την έκβαση μελλοντικών γεγονότων που θεωρούνται λογικά κάτω από τις υφιστάμενες συνθήκες. Οι εκτιμήσεις και οι παραδοχές αυτές αφορούν το μέλλον και ως συνέπεια, τα πραγματικά αποτελέσματα είναι πιθανό να διαφοροποιούνται από τους λογιστικούς υπολογισμούς.

Οι τομείς που απαιτούν τον μεγαλύτερο βαθμό κρίσης καθώς και οι τομείς στους οποίους οι εκτιμήσεις και οι παραδοχές έχουν σημαντική επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται στη σημείωση 8.

6.5 Συγκριτικά στοιχεία και στρογγυλοποιήσεις

Διαφορές που παρουσιάζονται μεταξύ των ποσών στις οικονομικές καταστάσεις και των αντίστοιχων ποσών στις σημειώσεις οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

6.6 Αλλαγή στις Λογιστικές Πολιτικές

Οι λογιστικές πολιτικές βάσει των οποίων συντάχθηκαν οι Οικονομικές Καταστάσεις, είναι συνεπείς με αυτές που χρησιμοποιήθηκαν για τη σύνταξη των ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων της χρήσης που έληξε την 31/12/2017, εκτός από τις αλλαγές σε Πρότυπα και Διερμηνείες που ισχύουν από την 1/1/2018. Στην παράγραφο 6.6.1 παρουσιάζονται τα πρότυπα τα οποία έχουν εφαρμογή στην Εταιρεία και έχουν υιοθετηθεί από την 1η Ιανουαρίου 2018, καθώς και τα πρότυπα τα οποία είναι μεν υποχρεωτικά από την 1^η Ιανουαρίου 2018, ωστόσο δεν είναι εφαρμόσιμα στις εργασίες της Εταιρείας. Στην παράγραφο 6.6.2 παρουσιάζονται τα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες σε ήδη υπάρχοντα πρότυπα τα οποία είτε δεν έχουν ακόμα τεθεί σε ισχύ, είτε δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ε.Ε.

6.6.1. Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, Αναθεωρήσεις και Τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία έχουν τεθεί σε ισχύ και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Οι ακόλουθες τροποποιήσεις Προτύπων έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και η εφαρμογή τους είναι υποχρεωτική από την 01/01/2018 ή μεταγενέστερα.

- **ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Ιούλιο του 2014, το IASB προέβη στην τελική έκδοση του ΔΠΧΑ 9. Οι βελτιώσεις που επέφερε το νέο Πρότυπο περιλαμβάνουν τη δημιουργία ενός λογικού μοντέλου για την ταξινόμηση και την επιμέτρηση, ένα ενιαίο προνοητικό μοντέλο για «αναμενόμενες ζημιές» απομείωσης, και επίσης, μία ουσιαστικά αναμορφωμένη προσέγγιση για την λογιστική αντιστάθμισης. Η επίδραση από την εφαρμογή στην Εταιρεία περιγράφεται στη σημείωση 7.6.4.

- **ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Μάιο του 2014, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 15. Το εν λόγω Πρότυπο είναι πλήρως εναρμονισμένο με τις απαιτήσεις που αφορούν στην αναγνώριση των εσόδων σύμφωνα με τις αρχές τόσο των ΔΠΧΑ όσο και των Αμερικανικών Γενικά Παραδεκτών Λογιστικών Αρχών (US GAAP). Οι βασικές αρχές στις οποίες βασίζεται το εν λόγω Πρότυπο είναι συνεπείς με σημαντικό μέρος της τρέχουσας πρακτικής. Το νέο Πρότυπο αναμένεται να βελτιώσει τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση, καθιερώνοντας ένα πιο ισχυρό πλαίσιο για την επίλυση θεμάτων που προκύπτουν, ενισχύοντας τη συγκρισιμότητα μεταξύ κλάδων και κεφαλαιαγορών, παρέχοντας πρόσθετες γνωστοποιήσεις και διευκρινίζοντας τον λογιστικό χειρισμό του κόστους των συμβάσεων. Το νέο Πρότυπο έρχεται να αντικαταστήσει το ΔΛΠ 18 «Έσοδα», το ΔΛΠ 11 «Κατασκευαστικές Συμβάσεις», καθώς και ορισμένες Διερμηνείες που σχετίζονται με τα έσοδα.

Η Εταιρεία εφάρμοσε το καινούργιο Πρότυπο ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» από την 1η Ιανουαρίου 2018 το οποίο δεν είχε σημαντική επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις. Η λογιστική πολιτική για την αναγνώριση των εσόδων σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 15 περιγράφεται στη Σημείωση 7.16 των συνημμένων Οικονομικών Καταστάσεων.

- **Διευκρινίσεις στο ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Απρίλιο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση διευκρινίσεων στο ΔΠΧΑ 15. Οι τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 15 δεν μεταβάλλουν τις βασικές αρχές του Προτύπου, αλλά παρέχουν διευκρινίσεις ως προς την εφαρμογή των εν λόγω αρχών. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν τον τρόπο με τον οποίο αναγνωρίζεται μία δέσμευση εκτέλεσης σε μία σύμβαση, πώς προσδιορίζεται αν μία οικονομική οντότητα αποτελεί τον εντολέα ή τον εντολοδόχο, και πώς προσδιορίζεται αν το έσοδο από τη χορήγηση μίας άδειας θα πρέπει να αναγνωρισθεί σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή ή με την πάροδο του χρόνου.

- **Τροποποίηση στο ΔΠΧΑ 2: «Ταξινόμηση και Επιμέτρηση Συναλλαγών Πληρωμής Βασιζόμενων σε Συμμετοχικούς Τίτλους» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Ιούνιο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποίησης περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 2. Σκοπός της εν λόγω τροποποίησης είναι να παράσχει διευκρινίσεις σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό συγκεκριμένων τύπων συναλλαγών πληρωμής βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους. Πιο συγκεκριμένα, η τροποποίηση εισάγει τις απαιτήσεις σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό της επίδρασης των προϋποθέσεων κατοχύρωσης και μη κατοχύρωσης στην επιμέτρηση των πληρωμών βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους που διακανονίζονται με μετρητά, τον λογιστικό χειρισμό των συναλλαγών πληρωμών βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους που φέρουν ένα χαρακτηριστικό διακανονισμού σε συμψηφιστική βάση για υποχρέωση παρακράτησης φόρου, καθώς και μία τροποποίηση στους όρους και προϋποθέσεις μίας πληρωμής βασιζόμενης σε συμμετοχικούς τίτλους, η οποία μεταβάλλει την ταξινόμηση της συναλλαγής από διακανονιζόμενη με μετρητά σε διακανονιζόμενη με συμμετοχικούς τίτλους. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 4: «Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα σε συνδυασμό με το ΔΠΧΑ 4 Ασφαλιστικές Συμβάσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Σεπτέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στο ΔΠΧΑ 4. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να προσδιοριστεί ο χειρισμός των προσωρινών λογιστικών επιδράσεων λόγω της διαφορετικής ημερομηνίας έναρξης ισχύος του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα και του υπό έκδοση Προτύπου για τις ασφαλιστικές συμβάσεις. Οι τροποποιήσεις στις υφιστάμενες απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 4 επιτρέπουν στις οικονομικές οντότητες των οποίων οι κύριες δραστηριότητες συνδέονται με ασφάλιση να αναβάλλουν την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 έως το 2021 («προσωρινή απαλλαγή»), και επιτρέπουν σε όλους τους εκδότες ασφαλιστικών συμβάσεων να αναγνωρίσουν στα λοιπά συνολικά έσοδα, αντί στα κέρδη ή στις ζημιές, τη μεταβλητότητα που ενδέχεται να προκύψει από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 πριν την έκδοση του νέου Προτύπου για τις ασφαλιστικές συμβάσεις («προσέγγιση επικάλυψης»). Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις.

- **Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2014-2016 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση «Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2014-2016», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων σε ορισμένα Πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στον κύκλο αυτόν και έχουν εφαρμογή για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2018 είναι οι εξής: ΔΠΧΑ 1: Διαγραφή των βραχυπρόθεσμων εξαιρέσεων για τους υιοθετούντες για πρώτη φορά τα ΔΠΧΑ, ΔΛΠ 28: Επιμέτρηση μίας συγγενούς ή μίας κοινοπραξίας στην εύλογη αξία. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 40: «Μεταφορές Επενδύσεων σε Ακίνητα από ή σε άλλες κατηγορίες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 40. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να ενισχυθεί η αρχή για τις μεταφορές από, ή σε επενδύσεις σε ακίνητα, ώστε να καθοριστεί ότι (α) μία μεταβίβαση από, ή σε επενδύσεις σε ακίνητα θα πρέπει να πραγματοποιείται μόνο εφόσον υπάρχει μεταβολή στη χρήση του ακινήτου, και (β) μία τέτοια μεταβολή στη χρήση του ακινήτου θα περιελάμβανε την αξιολόγηση του κατά ποσόν το εν λόγω ακίνητο πληροί τα κριτήρια ταξινόμησής του ως επενδυτικό ακίνητο. Η εν λόγω μεταβολή στη χρήση θα πρέπει να υποστηρίζεται από σχετική τεκμηρίωση /αποδεικτικά στοιχεία. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις.

- **ΕΔΔΠΧΑ 22 «Συναλλαγές σε Ξένο Νόμισμα και Προκαταβλητέ Αντάλλαγμα» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση μίας νέας Διερμηνείας, της ΕΔΔΠΧΑ 22. Η εν λόγω Διερμηνεία περιλαμβάνει τις απαιτήσεις σχετικά με τη συναλλαγματική ισοτιμία που θα πρέπει να χρησιμοποιείται κατά την παρουσίαση συναλλαγών σε ξένο νόμισμα (π.χ. συναλλαγές εσόδων) όταν έχει ληφθεί ή δοθεί πληρωμή προκαταβολικά. Η νέα Διερμηνεία δεν έχει σημαντική επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις.

6.6.2. Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, Αναθεωρήσεις και Τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία τα οποία δεν έχουν ακόμα τεθεί σε ισχύ ή δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Τα ακόλουθα νέα Πρότυπα, Διερμηνείες και τροποποιήσεις Προτύπων έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), αλλά είτε δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ είτε δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Ιανουάριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 16. Σκοπός του έργου του IASB ήταν η ανάπτυξη ενός νέου Προτύπου για μισθώσεις που καθορίζει τις αρχές τις οποίες εφαρμόζουν και τα δύο μέρη σε μία σύμβαση - δηλαδή και ο πελάτης («ο μισθωτής») και ο προμηθευτής («ο εκμισθωτής»)

- για την παροχή σχετικών πληροφοριών για τις μισθώσεις κατά τρόπο που απεικονίζει πιστά αυτές τις συναλλαγές. Για την επίτευξη αυτού του σκοπού, ο μισθωτής θα πρέπει να αναγνωρίσει τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη μίσθωση. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2019.

Η Εταιρεία θα εφαρμόσει το ΔΠΧΑ 16 από την υποχρεωτική ημερομηνία εφαρμογής του, ήτοι την 1η Ιανουαρίου 2019, χρησιμοποιώντας την τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση. Βάσει αυτής της προσέγγισης, η σωρευτική επίδραση από την αρχική εφαρμογή του Προτύπου θα αναγνωρισθεί ως προσαρμογή των ιδίων κεφαλαίων κατά την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής, χωρίς αναδιτύπωση της συγκριτικής πληροφόρησης. Κατά την ημερομηνία της πρώτης εφαρμογής, η Εταιρεία θα αναγνωρίσει (α) μια υποχρέωση μίσθωσης επιμετρώμενη στην παρούσα αξία που προκύπτει από την προεξόφληση των υπολειπόμενων καταβολών μισθωμάτων με τη χρήση του οριακού επιτοκίου δανεισμού, όπως αυτό ίσχυε κατά την ημέρα της αρχικής εφαρμογής, και (β) ένα δικαίωμα χρήσης στοιχείου του ενεργητικού επιμετρώμενο σε ένα ποσό ίσο με την αντίστοιχη υποχρέωση μίσθωσης, προσαρμοσμένο κατά το ποσό τυχόν προπληρωμένων ή δεδουλευμένων μισθωμάτων.

Για τις βραχυχρόνιες μισθώσεις και τις μισθώσεις για τις οποίες το υποκείμενο στοιχείο του ενεργητικού είναι χαμηλής αξίας, η Εταιρεία θα αναγνωρίσει τα μισθώματα ως έξοδα στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων με τη σταθερή μέθοδο, σύμφωνα με τις σχετικές εξαιρέσεις που παρέχονται από το ΔΠΧΑ 16. Παράλληλα, η Εταιρεία θα εφαρμόσει την πρακτική εφαρμογή του Προτύπου και δεν θα προβεί στον διαχωρισμό των μη μισθωτικών στοιχείων από τα μισθωτικά στοιχεία, αντιμετωπίζοντας λογιστικά κάθε μισθωτικό και συναφές μη μισθωτικό στοιχείο ως ενιαίο μισθωτικό στοιχείο.

Η Εταιρεία προέβη σε ανάλυση της αναμενόμενης επίδρασης του ΔΠΧΑ 16 κατά την 1 Ιανουαρίου 2019. Συνοπτικά, με βάση την τρέχουσα εκτίμηση της Διοίκησης, η επίδραση από την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 16 ότι θα είναι ως εξής: η Εταιρεία εκτιμά ότι θα αναγνωρίσει στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης δικαιώματα χρήσης στοιχείων του ενεργητικού και ισόποσες υποχρεώσεις από μισθώσεις ποσού κατά προσέγγιση μεταξύ € 1 εκ. και € 1,3 εκ. Στην κατάσταση αποτελεσμάτων, οι αποσβέσεις αναμένεται να αυξηθούν σε ένα εύρος από € 350 χιλ. έως € 400 χιλ. και τα χρηματοοικονομικά έξοδα αναμένεται να αυξηθούν σε ένα εύρος από € 50 χιλ. έως € 70 χιλ. Η μείωση των εξόδων από ενοίκια αναμένεται να οδηγήσει σε βελτίωση των λειτουργικών κερδών προ χρηματοοικονομικών και επενδυτικών δραστηριοτήτων, αποσβέσεων και απομειώσεων (EBITDA) που θα κυμαίνεται σε ένα εύρος από € 350 χιλ. έως € 400 χιλ. Η εκτιμώμενη επίδραση αφορά τις υφιστάμενες συμβάσεις κατά την 1 Ιανουαρίου 2019.

Η πραγματική επίδραση της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16 θα εξαρτηθεί από το επιτόκιο προεξόφλησης της Εταιρείας κατά την 1 Ιανουαρίου 2019, τον προσδιορισμό των συμβάσεων μίσθωσης που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του νέου προτύπου κατά την ημερομηνία αυτή και την τελική αξιολόγηση της Εταιρείας για τη διάρκεια της μίσθωσης, ιδιαίτερα όσον αφορά την εξάσκηση τυχόν δικαιωμάτων ανανέωσης και τερματισμού. Το νέο λογιστικό Πρότυπο για τις μισθώσεις, δεν έχει σημαντικό αντίκτυπο για την Εταιρεία ως εκμισθώτρια.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 9: «Προπληρωθέντα Στοιχεία με Αρνητική Απόδοση» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Οκτώβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 9. Βάσει των υφιστάμενων απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 9, μία οικονομική οντότητα θα επιμετρούσε ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού με αρνητική απόδοση στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, καθώς το χαρακτηριστικό της «αρνητικής απόδοσης» θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι δημιουργεί ενδεχόμενες ταμειακές ροές οι οποίες δεν αποτελούνται μόνο από πληρωμές κεφαλαίου και τόκου. Βάσει των τροποποιήσεων, οι οικονομικές οντότητες επιτρέπεται να επιμετρούν συγκεκριμένα προπληρωτέα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού με αρνητική απόδοση στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων, εφόσον πληρείται μία συγκεκριμένη προϋπόθεση. Η Εταιρεία θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2019.

- **ΕΔΔΠΧΑ 23 «Αβεβαιότητα σχετικά με Χειρισμούς Φόρου Εισοδήματος» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Ιούνιο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση μίας νέας Διερμηνείας, της ΕΔΔΠΧΑ 23. Το ΔΛΠ 12 «Φόροι Εισοδήματος» προσδιορίζει τον λογιστικό χειρισμό του τρέχοντος και αναβαλλόμενου φόρου, αλλά δεν προσδιορίζει τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να αντικατοπτρίζονται οι επιπτώσεις της αβεβαιότητας. Η ΕΔΔΠΧΑ 23 περιλαμβάνει τις επιπρόσθετες του ΔΛΠ 12 απαιτήσεις, προσδιορίζοντας τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να αντικατοπτρίζονται οι επιπτώσεις της αβεβαιότητας στον λογιστικό χειρισμό των φόρων εισοδήματος. Η Εταιρεία θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2019.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 28: «Μακροπρόθεσμες Συμμετοχές σε Συγγενείς και Κοινοπραξίες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Οκτώβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 28. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η παροχή διευκρινίσεων σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό των μακροπρόθεσμων συμμετοχών σε μία συγγενή ή κοινοπραξία – στις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης – βάσει του ΔΠΧΑ 9. Η Εταιρεία θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2019.

- **Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2015-2017 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Δεκέμβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση «Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2015-2017», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων σε ορισμένα Πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στον κύκλο αυτόν είναι οι εξής: ΔΠΧΑ 3 - ΔΠΧΑ 11: Συμμετοχικά δικαιώματα που κατείχε προηγουμένως ο αποκτών σε μία από κοινού λειτουργία, ΔΛΠ 12: Επιπτώσεις στον φόρο εισοδήματος από πληρωμές για χρηματοοικονομικά μέσα ταξινομημένα ως στοιχεία των ιδίων κεφαλαίων, ΔΛΠ 23: Κόστη δανεισμού επιλέξιμα για κεφαλαιοποίηση. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2019. Η Εταιρεία θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2019.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 19: «Τροποποίηση, Περικοπή ή Διακανονισμός Προγράμματος Καθορισμένων Παροχών» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Φεβρουάριο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 19, βάσει των οποίων μία οικονομική οντότητα απαιτείται να χρησιμοποιεί επικαιροποιημένες αναλογιστικές παραδοχές κατά τον προσδιορισμό του κόστους τρέχουσας υπηρεσίας και του καθαρού τόκου για την εναπομένουσα περίοδο μετά την τροποποίηση, την περικοπή ή τον διακανονισμό ενός προγράμματος καθορισμένων παροχών. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η ενίσχυση της κατανόησης των οικονομικών καταστάσεων και η παροχή περισσότερο χρήσιμων πληροφοριών στους χρήστες αυτών. Η Εταιρεία θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2019.

- **Αναθεώρηση του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)**

Τον Μάρτιο του 2018, το IASB προέβη στην αναθεώρηση του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, σκοπός της οποίας ήταν η ενσωμάτωση σημαντικών θεμάτων τα οποία δεν καλύπτονταν, καθώς επίσης και η επικαιροποίηση και παροχή διευκρινίσεων σε σχέση με συγκεκριμένες καθοδηγήσεις. Το αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς περιλαμβάνει ένα νέο κεφάλαιο σχετικά με την επιμέτρηση, στο οποίο αναλύεται η έννοια της επιμέτρησης, συμπεριλαμβανομένων παραγόντων που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την επιλογή μίας βάσης

επιμέτρησης, θέματα σχετικά με την παρουσίαση και γνωστοποίηση στις Οικονομικές Καταστάσεις και καθοδήγηση αναφορικά με την αποαναγνώριση στοιχείων του ενεργητικού και υποχρεώσεων από τις Οικονομικές Καταστάσεις. Περαιτέρω, το αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς περιλαμβάνει βελτιωμένους ορισμούς των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, καθοδήγηση που υποβοηθά την εφαρμογή των εν λόγω ορισμών, επικαιροποίηση των κριτηρίων για την αναγνώριση των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, καθώς επίσης και διευκρινίσεις σε σημαντικούς τομείς, όπως οι ρόλοι της διαχείρισης, της συντηρητικότητας και της αβεβαιότητας κατά την επιμέτρηση στην χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Η Εταιρεία θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στις Αναφορές του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)**

Τον Μάρτιο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση Τροποποιήσεων στις Αναφορές του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, σε συνέχεια της αναθεώρησής του. Ορισμένα Πρότυπα περιλαμβάνουν ρητές αναφορές σε προγενέστερες εκδόσεις του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η επικαιροποίηση των ως άνω αναφορών και η υποστήριξη για τη μετάβαση στο αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς. Η Εταιρεία θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 3: «Ορισμός μίας Επιχείρησης» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)**

Τον Οκτώβριο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 3 προκειμένου να βελτιώσει τον ορισμό μίας επιχείρησης. Οι τροποποιήσεις θα βοηθήσουν τις εταιρείες να προσδιορίσουν αν μία απόκτηση αποτελεί συνένωση επιχειρήσεων ή απόκτηση στοιχείων του ενεργητικού. Ο τροποποιημένος ορισμός επισημαίνει ότι η εκροή μίας επιχείρησης είναι να παρέχει αγαθά και υπηρεσίες στους πελάτες, ενώ ο προγενέστερος ορισμός εστίαζε στις αποδόσεις υπό τη μορφή μερισμάτων, χαμηλότερου κόστους ή άλλων οικονομικών οφελών στους επενδυτές και σε τρίτους. Επιπλέον της τροποποίησης του ορισμού της επιχείρησης, το IASB μέσω της εν λόγω έκδοσης παρέχει συμπληρωματική καθοδήγηση. Η Εταιρεία θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1 και στο ΔΛΠ 8: «Ορισμός του Ουσιώδους» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)**

Τον Οκτώβριο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στον ορισμό του ουσιώδους, προκειμένου να καταστεί ευκολότερο για τις εταιρείες να προβούν σε άσκηση κρίσης σχετικά με το ουσιώδες μέγεθος. Ο ορισμός του ουσιώδους βοηθά τις εταιρείες να αποφασίσουν ποιες πληροφορίες θα πρέπει να περιληφθούν στις Οικονομικές τους Καταστάσεις. Ο νέος ορισμός τροποποιεί το ΔΛΠ 1 και το ΔΛΠ 8. Οι τροποποιήσεις αποσαφηνίζουν τον ορισμό του ουσιώδους και πώς αυτός θα πρέπει να εφαρμοστεί, συμπεριλαμβανοντας στον ορισμό καθοδήγηση η οποία μέχρι τώρα περιλαμβανόταν σε άλλα Πρότυπα. Η Εταιρεία θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **ΔΠΧΑ 17 «Ασφαλιστικές Συμβάσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2021)**

Τον Μάιο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 17, το οποίο αντικαθιστά ένα ενδιάμεσο Πρότυπο, το ΔΠΧΑ 4. Σκοπός του έργου του IASB ήταν η ανάπτυξη ενός ενιαίου Προτύπου βασισμένου στις αρχές (principle-based standard) για τον λογιστικό χειρισμό όλων των τύπων ασφαλιστικών συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένων και των συμβάσεων αντασφάλισης που κατέχει ένας ασφαλιστικός φορέας. Ένα ενιαίο Πρότυπο βασισμένο στις αρχές θα ενισχύσει τη συγκρισιμότητα της χρηματοοικονομικής αναφοράς μεταξύ οικονομικών οντοτήτων, δικαιοδοσιών και κεφαλαιαγορών. Το ΔΠΧΑ 17 καθορίζει τις απαιτήσεις που θα πρέπει να εφαρμόζει μία οικονομική οντότητα στη χρηματοοικονομική πληροφόρηση που σχετίζεται με ασφαλιστικές συμβάσεις που εκδίδει και συμβάσεις αντασφάλισης που κατέχει. Η Εταιρεία θα

εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

7. Βασικές Λογιστικές Πολιτικές

Οι λογιστικές αρχές βάσει των οποίων συντάσσονται οι συνημμένες οικονομικές καταστάσεις και τις οποίες συστηματικά εφαρμόζει η Εταιρεία είναι συνεπείς με αυτές που εφαρμόστηκαν την προηγούμενη χρήση εκτός όσων αναφέρονται στην παράγραφο 6.6.1.

7.1 Επενδύσεις σε θυγατρικές

Είναι όλες οι εταιρείες στις οποίες η Μητρική έχει τη δυνατότητα να ασκεί τον έλεγχο, άμεσα ή έμμεσα, μέσω άλλων θυγατρικών εταιριών. Η Εταιρεία αποκτά και ασκεί έλεγχο κυρίως μέσω της κατοχής της πλειοψηφίας των δικαιωμάτων ψήφου των θυγατρικών επιχειρήσεων. Θυγατρικές θεωρούνται επίσης και οι επιχειρήσεις στις οποίες η Εταιρεία, αποτελώντας το σημαντικότερο και μοναδικό μεγάλο μέτοχο, έχει τη δυνατότητα να ορίζει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού συμβουλίου τους. Σημειώνεται ότι η Εταιρεία εξαιρείται από την παρουσίαση ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων δεδομένου ότι πληρούνται σωρευτικά τα κριτήρια του ΔΠΧΑ 10.

Στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας οι επενδύσεις σε θυγατρικές εμφανίζονται στο κόστος κτήσεως μειωμένο με τυχόν ζημία απομείωσης. Σε κάθε ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης η Εταιρεία εκτιμά αν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις που να οδηγούν στο συμπέρασμα ότι οι επενδύσεις έχουν υποστεί απομείωση. Αν στοιχειοθετείται απομείωση, η ζημία που είναι η διαφορά μεταξύ κόστους κτήσεως και εύλογης αξίας, μεταφέρεται στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων.

Για τη λογιστική αντιμετώπιση συναλλαγών με μη ελέγχουσες συμμετοχές, η Εταιρεία εφαρμόζει τη λογιστική αρχή κατά την οποία αντιμετωπίζει τις συναλλαγές αυτές ως συναλλαγές με τρίτα μέρη. Οι πωλήσεις προς τις μη ελέγχουσες συμμετοχές δημιουργούν κέρδη και ζημιές για την Εταιρεία τα οποία καταχωρούνται στην καθαρή θέση.

7.2 Μετατροπή ξένου νομίσματος

Οι οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ, που είναι το λειτουργικό νόμισμα και το νόμισμα παρουσίασης της Εταιρείας.

(α) Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με τη χρήση των ισοτιμιών που ισχύουν κατά την ημερομηνία των συναλλαγών. Τα νομισματικά στοιχεία του ενεργητικού και οι υποχρεώσεις που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται στο νόμισμα λειτουργίας της Εταιρείας κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης χρησιμοποιώντας την ισοτιμία κλεισίματος κατά την ημερομηνία αυτή. Κέρδη και ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές, οι οποίες προκύπτουν από την εκκαθάριση τέτοιων συναλλαγών κατά τη διάρκεια της χρήσης και από τη μετατροπή των νομισματικών στοιχείων που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα με τις ισχύουσες ισοτιμίες κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης, καταχωρούνται στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων.

Τα μη νομισματικά στοιχεία και υποχρεώσεις που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα και αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα της Εταιρείας, χρησιμοποιώντας την ισοτιμία που ισχύει κατά την ημερομηνία προσδιορισμού της εύλογης αξίας τους. Οι συναλλαγματικές διαφορές από τα μη νομισματικά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους, θεωρούνται ως τμήμα της εύλογης αξίας και συνεπώς καταχωρούνται όπου και οι διαφορές της εύλογης αξίας.

Τα κέρδη και οι ζημιές που προκύπτουν από συναλλαγές σε ξένα νομίσματα αλλά και από την αποτίμηση τέλους χρήσης νομισματικών στοιχείων σε ξένα νομίσματα που πληρούν τις προϋποθέσεις αντιστάθμισης ταμειακών ροών απεικονίζονται στα ίδια κεφάλαια.

7.3 Ενσώματα πάγια

Τα ενσώματα πάγια και οι επενδύσεις σε ακίνητα απεικονίζονται στις οικονομικές καταστάσεις στο κόστος κτήσεως μειωμένο κατά τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και την τυχόν απομείωσή τους. Το κόστος κτήσεως περιλαμβάνει όλες τις άμεσα επιρριπτέες δαπάνες για την απόκτηση των στοιχείων. Μεταγενέστερες δαπάνες που διενεργούνται σε σχέση με τα ενσώματα πάγια, κεφαλαιοποιούνται μόνο όταν αυξάνουν τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη, που αναμένεται ότι θα εισρεύσουν στην Εταιρεία από την εκμετάλλευση των παγίων αυτών και το κόστος τους μπορεί να αποτιμηθεί αξιόπιστα.

Οι επισκευές και οι συντηρήσεις καταχωρούνται στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων ως έξοδο, κατά το χρόνο πραγματοποίησής τους.

Τα οικόπεδα δεν αποσβένονται. Οι αποσβέσεις των άλλων στοιχείων των ενσωμάτων παγίων επιβαρύνουν το κονδύλι της Κατάστασης Συνολικών Εσόδων, με βάση τη σταθερή μέθοδο απόσβεσης, καθ' όλη τη διάρκεια της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής η οποία, κατά κατηγορία παγίων, έχει ως εξής:

Κτίρια	30-50 έτη
Κτιριακές εγκαταστάσεις και εξοπλισμός	12-15 έτη
Μηχανήματα και μηχανολογικός εξοπλισμός	6-12 έτη
Μεταφορικά Μέσα	4-9 έτη
Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	4-6 έτη

Οι υπολειμματικές αξίες και οι ωφέλιμες ζωές των ενσωμάτων παγίων υπόκεινται σε επανεξέταση σε ετήσια βάση κατά την ημερομηνία σύνταξης της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης.

Όταν οι λογιστικές αξίες των ενσωμάτων παγίων υπερβαίνουν την ανακτήσιμη αξία τους, η διαφορά (απομείωση) καταχωρείται άμεσα ως έξοδο στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων.

Κατά την πώληση ενσωμάτων παγίων, οι διαφορές μεταξύ του τιμήματος που λαμβάνεται και της λογιστικής τους αξίας καταχωρούνται ως κέρδη ή ζημίες στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων.

7.4 Άυλα στοιχεία του ενεργητικού

Λογισμικό: Τα λογισμικά προγράμματα αφορούν το κόστος αγοράς, καθώς και κάθε δαπάνη που έχει πραγματοποιηθεί κατά την ανάπτυξη του λογισμικού προκειμένου αυτό να τεθεί σε καθεστώς λειτουργίας. Οι δαπάνες που ενισχύουν ή επεκτείνουν την απόδοση των προγραμμάτων λογισμικού πέρα από τις αρχικές προδιαγραφές τους, αναγνωρίζονται ως κεφαλαιουχική δαπάνη και προστίθενται στο αρχικό κόστος του λογισμικού. Τα λογισμικά προγράμματα αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον τις αποσβέσεις. Οι αποσβέσεις διενεργούνται με τη σταθερή μέθοδο κατά την διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των στοιχείων αυτών η οποία κυμαίνεται από 1 έως και 5 έτη και καταχωρούνται ως έξοδο στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων. Οι δαπάνες που απαιτούνται για τη συντήρηση του λογισμικού αναγνωρίζονται ως έξοδα όταν πραγματοποιούνται.

7.5 Απομείωση Αξίας μη χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού

Τα στοιχεία του ενεργητικού που έχουν απεριόριστη ωφέλιμη διάρκεια ζωής και δεν αποσβένονται υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης ετησίως και όταν κάποια γεγονότα καταδεικνύουν ότι η λογιστική αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Τα στοιχεία του ενεργητικού τα οποία αποσβένονται υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους όταν υπάρχουν ενδείξεις ότι η λογιστική αξία τους δεν θα ανακτηθεί.

Ζημιά απομείωσης αναγνωρίζεται όταν η λογιστική αξία ενός στοιχείου του ενεργητικού ή μιας Μονάδας Δημιουργίας Ταμειακών Ροών υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό τους. Μονάδα Δημιουργίας Ταμειακών Ροών είναι η μικρότερη ομάδα στοιχείων ενεργητικού που μπορεί να παράγει ταμειακές ροές ανεξάρτητα από άλλα στοιχεία και ομάδες στοιχείων της Εταιρείας. Η ανακτήσιμη αξία είναι το μεγαλύτερο ποσό μεταξύ της καθαρής εύλογης αξίας (μετά από έξοδα πώλησης) και της αξίας λόγω χρήσης. Η αξία χρήσης είναι η παρούσα αξία των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών που αναμένεται να εισρεύσουν στην επιχείρηση από τη χρήση

ενός στοιχείου ενεργητικού και από τη διάθεσή του στο τέλος της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής του. Η λογιστική αξία του στοιχείου μειώνεται στο ποσό της ανακτήσιμης αξίας. Σε περίπτωση μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών, η ζημιά απομείωσης αφαιρείται πρώτα από το ποσό της υπεραξίας που έχει αναγνωρισθεί για αυτή τη μονάδα και κατόπιν στα υπόλοιπα στοιχεία του ενεργητικού σε αναλογική βάση.

Οι ζημιές απομείωσης αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων της χρήσης. Αναφορικά με τα υπόλοιπα στοιχεία του ενεργητικού, σε κάθε ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης εξετάζεται εάν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης. Μια ζημιά απομείωσης αναστρέφεται εάν υπάρξει μια αλλαγή στην εκτίμηση του ανακτήσιμου ποσού. Μετά την αναστροφή της ζημιάς απομείωσης η λογιστική αξία του στοιχείου δεν μπορεί να υπερβεί την λογιστική αξία (μετά από αποσβέσεις) με την οποία θα παρουσιάζονταν εάν δεν είχε αναγνωρισθεί ζημιά απομείωσης.

7.6 Χρηματοοικονομικά μέσα

Χρηματοοικονομικό μέσο είναι κάθε σύμβαση που δημιουργεί ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού σε μία επιχείρηση και μία χρηματοοικονομική υποχρέωση ή έναν συμμετοχικό τίτλο σε μία άλλη επιχείρηση.

7.6.1 Αρχική αναγνώριση και αποαναγνώριση

Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού ή μία χρηματοοικονομική υποχρέωση αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης, όταν και μόνο όταν, η Εταιρεία καθίσταται ένας εκ των συμβαλλομένων του χρηματοοικονομικού μέσου.

Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού αποαναγνωρίζεται από την Κατάσταση Οικονομικής Θέσης όταν εκπνεύσουν τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ροών του στοιχείου, ή όταν η Εταιρεία μεταβιβάσει το χρηματοοικονομικό στοιχείο και ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας.

Μία χρηματοοικονομική υποχρέωση (ή μέρος αυτής) αποαναγνωρίζεται από την Κατάσταση Οικονομικής Θέσης όταν, και μόνον όταν, η υποχρέωση που καθορίζεται στο συμβόλαιο εκπληρώνεται, ακυρώνεται ή εκπνέει.

7.6.2 Ταξινόμηση και Επιμέτρηση Χρηματοοικονομικών Στοιχείων του Ενεργητικού

Εκτός από εκείνες τις εμπορικές απαιτήσεις που δεν περιέχουν σημαντική συνιστώσα χρηματοδότησης και επιμετρώνται με βάση την τιμή συναλλαγής τους σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 15, τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού επιμετρώνται αρχικά στην εύλογη αξία προσθέτοντας το σχετικό κόστος της συναλλαγής εκτός από την περίπτωση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού, εκτός από εκείνα που αποτελούν καθορισμένα και αποτελεσματικά μέσα αντιστάθμισης κινδύνων, ταξινομούνται στις ακόλουθες κατηγορίες:

- α. χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού στο αποσβεσμένο κόστος,
- β. χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, και
- γ. χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων.

Η ταξινόμηση προσδιορίζεται βάσει του επιχειρηματικού μοντέλου της Εταιρείας σχετικά με τη διαχείριση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού, και τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ροών τους.

Όλα τα έσοδα και τα έξοδα που σχετίζονται με τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και τα οποία αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων περιλαμβάνονται στα κονδύλια «Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα», «Χρηματοοικονομικά έξοδα» και «Χρηματοοικονομικά έσοδα», εκτός από την απομείωση των εμπορικών απαιτήσεων που περιλαμβάνεται εντός των λειτουργικών αποτελεσμάτων.

7.6.3 Μεταγενέστερη επιμέτρηση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού

Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού επιμετράται μεταγενέστερα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων. Η ταξινόμηση βασίζεται σε δύο κριτήρια:

- i. το επιχειρηματικό μοντέλο διαχείρισης ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού, δηλαδή εάν στόχος είναι η διακράτηση με σκοπό την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών ή η είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών καθώς και η πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και
- ii. εάν οι συμβατικές ταμειακές ροές του χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού συνίσταται αποκλειστικά σε αποπληρωμή κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου υπολοίπου ("SPPI" κριτήριο).

Η κατηγορία επιμέτρησης στο αποσβεσμένο κόστος περιλαμβάνει μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού όπως δάνεια και απαιτήσεις με σταθερές ή προκαθορισμένες πληρωμές που δεν διαπραγματεύονται σε κάποια ενεργό αγορά. Μετά την αρχική αναγνώριση, επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο αντίκτυπος από την προεξόφληση είναι ασήμαντος, η προεξόφληση παραλείπεται.

Για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων, οι μεταβολές στην εύλογη αξία αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα της Κατάστασης Συνολικών Εσόδων και αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων κατά την αποαναγνώριση των χρηματοοικονομικών μέσων.

Για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων επιμετρώνται στην εύλογη αξία τους και οι μεταβολές στην εύλογη αξία αναγνωρίζονται στα κέρδη ή στις ζημιές της Κατάστασης Αποτελεσμάτων. Η εύλογη αξία των στοιχείων προσδιορίζεται με αναφορά σε συναλλαγές σε μία ενεργό αγορά ή με τη χρήση τεχνικών μεθόδων αποτίμησης, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν υφίσταται ενεργός αγορά.

7.6.4 Απομείωση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού

Η Εταιρεία αναγνωρίζει προβλέψεις απομείωσης για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, εκτός εκείνων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Ο στόχος των απαιτήσεων απομείωσης του ΔΠΧΑ 9 είναι να αναγνωρίσει τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για το σύνολο της διάρκειας ζωής ενός χρηματοοικονομικού μέσου, του οποίου ο πιστωτικός κίνδυνος έχει αυξηθεί μετά την αρχική αναγνώριση, ανεξαρτήτως από το εάν η αξιολόγηση γίνεται σε συλλογικό ή εξατομικευμένο επίπεδο, χρησιμοποιώντας όλες τις πληροφορίες που μπορούν να συλλεχθούν, βάσει τόσο ιστορικών όσο και παρόντων στοιχείων, αλλά και στοιχείων που αφορούν σε λογικές μελλοντικές εκτιμήσεις.

Για την εφαρμογή της ανωτέρω προσέγγισης πραγματοποιείται διάκριση μεταξύ:

- ο των χρηματοοικονομικών στοιχείων των οποίων ο πιστωτικός κίνδυνος δεν έχει επιδεινωθεί σημαντικά μετά την αρχική αναγνώριση ή τα οποία έχουν χαμηλό πιστωτικό κίνδυνο κατά την ημερομηνία αναφοράς (Στάδιο 1),
- ο των χρηματοοικονομικών στοιχείων των οποίων ο πιστωτικός κίνδυνος έχει επιδεινωθεί σημαντικά μετά την αρχική αναγνώριση και τα οποία δεν έχουν χαμηλό πιστωτικό κίνδυνο (Στάδιο 2), και
- ο των χρηματοοικονομικών στοιχείων για τα οποία υπάρχουν αντικειμενικές αποδείξεις απομείωσης κατά την ημερομηνία αναφοράς (Στάδιο 3).

Για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία που εντάσσονται στο Στάδιο 1 αναγνωρίζονται αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για την περίοδο των επόμενων δώδεκα μηνών, ενώ για εκείνα που εντάσσονται στο Στάδιο 2 ή το Στάδιο 3 αναγνωρίζονται αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για το σύνολο της διάρκειας ζωής του χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού.

Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές βασίζονται στη διαφορά μεταξύ των συμβατικών ταμειακών ροών και των ταμειακών ροών που η Εταιρεία αναμένει να λάβει. Η διαφορά προεξοφλείται χρησιμοποιώντας μία εκτίμηση του αρχικού πραγματικού επιτοκίου του χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού.

Η Εταιρεία εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση του Προτύπου για τα στοιχεία του ενεργητικού από συμβάσεις, τις εμπορικές απαιτήσεις και τις απαιτήσεις από μισθώσεις, υπολογίζοντας τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για όλη τη διάρκεια ζωής των ως άνω στοιχείων. Στην περίπτωση αυτήν, οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές συνιστούν τις αναμενόμενες ελλείψεις στις συμβατικές ταμειακές ροές, λαμβάνοντας υπόψη το ενδεχόμενο αθέτησης σε οποιοδήποτε σημείο κατά τη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου. Κατά τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, η Εταιρεία χρησιμοποιεί έναν πίνακα προβλέψεων έχοντας ομαδοποιήσει τα ανωτέρω χρηματοοικονομικά μέσα με βάση την φύση και ενηλικίωση των υπολοίπων και λαμβάνοντας υπόψη διαθέσιμα ιστορικά στοιχεία σε σχέση με τους οφειλέτες, προσαρμοσμένα για μελλοντικούς παράγοντες σε σχέση με τους οφειλέτες και το οικονομικό περιβάλλον. Η επίδραση από την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 στα ίδια κεφάλαια της Εταιρείας κατά την 31/12/2017 ανέρχεται σε € 750 χιλ. Το ποσό αυτό έχει απομειώσει τα ίδια κεφάλαια της Εταιρείας κατά την 01/01/2018 και έχει αυξήσει την πρόβλεψη επισφαλών λοιπών κυκλοφορούντων στοιχείων και εμπορικών απαιτήσεων αντίστοιχα.

Συνοπτικά, η επίδραση των προσαρμογών και αναταξινομήσεων στα οικονομικά μεγέθη της Εταιρείας από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» αναλύεται στον κατωτέρω πίνακα. Τυχόν γραμμές οι οποίες δεν επηρεάστηκαν από τις αλλαγές που επέφερε το νέο πρότυπο δεν περιλαμβάνονται στον πίνακα.

Ποσά σε €

Απόσπασμα Κατάστασης Οικονομικής Θέσης	31/12/2017	ΔΠΧΑ 9 προσαρμογές μετάβασης	01/01/2018 αναπροσαρμοσμένο
Λοιπά Κυκλοφορούντα Στοιχεία Ενεργητικού	2.997.571	(750.000)	2.247.571
Αποτελέσματα εις νέον	(52.520.927)	(750.000)	(53.270.927)

7.6.3 Ταξινόμηση και επιμέτρηση Χρηματοοικονομικών Υποχρεώσεων

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις της Εταιρείας περιλαμβάνουν κυρίως Ομολογιακά Δάνεια και δάνεια τραπεζών. Οι δανειακές υποχρεώσεις αρχικά αναγνωρίζονται στο κόστος, που είναι η εύλογη αξία του ανταλλάγματος που λαμβάνεται εκτός του κόστους έκδοσης σχετικά με τον δανεισμό. Μετά την αρχική αναγνώριση, τα δάνεια αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος με βάση τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Τα δάνεια ταξινομούνται στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, εκτός εάν η Εταιρεία διατηρεί ανεπιφύλακτα το δικαίωμα να μεταφέρει την τακτοποίηση της υποχρέωσης τουλάχιστον 12 μήνες μετά την ημερομηνία αναφοράς των Οικονομικών Καταστάσεων.

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις δύνανται να ταξινομηθούν κατά την αρχική αναγνώριση ως αποτιμώμενες στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων αν ικανοποιούνται τα κάτωθι κριτήρια.

- (α) Η ταξινόμηση αντιστρέφει ή μειώνει σε σημαντικό βαθμό τις επιδράσεις της λογιστικής ασυνέπειας (accounting mismatch) που θα προέκυπτε αν η υποχρέωση είχε αποτιμηθεί στο αποσβεσμένο κόστος.
- (β) Οι εν λόγω υποχρεώσεις αποτελούν μέρος μιας ομάδας υποχρεώσεων οι οποίες διαχειρίζονται ή αξιολογούνται ως προς την απόδοσή τους στην βάση της εύλογης αξίας, σύμφωνα με τις στρατηγικές διαχείρισης χρηματοοικονομικών κινδύνων της Εταιρείας.
- (γ) Η χρηματοοικονομική υποχρέωση περιέχει ένα ενσωματωμένο παράγωγο το οποίο ταξινομείται και αποτιμάται διακεκριμένα.

7.6.4 Συμψηφισμός

Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό εμφανίζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης, μόνο όταν η Εταιρεία έχει το νομικό δικαίωμα και προτίθεται να προβεί στον ταυτόχρονο διακανονισμό της απαίτησης και υποχρέωσης στο καθαρό ποσό.

Έξοδα και έσοδα συμψηφίζονται μόνο αν κάτι τέτοιο επιτρέπεται από τα πρότυπα ή όταν αφορούν κέρδη ή ζημιές που προέκυψαν από μία ομάδα παρόμοιων συναλλαγών, όπως συναλλαγές εμπορικού χαρτοφυλακίου.

7.7 Αποθέματα

Τα αποθέματα αποτιμώνται στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ κόστους και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Το κόστος των εμπορευμάτων περιλαμβάνει όλα τα έξοδα που πραγματοποιήθηκαν ώστε να βρεθούν στο τρέχον σημείο εναπόθεσης. Το κόστος των εμπορευμάτων καθορίζεται με βάση το μέσο σταθμικό κόστος. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία των εμπορευμάτων είναι η εκτιμώμενη τιμή πώλησης ή το εκτιμώμενο κόστος αντικατάστασης στην κανονική λειτουργία της Εταιρείας μείον τα εκτιμώμενα αναγκαία κόστη για την πώλησή τους. Πρόβλεψη για βραδέως κινούμενα ή απαξιωμένα αποθέματα σχηματίζεται εφόσον κρίνεται απαραίτητο.

7.8 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα ταμειακών διαθεσίμων

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα περιλαμβάνουν μετρητά στο ταμείο, καταθέσεις όψεως, προθεσμιακές καταθέσεις, τραπεζικούς λογαριασμούς υπερανάληψης, καθώς και άλλες υψηλής ρευστότητας επενδύσεις. Η Εταιρεία θεωρεί τις προθεσμιακές καταθέσεις και τις επενδύσεις υψηλής ρευστότητας και χαμηλού ρίσκου με αρχική λήξη μικρότερη των τριών μηνών ως χρηματικά διαθέσιμα. Για τον σκοπό της σύνταξης των Καταστάσεων Ταμειακών Ροών, τα χρηματικά διαθέσιμα αποτελούνται από μετρητά και καταθέσεις σε τράπεζες καθώς και χρηματικά διαθέσιμα όπως προσδιορίζονται ανωτέρω.

7.9 Μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού ταξινομημένα ως κατεχόμενα προς πώληση

Τα στοιχεία του ενεργητικού που διατηρούνται προς πώληση συμπεριλαμβάνουν τα λοιπά στοιχεία του ενεργητικού (συμπεριλαμβανομένης της υπεραξίας) και τα ενσώματα πάγια που η Εταιρεία σκοπεύει να πουλήσει εντός ενός έτους από την ημερομηνία ταξινόμησής τους ως κατεχόμενα προς πώληση.

Τα στοιχεία του ενεργητικού που ταξινομούνται ως κατεχόμενα προς πώληση αποτιμώνται στη χαμηλότερη αξία μεταξύ της λογιστικής αξίας τους αμέσως πριν την ταξινόμησή τους ως κατεχόμενα προς πώληση, και την εύλογή τους αξία μείον το κόστος πώλησης. Τα στοιχεία του ενεργητικού που ταξινομούνται ως κατεχόμενα προς πώληση δεν υπόκεινται σε απόσβεση. Το κέρδος ή η ζημία που προκύπτει από την πώληση και επανεκτίμηση των κατεχόμενων προς πώληση στοιχείων του ενεργητικού συμπεριλαμβάνεται στα λοιπά έσοδα και λοιπά έξοδα, αντίστοιχα, στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων.

7.10 Μετοχικό κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο προσδιορίζεται σύμφωνα με την ονομαστική αξία των μετοχών που έχουν εκδοθεί. Η αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με καταβολή μετρητών περιλαμβάνει κάθε διαφορά υπέρ το άρτιο κατά την αρχική έκδοση του μετοχικού κεφαλαίου.

(α) Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου

Τα άμεσα έξοδα σχετικά με την έκδοση νέων μετοχών απεικονίζονται αφαιρετικά των Ιδίων Κεφαλαίων, καθαρά από φόρους.

(β) Μερίσματα μετοχών

Τα μερίσματα μετοχών αναγνωρίζονται ως υποχρέωση στην χρήση που εγκρίνονται από την Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας.

7.11 Διακανονισμοί πρακτορείας απαιτήσεων (Factoring)

Οι διακανονισμοί πρακτορείας απαιτήσεων με δικαίωμα αναγωγής καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους ως υποχρέωση προς την Εταιρεία πρακτόρευσης. Στη συνέχεια αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου. Τυχόν διαφορά μεταξύ του εισπραχθέντος ποσού (καθαρό από σχετικά έξοδα) και της αξίας εξόφλησης αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων κατά τη διάρκεια του δανεισμού βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου.

Τα ποσά που έχουν προεισπραχθεί από εταιρείες πρακτόρευσης, χωρίς δικαίωμα αναγωγής, μειώνουν τις απαιτήσεις από πελάτες.

7.12 Φορολογία εισοδήματος & αναβαλλόμενος φόρος

Η επιβάρυνση της χρήσης με φόρους εισοδήματος αποτελείται από τους τρέχοντες φόρους, τους αναβαλλόμενους φόρους και τις διαφορές φορολογικού ελέγχου προηγούμενων χρήσεων.

- **Τρέχουσα Φορολογία Εισοδήματος**

Ο τρέχων φόρος υπολογίζεται βάσει της φορολογικής Κατάστασης Οικονομικής Θέσης της Εταιρείας, σύμφωνα με τους φορολογικούς νόμους που ισχύουν στην Ελλάδα. Η δαπάνη για τρέχοντα φόρο εισοδήματος περιλαμβάνει τον φόρο εισοδήματος που προκύπτει βάσει των κερδών της Εταιρείας όπως αναμορφώνονται στις φορολογικές της δηλώσεις και προβλέψεις για πρόσθετους φόρους και προσαυξήσεις για ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις, και υπολογίζεται σύμφωνα με τις θεσμοθετημένους ή ουσιαστικά θεσμοθετημένους φορολογικούς συντελεστές.

- **Αναβαλλόμενη Φορολογία Εισοδήματος**

Αναβαλλόμενοι φόροι είναι οι φόροι ή οι φορολογικές ελαφρύνσεις που σχετίζονται με τα οικονομικά βάρη ή οφέλη που προκύπτουν στην χρήση αλλά έχουν ήδη καταλογιστεί ή θα καταλογιστούν από τις φορολογικές αρχές σε διαφορετικές χρήσεις. Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος προσδιορίζεται με την μέθοδο της υποχρέωσης που προκύπτει από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής βάσης των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων. Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος δεν λογίζεται εάν προκύπτει από την αρχική αναγνώριση στοιχείου ενεργητικού ή παθητικού σε συναλλαγή, εκτός επιχειρηματικής συνένωσης, η οποία όταν έγινε η συναλλαγή δεν επηρέασε ούτε το λογιστικό ούτε το φορολογικό κέρδος ή ζημία.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις αποτιμώνται με βάση τους φορολογικούς συντελεστές που αναμένεται να εφαρμοστούν στη χρήση κατά την οποία θα διακανονιστεί η απαίτηση ή η υποχρέωση, λαμβάνοντας υπόψη τους φορολογικούς συντελεστές (και φορολογικούς νόμους) που έχουν τεθεί σε ισχύ ή ουσιαστικά ισχύουν μέχρι την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης. Σε περίπτωση αδυναμίας σαφούς προσδιορισμού του χρόνου αναστροφής των προσωρινών διαφορών εφαρμόζεται ο φορολογικός συντελεστής που ισχύει κατά την επόμενη της ημερομηνίας της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης χρήση.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται κατά την έκταση στην οποία θα υπάρξει μελλοντικό φορολογητέο κέρδος για τη χρησιμοποίηση της προσωρινής διαφοράς που δημιουργεί την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ενώ επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης και μειώνονται κατά την έκταση που δεν είναι πλέον πιθανό ότι θα είναι διαθέσιμο επαρκές φορολογητέο κέρδος για να επιτρέψει την αξιοποίηση της ωφέλειας μέρους ή του συνόλου αυτής της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος αναγνωρίζεται για τις προσωρινές διαφορές που προκύπτουν από επενδύσεις σε θυγατρικές και συνδεδεμένες επιχειρήσεις, με εξαίρεση την περίπτωση που η αναστροφή των προσωρινών διαφορών ελέγχεται από την Εταιρεία και είναι πιθανό ότι οι προσωρινές διαφορές δεν θα αναστραφούν στο προβλεπτό μέλλον.

Οι περισσότερες αλλαγές στις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ή υποχρεώσεις αναγνωρίζονται σαν ένα κομμάτι των φορολογικών εξόδων στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων της χρήσης. Μόνο αυτές οι μεταβολές στα στοιχεία του ενεργητικού ή στις υποχρεώσεις που επηρεάζουν τις προσωρινές διαφορές αναγνωρίζονται απευθείας στα ίδια κεφάλαια της Εταιρείας, έχουν ως αποτέλεσμα την σχετική αλλαγή στις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ή υποχρεώσεις να χρεώνεται έναντι του σχετικού λογαριασμού της καθαρής θέσης.

7.13 Παροχές στο προσωπικό

(α) Βραχυπρόθεσμες παροχές

Οι βραχυπρόθεσμες παροχές προς τους εργαζομένους (εκτός από παροχές λήξης της εργασιακής σχέσης) σε χρήμα και σε είδος αναγνωρίζονται ως έξοδο όταν καθίστανται δεδουλευμένες. Τυχόν ανεξόφλητο ποσό καταχωρείται ως υποχρέωση, ενώ σε περίπτωση που το ποσό που ήδη καταβλήθηκε υπερβαίνει το ποσό των

παροχών, η επιχείρηση αναγνωρίζει το υπερβάλλον ποσό ως στοιχείο του ενεργητικού της (προπληρωθέν έξοδο) μόνο κατά την έκταση που η προπληρωμή θα οδηγήσει σε μείωση μελλοντικών πληρωμών ή σε επιστροφή.

(β) Παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία

Οι παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία περιλαμβάνουν τόσο προγράμματα καθορισμένων εισφορών όσο και προγράμματα καθορισμένων παροχών.

Πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών

Η υποχρέωση του εργοδότη περιορίζεται στην καταβολή των εργοδοτικών εισφορών σε Ασφαλιστικούς Φορείς. Η πληρωτέα εισφορά από την Εταιρεία σε ένα πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών, αναγνωρίζεται ως υποχρέωση μετά και την αφαίρεση της εισφοράς που καταβλήθηκε, ενώ οι δεδουλευμένες εισφορές αναγνωρίζονται ως έξοδο στα αποτελέσματα της χρήσης.

Πρόγραμμα καθορισμένων παροχών

Σύμφωνα με τον Ν.2112/20 και 4093/2012 η Εταιρεία καταβάλλει στους εργαζόμενους αποζημιώσεις επί απόλυσης ή αποχώρησης λόγω συνταξιοδότησης. Το ύψος των καταβαλλόμενων ποσών αποζημίωσης εξαρτάται από τα έτη προϋπηρεσίας, το ύψος των αποδοχών και τον τρόπο απομάκρυνσης από την υπηρεσία (απόλυση ή συνταξιοδότηση). Η θεμελίωση δικαιώματος συμμετοχής σε αυτά τα προγράμματα, βασίζεται συνήθως στα χρόνια προϋπηρεσίας του υπαλλήλου μέχρι την συνταξιοδότηση του.

Η υποχρέωση που καταχωρείται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών είναι η παρούσα αξία της δέσμευσης για την καθορισμένη παροχή και τις μεταβολές που προκύπτουν από οποιοδήποτε αναλογιστικό κέρδος ή ζημία και το κόστος της προϋπηρεσίας. Η δέσμευση της καθορισμένης παροχής υπολογίζεται ετησίως από ανεξάρτητο αναλογιστή με τη χρήση της μεθόδου της προβλεπόμενης πιστωτικής μονάδος (projected unit credit method). Για την προεξόφληση της χρήσης 2018 το επιλεγμένο επιτόκιο ακολουθεί την τάση του iBoxx AA Corporate Overall 10+ EUR indices, το οποίο και θεωρείται συνεπές προς τις αρχές του ΔΛΠ 19, δηλαδή είναι βασισμένο σε ομόλογα αντίστοιχα ως προς το νόμισμα και την εκτιμώμενη διάρκεια σε σχέση με τις παροχές προς τους εργαζόμενους, όπως και ενδεδειγμένο για μακροχρόνιες προβλέψεις.

Ένα πρόγραμμα συγκεκριμένων παροχών καθορίζει με βάση διάφορες παραμέτρους, όπως η ηλικία, τα έτη προϋπηρεσίας και ο μισθός, συγκεκριμένες υποχρεώσεις για καταβλητέες παροχές. Οι προβλέψεις που αφορούν την περίοδο περιλαμβάνονται στο σχετικό κόστος προσωπικού στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων και συνίστανται από το τρέχον και παρελθόν κόστος υπηρεσίας, το σχετικό χρηματοοικονομικό κόστος, τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές και τις όποιες πιθανές πρόσθετες επιβαρύνσεις. Αναφορικά με τα μη αναγνωρισμένα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές, ακολουθείται το αναθεωρημένο ΔΛΠ 19, το οποίο περιλαμβάνει μια σειρά από τροποποιήσεις στην λογιστική των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών, μεταξύ άλλων:

- την αναγνώριση των αναλογιστικών κερδών /ζημιών στα λοιπά συνολικά έσοδα και την οριστική εξαίρεση τους από τα αποτελέσματα της χρήσης,
- τη μη αναγνώριση πλέον των αναμενόμενων αποδόσεων των επενδύσεων του προγράμματος στα αποτελέσματα της χρήσης αλλά την αναγνώριση του σχετικού τόκου επί της καθαρής υποχρέωσης / (απαίτησης) της παροχής υπολογιζόμενου βάσει του προεξοφλητικού επιτοκίου που χρησιμοποιείται για την επιμέτρηση της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών,
- την αναγνώριση του κόστους προϋπηρεσίας στα αποτελέσματα της χρήσης την νωρίτερα εκ των ημερομηνιών τροποποίησης του προγράμματος ή όταν αναγνωρίζεται η σχετική αναδιάρθρωση ή η τερματική παροχή,
- λοιπές αλλαγές περιλαμβάνουν νέες γνωστοποιήσεις, όπως ποσοτική ανάλυση ευαισθησίας.

(γ) Παροχές τερματισμού της απασχόλησης

Οι παροχές τερματισμού της απασχόλησης πληρώνονται όταν οι εργαζόμενοι αποχωρούν πριν την ημερομηνία συνταξιοδότησεως. Η Εταιρεία καταχωρεί αυτές τις παροχές όταν δεσμεύεται, είτε όταν τερματίζει την απασχόληση υπαρχόντων εργαζομένων σύμφωνα με ένα λεπτομερές πρόγραμμα για το οποίο δεν υπάρχει

πιθανότητα απόσυρσης, είτε όταν προσφέρει αυτές τις παροχές ως κίνητρο για εθελουσία αποχώρηση. Παροχές τερματισμού της απασχόλησης που οφείλονται 12 μήνες μετά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους.

Στην περίπτωση τερματισμού απασχόλησης που υπάρχει αδυναμία προσδιορισμού των εργαζομένων που θα κάνουν χρήση αυτών των παροχών, δεν γίνεται λογιστικοποίηση αλλά γνωστοποίηση ως ενδεχόμενη υποχρέωση.

7.14 Προβλέψεις, Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Ενδεχόμενα Στοιχεία του Ενεργητικού

Οι προβλέψεις σχηματίζονται όταν:

- Υπάρχει μία παρούσα νομική ή τεκμαιρόμενη υποχρέωση ως αποτέλεσμα γεγονότων του παρελθόντος,
- Είναι πιθανόν ότι θα απαιτηθεί εκροή πόρων για διακανονισμό της υποχρέωσης,
- Το απαιτούμενο ποσό μπορεί να αποτιμηθεί αξιόπιστα.

Οι προβλέψεις επισκοπούνται κατά την ημερομηνία σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων και προσαρμόζονται προκειμένου να αντανακλούν την παρούσα αξία της δαπάνης που αναμένεται να απαιτηθεί για τη διευθέτηση της υποχρέωσης. Όταν η επίδραση της διαχρονικής αξίας του χρήματος είναι σημαντική, το ποσό της πρόβλεψης αποτελεί η παρούσα αξία των εξόδων που αναμένονται να απαιτηθούν προκειμένου να τακτοποιηθεί η υποχρέωση. Αν δεν είναι πλέον πιθανό ότι θα απαιτηθεί μία εκροή πόρων προκειμένου να διακανονιστεί μια υποχρέωση για την οποία έχει ήδη σχηματισθεί πρόβλεψη, τότε αυτή αναστρέφεται.

Σε περιπτώσεις όπου η εκροή οικονομικών πόρων ως αποτέλεσμα παρουσιάζων δεσμεύσεων θεωρείται μη πιθανή, ή το ποσό της πρόβλεψης δεν μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα, δεν αναγνωρίζεται καμία υποχρέωση στις οικονομικές καταστάσεις, εκτός εάν εξετάζεται στα πλαίσια μιας συνένωσης επιχειρήσεων. Οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις αλλά γνωστοποιούνται, εκτός αν η πιθανότητα εκροών πόρων οι οποίοι ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη είναι ελάχιστη. Πιθανές εισροές από οικονομικά οφέλη για την Εταιρεία που δεν πληρούν ακόμη τα κριτήρια ενός περιουσιακού στοιχείου, θεωρούνται ενδεχόμενες απαιτήσεις και γνωστοποιούνται εφόσον η εισροή οικονομικών οφελών είναι πιθανή.

7.15 Κρατικές επιχορηγήσεις

Οι κρατικές επιχορηγήσεις καταχωρούνται στην εύλογη αξία τους όταν υπάρχει η βεβαιότητα ότι η επιχορήγηση θα εισπραχθεί και η Εταιρεία θα συμμορφωθεί με όλους τους σχετικούς όρους λήψης της επιχορήγησης. Οι κρατικές επιχορηγήσεις που αφορούν δαπάνες, καταχωρούνται αφαιρετικά αυτών των εξόδων κατά την διάρκεια της περιόδου που απαιτείται για τη συστηματική συσχέτιση τους με τα επιχορηγούμενα έξοδα. Οι κρατικές επιχορηγήσεις που προορίζονται στην επιδότηση ενσώματων στοιχείων του ενεργητικού, καταχωρούνται στις υποχρεώσεις και μεταφέρονται στα κέρδη ή στις ζημιές κάθε περιόδου αναφοράς σε ισόποσες ετήσιες δόσεις βάσει της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής των επιχορηγούμενων παγίων, αφαιρετικά των αντίστοιχων εξόδων αποσβέσεων.

7.16 Αναγνώριση εσόδων και εξόδων

Έσοδα

Η εταιρεία εφάρμοσε το καινούργιο Πρότυπο ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» από την 1η Ιανουαρίου 2018 χωρίς αναπροσαρμογή της συγκριτικής πληροφόρησης, αναγνωρίζοντας την σωρευτική επίδραση της αρχικής εφαρμογής στο υπόλοιπο έναρξης των Ιδίων Κεφαλαίων κατά την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής. Ως εκ τούτου, οι προσαρμογές που προέκυψαν από την εφαρμογή του νέου Προτύπου δεν εμφανίζονται στην χρηματοοικονομική θέση της 31ης Δεκεμβρίου 2017 αλλά αναγνωρίστηκαν στην χρηματοοικονομική θέση της 1ης Ιανουαρίου 2018.

Η εφαρμογή του νέου Προτύπου δεν είχε επίδραση στα ίδια κεφάλαια της Εταιρείας κατά την 01/01/2018.

Για την αναγνώριση και την επιμέτρηση των εσόδων που προκύπτουν από συμβάσεις με πελάτες, το νέο Πρότυπο καθιερώνει ένα μοντέλο αποτελούμενο από τα εξής πέντε στάδια:

1. Προσδιορισμός της σύμβασης με τον πελάτη.
2. Προσδιορισμός των δεσμεύσεων εκτέλεσης.
3. Προσδιορισμός της τιμής συναλλαγής.
4. Κατανομή της τιμής συναλλαγής στις δεσμεύσεις εκτέλεσης της σύμβασης.
5. Αναγνώριση εσόδων όταν (ή καθώς) οι δεσμεύσεις εκτέλεσης της σύμβασης εκπληρώνονται.

Η τιμή συναλλαγής είναι το ποσό του ανταλλάγματος σε μία σύμβαση για το οποίο η Εταιρεία αναμένει να έχει δικαίωμα, ως αντάλλαγμα για τη μεταβίβαση υποσχόμενων αγαθών ή υπηρεσιών σε έναν πελάτη, εξαιρουμένων ποσών που εισπράττονται για λογαριασμό τρίτων (φόρος προστιθέμενης αξίας, λοιποί φόροι επί των πωλήσεων).

Τα έσοδα αναγνωρίζονται όταν εκπληρώνονται οι σχετικές δεσμεύσεις εκτέλεσης, είτε σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή (συνήθως για υποσχέσεις που αφορούν στη μεταβίβαση αγαθών σε έναν πελάτη) είτε με την πάροδο του χρόνου (συνήθως για υποσχέσεις που αφορούν στη μεταβίβαση υπηρεσιών σε έναν πελάτη).

Η Εταιρεία αναγνωρίζει μία συμβατική υποχρέωση για ποσά που λαμβάνει από τους πελάτες (προπληρωμές) τα οποία αφορούν σε δεσμεύσεις εκτέλεσης που δεν έχουν εκπληρωθεί, καθώς επίσης και όταν διατηρεί δικαίωμα επί ενός τιμήματος το οποίο είναι ανεπιφύλακτο (αναβαλλόμενο έσοδο) πριν την εκτέλεση των δεσμεύσεων εκτέλεσης της σύμβασης και τη μεταφορά των αγαθών ή των υπηρεσιών. Η συμβατική υποχρέωση αποαναγνωρίζεται όταν εκτελεστούν οι δεσμεύσεις εκτέλεσης και το έσοδο αναγνωρισθεί στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

Η Εταιρεία αναγνωρίζει μία απαίτηση από πελάτη όταν υπάρχει ένα άνευ προϋποθέσεων δικαίωμα να λάβει το τίμημα για τις εκτελεσμένες δεσμεύσεις εκτέλεσης της σύμβασης προς τον πελάτη. Αντίστοιχα, η Εταιρεία αναγνωρίζει ένα στοιχείο του ενεργητικού από συμβάσεις όταν έχει ικανοποιήσει τις δεσμεύσεις εκτέλεσης, πριν ο πελάτης πληρώσει ή πριν καταστεί απαιτητή η πληρωμή, για παράδειγμα όταν τα αγαθά ή οι υπηρεσίες μεταβιβάζονται στον πελάτη πριν από το δικαίωμα της Εταιρείας για την έκδοση τιμολογίου.

Η αναγνώριση των εσόδων γίνεται ως εξής:

- **Πώληση αγαθών:** Το έσοδο από την πώληση αγαθών αναγνωρίζεται κατά την χρονική στιγμή που ο αγοραστής αποκτά τον έλεγχο των αγαθών, συνήθως με την παράδοση των αγαθών. Ως εκ τούτου, η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 15 δεν έχει επίδραση στην αναγνώριση των εσόδων αυτών εκτός από τις περιπτώσεις όπου τα αγαθά πωλούνται συνδυαστικά με άλλες υπηρεσίες όπως περιγράφεται κατωτέρω (συμβόλαια πολλαπλών στοιχείων).
- **Έσοδα από παροχή υπηρεσιών υγείας:** Η Εταιρεία παρέχει υπηρεσίες υγείας τόσο σε ιδιώτες ασθενείς – πελάτες όσο και σε ασθενείς – πελάτες που καλύπτονται μέσω των συνεργαζόμενων ασφαλιστικών ταμείων και ασφαλιστικών οργανισμών. Πιο συγκεκριμένα ο βασικός ασφαλιστικός φορέας με τον οποίο συνεργάζεται η Εταιρεία είναι ο ΕΟΠΥΥ. Αξίζει να σημειωθεί ότι, με τον φορέα αυτόν η Εταιρεία έχει συνάψει συμφωνίες μέσω των οποίων οι ασθενείς καλύπτονται πλήρως ή μερικώς ως προς τα έξοδά τους (προσυμφωνημένη αμοιβή) σε ότι αφορά συγκεκριμένες επεμβάσεις. Οι Ασφαλιστικοί Οργανισμοί με τους οποίους συνεργάζεται η Εταιρεία, αφορούν σε ασφαλιστικές εταιρείες του εσωτερικού αλλά και του εξωτερικού. Στις βασικές υπηρεσίες της Εταιρείας περιλαμβάνονται αμοιβές για ιατρικές υπηρεσίες και νοσηλεία, υγειονομικό και φαρμακευτικό υλικό. Το έσοδο υπολογίζεται σύμφωνα με τους εγκεκριμένους τιμοκαταλόγους ανά συμβαλλόμενο (ΕΟΠΥΥ, ιδιώτες, ασφαλιστικές εταιρείες) και αναγνωρίζεται κατά την περίοδο παροχής της υπηρεσίας με βάση τα ποσά που αναμένεται να εισπραχθούν από τους αντισυμβαλλόμενους. Ως εκ τούτου, η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 15 δεν έχει επίδραση στην αναγνώριση των εσόδων αυτών.
- **Έσοδα από ενοίκια:** Τα έσοδα από τις λειτουργικές μισθώσεις των επενδυτικών ακινήτων της Εταιρείας αναγνωρίζονται σταδιακά στην διάρκεια της μίσθωσης. Η εφαρμογή του ΔΠΧΑ 15 δεν έχει επίδραση στην αναγνώριση εσόδων αυτής της κατηγορίας, καθώς εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΔΛΠ 17.
- **Έσοδα από τόκους και μερίσματα:** Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου το οποίο είναι το επιτόκιο το οποίο προεξοφλεί με ακρίβεια μελλοντικές καταβολές τοις μετρητοίς ή εισπράξεις για τη διάρκεια της αναμενόμενης ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου ή, όταν απαιτείται, για συντομότερο διάστημα, στην καθαρή λογιστική αξία

του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή της υποχρέωσης. Τα έσοδα από τα μερίσματα αναγνωρίζονται όταν οριστικοποιείται το δικαίωμα είσπραξης τους από τους μετόχους. Η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 15 για την αναγνώριση εσόδων από τόκους και μερίσματα δεν έχει επίδραση στη λογιστική πολιτική της Εταιρείας.

Έξοδα: Τα έξοδα αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων σε δεδουλευμένη βάση. Οι πληρωμές που πραγματοποιούνται για λειτουργικές μισθώσεις μεταφέρονται στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων ως έξοδα, κατά το χρόνο χρήσεως του μισθίου. Τα έξοδα από τόκους αναγνωρίζονται σε δεδουλευμένη βάση.

7.17 Χρηματοοικονομικά εργαλεία

Τα βασικά εργαλεία της Εταιρείας είναι τα μετρητά, οι τραπεζικές καταθέσεις και οι βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις και υποχρεώσεις. Δεδομένης της βραχυπρόθεσμης κυρίως φύσεως των εργαλείων αυτών, η διοίκηση της Εταιρείας πιστεύει ότι η εύλογη αξία τους ουσιαστικά ταυτίζεται με την αξία στην οποία απεικονίζονται στα λογιστικά της βιβλία. Επιπρόσθετα, η διοίκηση πιστεύει ότι τα επιτόκια που καταβάλλονται σε σχέση με τα συναφθέντα δάνεια ισοδυναμούν με τα τρέχοντα εύλογα επιτόκια της αγοράς και συνεπώς, δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις οποιασδήποτε προσαρμογής της αξίας στην οποία απεικονίζονται οι υποχρεώσεις αυτές. Η Εταιρεία δεν χρησιμοποιεί χρηματοοικονομικά παράγωγα.

7.18 Μισθώσεις

(α) Λειτουργικές μισθώσεις

Μισθώσεις όπου ουσιαστικά οι κίνδυνοι και ανταμοιβές της ιδιοκτησίας διατηρούνται από τον εκμισθωτή (ιδιοκτήτη) ταξινομούνται ως λειτουργικές μισθώσεις. Οι πληρωμές που γίνονται για λειτουργικές μισθώσεις (καθαρές από τυχόν κίνητρα που προσφέρθηκαν από τον εκμισθωτή) αναγνωρίζονται ως έξοδα με βάση την σταθερή μέθοδο (αναλογικά) κατά την διάρκεια της μίσθωσης.

(β) Χρηματοοικονομικές μισθώσεις

Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις που μεταφέρουν στην Εταιρεία ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη που σχετίζονται με το μισθωμένο πάγιο, κεφαλαιοποιούνται κατά την έναρξη της μίσθωσης στην εύλογη αξία του μισθωμένου παγίου ή, αν αυτή είναι χαμηλότερη, στην παρούσα αξία των ελάχιστων μισθωμάτων. Οι πληρωμές για χρηματοδοτικές μισθώσεις επιμερίζονται μεταξύ των χρηματοοικονομικών εξόδων και της μείωσης της χρηματοδοτικής υποχρέωσης, ώστε να επιτευχθεί ένα σταθερό επιτόκιο στο εναπομείναν υπόλοιπο της υποχρέωσης. Τα χρηματοοικονομικά έξοδα χρεώνονται στα αποτελέσματα. Τα κεφαλαιοποιηθέντα μισθωμένα πάγια αποσβένονται με βάση τη μικρότερη περίοδο από την εκτιμώμενη ωφέλιμη ζωή του παγίου ή τη διάρκεια της μίσθωσης.

(γ) Sale and leaseback

Για συναλλαγές πώλησης και επαναμίσθωσης (sale and leaseback) που συνιστούν χρηματοδοτική μίσθωση, οποιαδήποτε θετική διαφορά υπέρ του προϊόντος της πώλησης του περιουσιακού στοιχείου αυτού, σε σχέση με την λογιστική του αξία, δεν αναγνωρίζεται άμεσα ως έσοδο από την Εταιρεία και εμφανίζεται στις Οικονομικές Καταστάσεις ως έσοδο επομένων χρήσεων, το οποίο αποσβένεται σύμφωνα με την διάρκεια της μίσθωσης.

Αν η εύλογη αξία του περιουσιακού στοιχείου κατά τη χρονική στιγμή μίας συναλλαγής πώλησης και επαναμίσθωσης, είναι μικρότερη από την λογιστική αξία του, τότε η ζημία που προκύπτει από τη διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας και της εύλογης αξίας δεν αναγνωρίζεται αμέσως, εκτός αν υπάρχει απομείωση της αξίας του περιουσιακού στοιχείου, οπότε η λογιστική αξία μειώνεται στο ανακτήσιμο ποσό σύμφωνα με το ΔΛΠ 36.

7.19 Κέρδη ανά Μετοχή

Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή (ΚΑΜ) υπολογίζονται διαιρώντας τα καθαρά κέρδη που αναλογούν στους μετόχους της Εταιρείας με τον μέσο σταθμισμένο αριθμό κοινών μετοχών που είναι σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια κάθε έτους, εξαιρώντας τον μέσο όρο των κοινών μετοχών που αποκτήθηκαν ως ίδιες μετοχές.

Τα μειωμένα κέρδη ανά μετοχή υπολογίζονται διαιρώντας το καθαρό κέρδος που αποδίδεται στους μετόχους της Εταιρείας (αφού αφαιρεθεί ο τόκος επί των μετατρέψιμων μετοχών μετά φόρων) με τον μέσο σταθμισμένο αριθμό των μετοχών σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια του έτους (προσαρμοσμένο για την επίδραση των απομειούμενων μετατρέψιμων μετοχών).

Ο μέσος σταθμισμένος αριθμός των κοινών μετοχών σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια της λογιστικής περιόδου και για όλες τις παρουσιαζόμενες λογιστικές περιόδους προσαρμόζεται για γεγονότα που έχουν μεταβάλει τον αριθμό των κοινών μετοχών σε κυκλοφορία χωρίς αντίστοιχη μεταβολή στους πόρους.

8. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές της διοίκησης

Η σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) απαιτεί από τη Διοίκηση τον σχηματισμό κρίσεων, εκτιμήσεων και υποθέσεων οι οποίες επηρεάζουν τα στοιχεία του ενεργητικού και τις υποχρεώσεις, τις γνωστοποιήσεις των ενδεχόμενων υποχρεώσεων και απαιτήσεων καθώς και τα έσοδα και έξοδα κατά τις παρουσιαζόμενες περιόδους.

Συγκεκριμένα ποσά που περιλαμβάνονται ή επηρεάζουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις καθώς και τις σχετικές γνωστοποιήσεις εκτιμώνται, απαιτώντας τον σχηματισμό υποθέσεων σχετικά με αξίες ή συνθήκες οι οποίες δεν είναι δυνατόν να είναι γνωστές με βεβαιότητα κατά την περίοδο σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και ως εκ τούτου τα πραγματικά αποτελέσματα μπορεί να διαφέρουν από αυτά τα οποία έχουν εκτιμηθεί. Μία λογιστική εκτίμηση θεωρείται σημαντική όταν είναι σημαντική για την χρηματοοικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα της Εταιρείας και απαιτεί τις πιο δύσκολες, υποκειμενικές ή περίπλοκες κρίσεις της Διοίκησης. Οι εκτιμήσεις και οι κρίσεις της διοίκησης βασίζονται στην εμπειρία του παρελθόντος και σε άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων και των προσδοκιών για μελλοντικά γεγονότα τα οποία θεωρούνται λογικά στις συγκεκριμένες συνθήκες, ενώ επαναξιολογούνται συνεχώς βάσει όλων των διαθέσιμων πληροφοριών.

Οι βασικές εκτιμήσεις και οι κρίσεις που αναφέρονται σε δεδομένα η εξέλιξη των οποίων θα μπορούσε να επηρεάσει τα κονδύλια των χρηματοοικονομικών καταστάσεων τους επόμενους 12 μήνες, παρατίθενται ακολούθως:

- **Εκτιμήσεις κατά τον υπολογισμό της αξίας χρήσης των ΜΔΤΡ**

Η Εταιρεία διενεργεί σχετικό έλεγχο απομείωσης της αξίας των επενδύσεων σε θυγατρικές και συγγενείς όποτε υπάρχει ένδειξη για απομείωση, σύμφωνα με τις διατάξεις του ΔΛΠ 36. Εφόσον διαπιστωθεί εάν συντρέχουν λόγοι απομείωσης, απαιτείται ο υπολογισμός της αξίας χρήσης και της εύλογης αξίας μειωμένης κατά το κόστος πώλησης της κάθε Μονάδας Δημιουργίας Ταμειακών Ροών (ΜΔΤΡ). Τα ανακτήσιμα ποσά των ΜΔΤΡ έχουν καθοριστεί για σκοπούς ελέγχου απομείωσης, με βάση τον υπολογισμό της αξίας χρήσης τους, ο οποίος απαιτεί εκτιμήσεις. Για τον υπολογισμό της αξίας χρήσης, οι εκτιμώμενες ταμειακές ροές προ εξοφλούνται στην παρούσα αξία τους με τη χρήση ενός συντελεστή προεξόφλησης, ο οποίος αντικατοπτρίζει τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς για τη διαχρονική αξία του χρήματος, καθώς και τους κινδύνους που συνδέονται με τη συγκεκριμένη ΜΔΤΡ. Στον υπολογισμό χρησιμοποιούνται ταμειακές προβλέψεις βασισμένες σε εγκεκριμένα από τη Διοίκηση επιχειρηματικά σχέδια. Αυτά τα επιχειρηματικά σχέδια και οι προβλέψεις ταμειακών ροών συνήθως καλύπτουν περίοδο πέντε ετών. Ταμειακές ροές πέραν της περιόδου κατά την οποία οι προβλέψεις είναι διαθέσιμες, προεκτείνονται βάσει των εκτιμώμενων ρυθμών ανάπτυξης. Οι βασικές παραδοχές που χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό της ανακτήσιμης αξίας των διαφορετικών ΜΔΤΡ, αναφέρονται στη Σημείωση 10.2 των Οικονομικών καταστάσεων.

- **Απομείωση Ενσώματων Παγίων**

Τα ενσώματα πάγια στοιχεία ελέγχονται για σκοπούς απομείωσης όταν γεγονότα ή αλλαγές στις συνθήκες υποδηλώνουν ότι η λογιστική τους αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Για τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης η Διοίκηση εκτιμά τις μελλοντικές ταμειακές ροές από το περιουσιακό στοιχείο ή την μονάδα ταμειακής ροής και επιλέγει τον κατάλληλο συντελεστή προεξόφλησης για να υπολογίσει την παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών.

- **Ωφέλιμη Ζωή Αποσβέσιμων Στοιχείων**

Η Διοίκηση εξετάζει περιοδικά τις ωφέλιμες ζωές των αποσβέσιμων στοιχείων του ενεργητικού, προκειμένου να εκτιμήσει την καταλληλότητα των αρχικών εκτιμήσεων. Την 31/12/2018 η Διοίκηση εκτιμά ότι οι ωφέλιμες ζωές αντιπροσωπεύουν την αναμενόμενη χρησιμότητα των στοιχείων του ενεργητικού.

- **Εκτίμηση Εύλογης Αξίας Χρηματοοικονομικών Μέσων**

Ο υπολογισμός της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού για τα οποία δεν υπάρχουν δημοσιευμένες τιμές αγοράς, απαιτεί τη χρησιμοποίηση συγκεκριμένων τεχνικών εκτίμησης. Ο υπολογισμός της εύλογης αξίας τους απαιτεί διαφόρων ειδών εκτιμήσεις. Οι σημαντικότερες αφορούν στην εκτίμηση των διαφόρων κινδύνων στους οποίους υπόκεινται το μέσο, όπως επιχειρηματικός κίνδυνος, κίνδυνος ρευστότητας κτλ., και εκτίμηση των μελλοντικών προοπτικών κερδοφορίας επιχειρήσεων σε περίπτωση αποτίμησης συμμετοχικών τίτλων.

- **Φόρος Εισοδήματος**

Η πρόβλεψη για φόρο εισοδήματος με βάση το ΔΛΠ 12 υπολογίζεται με εκτίμηση των φόρων που θα καταβληθούν στις φορολογικές αρχές και περιλαμβάνει τον τρέχοντα φόρο εισοδήματος για κάθε χρήση και πρόβλεψη για τους πρόσθετους φόρους που πιθανόν να προκύψουν σε φορολογικούς ελέγχους.

Για το συνολικό προσδιορισμό της πρόβλεψης για φόρο εισοδήματος, όπως παρουσιάζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης, απαιτούνται σημαντικές εκτιμήσεις. Για συγκεκριμένες συναλλαγές και υπολογισμούς, ο προσδιορισμός της τελικής φορολογίας είναι αβέβαιος. Η Εταιρεία αναγνωρίζει υποχρεώσεις για προβλεπόμενα φορολογικά ζητήματα με βάση υπολογισμούς για το κατά πόσο θα προκύψει επιπρόσθετη φορολογία. Όπου το τελικό φορολογικό αποτέλεσμα αυτών των ζητημάτων διαφέρει από το ποσό που έχει αρχικά αναγνωριστεί οι διαφορές επηρεάζουν την πρόβλεψη για φόρο εισοδήματος και για αναβαλλόμενη φορολογία στην περίοδο που έγινε ο προσδιορισμός.

- **Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις επί Φορολογικών Ζημιών**

Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση αναγνωρίζεται για όλες τις αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημιές στον βαθμό που είναι πιθανό ότι θα υπάρξουν επαρκή φορολογικά κέρδη που θα συμψηφιστούν με αυτές τις φορολογικές ζημιές. Για τον καθορισμό του ύψους της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που μπορεί να αναγνωριστεί απαιτούνται σημαντικές κρίσεις και εκτιμήσεις της Διοίκησης της Εταιρείας, οι οποίες βασίζονται στα μελλοντικά φορολογικά κέρδη σε συνδυασμό με τις μελλοντικές φορολογικές στρατηγικές που θα ακολουθηθούν (Βλέπε Σημείωση 10.6).

Επιμέτρηση αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών

Η απομείωση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού βασίζεται σε παραδοχές σχετικά με τον κίνδυνο αθέτησης και τα ποσοστά των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Ειδικότερα, η Διοίκηση της Εταιρείας προβαίνει στο σχηματισμό κρίσεων κατά την επιλογή των εν λόγω παραδοχών, καθώς και την επιλογή των εισροών για τον υπολογισμό της απομείωσης, βάσει των ιστορικών στοιχείων, των υφιστάμενων συνθηκών της αγοράς και των προβλέψεων για τα μελλοντικά οικονομικά μεγέθη στο τέλος της περιόδου αναφοράς.

Για τα στοιχεία του ενεργητικού από συμβάσεις, τις εμπορικές απαιτήσεις και τις απαιτήσεις από μισθώσεις χρησιμοποιείται η απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9, υπολογίζοντας τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για όλη τη διάρκεια ζωής των ως άνω στοιχείων με τη χρήση ενός πίνακα προβλέψεων. Ο εν λόγω πίνακας βασίζεται σε ιστορικά στοιχεία αλλά προσαρμόζεται με τέτοιο τρόπο ώστε να αντανακλούνται προβλέψεις για την μελλοντική κατάσταση του οικονομικού περιβάλλοντος. Η συσχέτιση μεταξύ των ιστορικών στοιχείων, της μελλοντικής οικονομικής καταστάσης και των αναμενόμενων πιστωτικών απαιτεί σημαντικές εκτιμήσεις. Η αξιολόγηση αυτή λαμβάνει υπ' όψιν της την πιστωτική πολιτική της Εταιρείας, αναφορές για το ανοιχτό υπόλοιπο των πελατών, εμπειρία αναφορικά με το ρυθμό είσπραξης απαιτήσεων ανά κατηγορία πελάτη, τις τρέχουσες οικονομικές συνθήκες και πιθανές εξασφαλίσεις και εγγυήσεις που έχουν ληφθεί από συγκεκριμένους πελάτες. Παράλληλα, η Διοίκηση της Εταιρείας συνεξετάζει τα στοιχεία των νομικών

συμβούλων του Ομίλου τα οποία προκύπτουν βάσει επεξεργασίας ιστορικών δεδομένων και πρόσφατων εξελίξεων των υποθέσεων που διαχειρίζεται για τις απαιτήσεις για τις οποίες έχουν ασκηθεί ένδικα μέσα.

Το ύψος των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις αλλαγές των συνθηκών και τις προβλέψεις της μελλοντικής οικονομικής κατάστασης. Επιπλέον, τα ιστορικά στοιχεία και οι προβλέψεις που γίνονται για το μέλλον ενδέχεται να μην οδηγήσουν σε συμπεράσματα ενδεικτικά του πραγματικού ύψους αθέτησης των υποχρεώσεων πελατών στο μέλλον (περαιτέρω πληροφορίες στη σημείωση 10.8).

- **Υποχρεώσεις αρ. 100 ν. 4172/2013 – «Claw-Back» και «Rebate»**

Μια σημαντική αλλαγή που επήλθε στον κλάδο Υγείας είναι η σύσταση από 01/01/2012 του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΥΥ), που αποτελεί πλέον το ασφαλιστικό ταμείο, υπό την «ομπρέλα» του οποίου έχει βρεθεί η πλειονότητα των ασφαλισμένων, οι οποίοι μέχρι το τέλος του 2011 καλύπτονταν από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, τον ΟΓΑ, το Ταμείο των Ελεύθερων Επαγγελματιών (ΟΑΕΕ), το ταμείο του Δημοσίου (ΟΠΑΔ-ΤΥΔΚΥ), το ΤΣΑΥ και λοιπά ταμεία.

Βασικό συστατικό της νέας νομοθεσίας βάσει της οποίας λειτουργεί ο νέος Οργανισμός αποτελεί η σύσταση των Κλειστών Ενοποιημένων Νοσηλείων (ΚΕΝ) που διαμορφώνει μια νέα διαδικασία τιμολόγησης και διαχείρισης νοσοκομειακών νοσηλείων ασθενών, η οποία βασίζεται στα διεθνώς καθιερωμένα DRGs (Diagnosis Related Groups). Στα πλαίσια της συγκεκριμένης διαδικασίας, το νοσοκομείο λαμβάνει ένα προϋπολογισμένο και εγκεκριμένο ποσό για την κάλυψη του κόστους περίθαλψης (εκτός από την αμοιβή ιατρού) και των υπηρεσιών που προσφέρει στους ασθενείς των δημοσίων και ιδιωτικών φορέων ασφάλισης υγείας.

Η έναρξη συνεργασίας των ιδιωτικών νοσοκομείων με τον ΕΟΠΥΥ αντιμετωπίστηκε θετικά από τον κλάδο των ιδιωτικών κλινικών, διευρύνοντας την πελατειακή τους βάση και αυξάνοντας τον αριθμό των περιστατικών που εξυπηρετούσαν. Ωστόσο, τα ελλείμματα και η αστοχία των προϋπολογισμών προκάλεσαν μεγάλες καθυστερήσεις στην καταβολή των οφειλόμενων νοσηλείων, ενώ η λήψη μέτρων μονομερών περικοπών από πλευράς Δημοσίου (Rebate και Claw-back) οδήγησε σε συμψηφισμό και ματαίωση είσπραξης των οφειλομένων ποσών.

Από τον Ιούλιο 2013 τέθηκαν σε εφαρμογή (με αναδρομική ισχύ από 01/01/2013), σύμφωνα με το άρθρο 100 του ν.4172/2013, τα εξής:

α) ο μηχανισμός αυτόματης επιστροφής (Claw-back) δαπανών νοσηλείας, διαγνωστικών εξετάσεων και φυσικοθεραπείας. Βάσει του συγκεκριμένου μηχανισμού, η μηνιαία δαπάνη του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΥΥ) για διαγνωστικές εξετάσεις, νοσηλεία και φυσικοθεραπείες που παρέχονται από συμβεβλημένους ιδιώτες παρόχους υπηρεσιών υγείας, δεν μπορεί να υπερβαίνει το 1/12 των εγκεκριμένων πιστώσεων του προϋπολογισμού του ΕΟΠΥΥ. Το υπερβάλλον ποσό, το οποίο αναζητείται εκ μέρους του ΕΟΠΥΥ από τους συμβεβλημένους ιδιώτες παρόχους των ανωτέρω υπηρεσιών υγείας, υπολογίζεται σε εξαμηνιαία βάση και καταβάλλεται εντός μηνός από την έγγραφη ατομική ειδοποίηση σε λογαριασμό τραπεζής που θα υποδείξει ο ΕΟΠΥΥ. Σε περίπτωση απράκτου παρελεύσεως της ως άνω προθεσμίας, το Διοικητικό Συμβούλιο του ΕΟΠΥΥ αναστέλλει αυτοδικαίως και αζημίως ως προς αυτόν, τη σύμβαση του συμβεβλημένου παρόχου με τον ΕΟΠΥΥ, για το χρονικό διάστημα μέχρι την καταβολή του συνολικού οφειλομένου ποσού εντόκως από αυτόν (πάροχο) του ποσού ή την είσπραξη του κατά τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.). Ως βάση υπολογισμού του ποσού επιστροφής που αντιστοιχεί, ανά μήνα, σε κάθε συμβαλλόμενο πάροχο χρησιμοποιείται ο μηνιαίος λογαριασμός που αυτός υποβάλλει στον ΕΟΠΥΥ, έναντι των παρεχόμενων για τον αντίστοιχο χρονικό διάστημα υπηρεσιών υγείας στους ασφαλισμένους του. Δεν αναγνωρίζονται και δεν αποζημιώνονται από τον ΕΟΠΥΥ δαπάνες που υποβάλλονται σε αυτόν μετά την πάροδο είκοσι (20) ημερών από τη λήξη εκάστου ημερολογιακού μήνα και αφορούν παρασχεθείσες υπηρεσίες του προηγούμενου μήνα.

Το συνολικό ποσό της επιστροφής (claw-back) υπολογίζεται σε εξαμηνιαία/ετήσια βάση, υπολογίζοντας τη διαφορά ανάμεσα στην προϋπολογισμένη και την πραγματική δαπάνη, που προκύπτει από την αιτούμενη από τους παρόχους δαπάνη, αφού αφαιρεθούν τυχόν επιστροφές rebate και λοιπές μη αποδεκτές δαπάνες κατά το χρόνο υπολογισμού.

β) η καθιέρωση ποσοστού επί των οφειλών του ΕΟΠΥΥ για νοσηλεία, διαγνωστικές εξετάσεις και φυσικοθεραπείες των ασφαλισμένων του προς τους συμβεβλημένους με τον ΕΟΠΥΥ ιδιώτες παρόχους των ως άνω υπηρεσιών υγείας, υπέρ του Οργανισμού ως επιστροφή (Rebate) για κάθε μήνα.

Το ποσό έκπτωσης (rebate) υπολογίζεται σε μηνιαία βάση και ενσωματώνεται από 1/1/2016 στα εκδοθέντα τιμολόγια παροχής υπηρεσιών προς τον ΕΟΠΥΥ. Οι διατάξεις των αναφερόμενων περιπτώσεων (α) και (β) έχουν αναδρομική ισχύ από 1/1/2013 και διάρκεια έως 31/12/2018 σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση οικ.Γ5/63587/20.8.2015

Ο ΕΟΠΥΥ έχει κοινοποιήσει με την αποστολή ηλεκτρονικών μηνυμάτων τα ποσά του rebate και claw-back που αντιστοιχούν στις χρήσεις 2013, 2014, 2015, 2016 και 2017 συνολικού ύψους €36,1 εκ. περίπου συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ.

Η Εταιρεία προχώρησε σε κατάθεση προσφυγής ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών κατά των ανωτέρω πράξεων έκδοσης από τον ΕΟΠΥΥ αναφορικά με τα ποσά αυτόματης επιστροφής (claw-back) και ποσά επιστροφής (rebate) που αντιστοιχούν στις χρήσεις 2013 έως και 2017.

Μέχρι στιγμής είναι αδύνατη η ακριβής ποσοτικοποίηση του προϋπολογισμού και του claw-back που αντιστοιχεί στην Εταιρεία λόγω της μη γνωστοποίησης, από πλευράς ΕΟΠΥΥ, όλων των παραμέτρων (κλάδου και κλινικών ξεχωριστά), οι οποίες μπορούν αξιόπιστα να οδηγήσουν σε ακριβή προσδιορισμό των αντίστοιχων ποσών. Επίσης, θα πρέπει να διευκρινισθεί ότι τα τελικά ποσά του claw-back για το 2014 και 2015 θα προκύψουν εφόσον ελεγχθούν και οι υποβολές του συνόλου των αναφερόμενων ετών και τελικώς επικυρωθούν από τον ΕΟΠΥΥ. Σε κάθε περίπτωση η Διοίκηση εκτιμά ότι με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία, τα αποτελέσματα της Εταιρείας έχουν ήδη επιβαρυνθεί με επαρκή ποσά καθ' όλη την περίοδο εφαρμογής του Claw-back και του Rebate και δεν αναμένεται περαιτέρω αρνητική μεταβολή τους.

Η Εταιρεία, με βάση τα κοινοποιούμενα από τον ΕΟΠΥΥ ενημερωτικά, για claw-back και rebate, σημειώματα, προχώρησε αποκλειστικά και μόνο για λόγους φορολογικής συμμόρφωσης σύμφωνα με την ΠΟΛ.1191/12.8.2014 και την ΠΟΛ 1113/2.6.2015, στην έκδοση των αντίστοιχων τιμολογίων επιστροφών για τις περιόδους 2013 έως και 2017.

Επιπλέον την 18η Μαρτίου 2015 κοινοποιήθηκε με βάση την ισχύουσα σύμβαση από τη συμβαλλόμενη Ελεγκτική Εταιρεία, τα αποτελέσματα του διοικητικού και ιατρικού ελέγχου των υποβληθέντων λογαριασμών προς τον ΕΟΠΥΥ για την περίοδο 01/01/2013-31/12/2013. Σύμφωνα με τα γνωστοποιηθέντα πορίσματα, οι μη αποδεκτές δαπάνες ανέρχονται περίπου στα €1,7 εκ. Η Εταιρεία έχει ήδη προχωρήσει, βάσει της κείμενης νομοθεσίας, σε υποβολή ένστασης επί των σχετικών ευρημάτων. Μετά και την ολοκλήρωση της παραπάνω διαδικασίας ο ΕΟΠΥΥ την 7^η Μαρτίου 2017 κοινοποίησε με την αποστολή ηλεκτρονικού μηνύματος στην Εταιρεία το ποσό του Claw-back που αντιστοιχεί στη χρήση 2013 μετά και την κοινοποίηση του σχετικού ελέγχου από ανεξάρτητους ορκωτούς ελεγκτές και την εκκαθάριση των σχετικών υποβολών της περιόδου συνολικού ύψους € 4,4 εκ. περίπου συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ. Μετά και την οριστικοποίηση των ποσών των περικοπών τα αποτελέσματα της Εταιρείας δεν επιβαρυνθήκαν καθώς ήταν επαρκή τα σχετικά αναγνωρισμένα ποσά. Επισημαίνεται, ότι ο διοικητικός και ιατρικός έλεγχος των υποβολών όλων των κλινικών του κλάδου προς τον ΕΟΠΥΥ των χρήσεων 2012, 2014 και 2015 δεν έχει, μέχρι στιγμής, ξεκινήσει.

Με την Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου (ΠΝΠ), (ΦΕΚ Α 184 31-12-2015) αποφασίσθηκε ότι η ισχύς των υφισταμένων κατά τη δημοσίευση του παρόντος συμβάσεων μεταξύ των ιατρών, διαγνωστικών εργαστηρίων, πολυϊατρείων, κλινικών και λοιπών παρόχων και του ΕΟΠΥΥ, είτε αυτές είναι αρχικές είτε έχουν ήδη παραταθεί, να παραταθεί έως τις 30/6/2016. Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 52 του υπ αριθ. 4410/2016 Νόμου (αρ. ΦΕΚ 141/3-8-2016) παρατείνεται η ισχύς των ανωτέρω συμβάσεων μεταξύ του ΕΟΠΥΥ και όλων των παρόχων υγείας μέχρι την ολοκλήρωση των νέων συμβάσεων.

Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 90 του υπ' αρ. 4368/2016 Νόμου «Μέτρα για την επιτάχυνση του κυβερνητικού έργου και άλλες διατάξεις» (αρ. ΦΕΚ 21/21-2-2016), οι δαπάνες των παρόχων υγείας, πλην φαρμακοποιών, που πραγματοποιήθηκαν από την 01/01/2016 και υποβάλλονται στις αρμόδιες υπηρεσίες του ΕΟΠΥΥ εκκαθαρίζονται με δειγματοληψία, η οποία σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να αφορά ποσοστό

μικρότερο του πέντε τοις εκατό (5%) του συνολικού αριθμού των υποβαλλομένων δικαιολογητικών δαπανών ασφαλισμένων εκάστου παρόχου και κατ' ελάχιστο αριθμό 10 δικαιολογητικών δαπάνης. Ο ΕΟΠΥΥ δύναται να ελέγξει οριστικά και να εκκαθαρίσει τις μη εκκαθαρισθείσες οφειλές του ΕΟΠΥΥ προς τους παρόχους του, πλην φαρμακοποιών και νοσοκομείων Ε.Σ.Υ., που αφορούν τα έτη 2012-2015, σύμφωνα με τα ανωτέρω. Από την εφαρμογή του παρόντος εξαιρούνται οι συμβεβλημένοι πάροχοι που έχουν υπαχθεί στη διαδικασία του άρθρου 100 παρ. 6 του ν. 4172/2013 (Α' 167). Κατά συνέπεια οι υποβληθείσες δαπάνες της Εταιρείας για τη χρήση 2016 & 2017 έχουν ελεγχθεί από τους αρμόδιους φορείς του ΕΟΠΥΥ και οι όποιες περικοπές προέκυψαν (ήτοι rebate, μη αποδεκτές δαπάνες και claw-back) θεωρούνται οριστικές.

Τον Οκτώβριο 2016, σύμφωνα με το αρ. 52 του Ν. 4430/2016, προσδιορίστηκαν οι όροι για την εξόφληση των ληξιπρόθεσμων οφειλών του ΕΟΠΥΥ, οι οποίες γεννήθηκαν πριν και μετά τη λειτουργία του, προς τους συμβεβλημένους παρόχους υγείας. Ειδικότερα, με βάση τις διατάξεις του συγκεκριμένου άρθρου, προσδιορίστηκαν περαιτέρω εκπώσεις προκειμένου ο Οργανισμός να προβεί, εντός του 2017, στην ολοσχερή εξόφληση των οφειλών του, που γεννήθηκαν έως και τη χρήση 2015 (συμπεριλαμβανομένων των οφειλών πριν το 2012). Επισημαίνεται ότι η εταιρεία έχει ήδη διενεργήσει επαρκείς προβλέψεις έναντι των διατάξεων του συγκεκριμένου άρθρου και, ως εκ τούτου, δεν προβλέπεται περαιτέρω επιβάρυνση των αποτελεσμάτων της.

Επιπλέον με την απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣΤΕ) με αριθμό 1874/2017 ακυρώνονται οι αποφάσεις που ελήφθησαν τον Οκτώβριο και Νοέμβριο του 2012 από το Διοικητικό Συμβούλιο του ΕΟΠΥΥ για μείωση τιμών σε επιλεγμένες διαγνωστικές εξετάσεις. Στο σκεπτικό της απόφασης επισημαίνεται πως οι αποφάσεις εκδόθηκαν από αναρμόδια αρχή (Διοικητικό Συμβούλιο ΕΟΠΥΥ) καθώς δεν υφίσταται διάταξη νόμου που να παρέχει τέτοια αρμοδιότητα. Η Εταιρεία ακολουθώντας την ανωτέρω απόφαση του ΣΤΕ προχώρησε στην επανατιμολόγηση των συγκεκριμένων διαγνωστικών εξετάσεων.

Με την απόφαση 194/448/08-02-2018 του Δ.Σ. του ΕΟΠΥΥ αποφασίστηκε ομόφωνα η έγκριση της μεθοδολογίας που θα ακολουθηθεί για τον υπολογισμό του clawback 2017, για τις περιπτώσεις των παρόχων όπου η υποβαλλόμενη δαπάνη τους, περιλαμβάνει εντός αυτής προκληθείσα δαπάνη περισσότερων από μίας υποκατηγορίας παρεχόμενης υπηρεσίας υγείας. Συγκεκριμένα για αυτές τις περιπτώσεις τα ποσά rebate και περικοπής κάθε παρόχου, όπως έχουν προσδιοριστεί βάση της Υ.Α. Γ3γ/Γ.Π.58976 και της Κ.Υ.Α. Β2β/οικ.38642 αντίστοιχα, επιμερίζονται σε κάθε υποκατηγορία παρεχόμενης υπηρεσίας υγείας της Γ3γ/37400 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει (αρ. ΦΕΚ 26/15-01-2018), με βάση την ποσοστιαία αναλογία δαπάνης της υποκατηγορίας επί της αρχικά υποβαλλόμενης δαπάνης κάθε παρόχου.

Τέλος την 1η Νοεμβρίου 2018 δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ 4898/Β/01.11.2018) η απόφαση του υπουργείου Υγείας με την οποία επέρχεται τροποποίηση και αντικατάσταση της με αριθμ. πρωτ. ΕΑΛΕ/Γ.Π. 46846/19-06-2018 (Β' 2315) κοινής υπουργικής απόφασης, με περιεχόμενο «Ενιαίος Κανονισμός Παροχών Υγείας (ΕΚΠΥ) του Εθνικού Οργανισμού Παροχών Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΥΥ)» για τον νέο Ενιαίο Κανονισμό Παροχών Υγείας του ΕΟΠΥΥ. Με τον αναφερόμενο Κανονισμό επανακαθορίζονται οι παροχές υγείας σε είδος, η έκταση, το ύψος, ο τρόπος και η διαδικασία χορήγησης τους και προσδιορίζονται οι δικαιούχοι των παροχών αυτών, καθώς και ο τρόπος αποζημίωσης της σχετικής δαπάνης. Έναρξη ισχύος της απόφασης ορίστηκε η 1η Νοεμβρίου 2018.

Την 9η Μαρτίου 2019 δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (αρ. ΦΕΚ 43) ο Νόμος 4600/2019 "Εκσυγχρονισμός και Αναμόρφωση Θεσμικού Πλαισίου Ιδιωτικών Κλινικών, Σύσταση Εθνικού Οργανισμού Δημόσιας Υγείας, Σύσταση Εθνικού Ινστιτούτου Νεοπλασιών και λοιπές διατάξεις".

- **Πρόβλεψη για Αποζημίωση Προσωπικού**

Το ύψος της πρόβλεψης για αποζημίωση προσωπικού βασίζεται σε αναλογιστική μελέτη. Η αναλογιστική μελέτη περιλαμβάνει την στοιχειοθέτηση παραδοχών σχετικών με το προεξοφλητικό επιτόκιο, το ποσοστό αύξησης των αμοιβών των εργαζομένων, την αύξηση του δείκτη τιμών καταναλωτή και την αναμενόμενη εναπομένουσα εργασιακή ζωή. Οι παραδοχές που χρησιμοποιούνται εμπεριέχουν σημαντική αβεβαιότητα και η Διοίκηση της Εταιρείας προβαίνει σε συνεχή επανεκτίμησή τους (Βλέπε Σημείωση 10.13).

- **Ενδεχόμενα Στοιχεία του Ενεργητικού και Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις**

Η Εταιρεία εμπλέκεται σε δικαστικές διεκδικήσεις και αποζημιώσεις κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών της. Η Διοίκηση κρίνει ότι οποιοδήποτε διακανονισμοί δεν θα επηρέαζαν σημαντικά την οικονομική θέση της Εταιρείας την 31/12/2018. Παρόλα αυτά, ο καθορισμός των ενδεχόμενων υποχρεώσεων που σχετίζονται με τις δικαστικές διεκδικήσεις και τις απαιτήσεις είναι μια πολύπλοκη διαδικασία που περιλαμβάνει κρίσεις σχετικά με τις πιθανές συνέπειες και τις διερμηνείες σχετικά με τους νόμους και τους κανονισμούς. Μεταβολές στις κρίσεις ή στις διερμηνείες είναι πιθανό να οδηγήσουν σε μια αύξηση ή μια μείωση των ενδεχόμενων υποχρεώσεων της Εταιρείας στο μέλλον (Βλέπε Σημείωση 10.30).

Η Διοίκηση αξιολογεί την έκβαση των υποθέσεων λαμβάνοντας υπόψη τη διαθέσιμη πληροφόρηση της νομικής υπηρεσίας της Εταιρείας και των συνεργαζόμενων δικηγορικών γραφείων, η οποία προκύπτει βάσει των πρόσφατων εξελίξεων των υποθέσεων που διαχειρίζονται. Στην περίπτωση κατά την οποία πιθανολογείται ότι θα απαιτηθεί εκροή πόρων για τον διακανονισμό της υποχρέωσης και το ποσό αυτό μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα, η Διοίκηση προβαίνει στο σχηματισμό των απαραίτητων προβλέψεων. Ο προσδιορισμός του ποσού που θα απαιτηθεί για τον διακανονισμό της υποχρέωσης βασίζεται σε εκτιμήσεις της Διοίκησης και σε έναν αριθμό παραγόντων που απαιτεί την άσκηση κρίσης. Μεταβολές στις κρίσεις ή εκτιμήσεις είναι πιθανό να οδηγήσουν σε μία αύξηση ή μείωση των ενδεχόμενων υποχρεώσεων της Εταιρείας στο μέλλον. Όταν πρόσθετες πληροφορίες καθίστανται διαθέσιμες, η Διοίκηση της Εταιρείας επανεξετάζει τα γεγονότα και μπορεί να οδηγήσει σε αναθεώρηση των εκτιμήσεών της.

9. Επενδύσεις σε Θυγατρικές

Η εταιρεία έχει επενδύσεις στις ακόλουθες θυγατρικές εταιρείες:

A/A	Επωνυμία Εταιρείας	Έδρα	Δραστηριότητα	% Συμ/χής	Σχέση Συμ/χής
1	ΛΗΤΩ Α.Ε.	Ελλάδα	Υπηρεσίες υγείας	99,90%	Άμεση-Έμμεση
2	ΛΗΤΩ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.	Ελλάδα	Συμμετοχή στην εταιρεία Λητώ Α.Ε.	99,72%	Άμεση
3	ΑΛΦΑ-LAB	Ελλάδα	Υπηρεσίες Υγείας	99,90%	Έμμεση

Τα αποτελέσματα των ανωτέρω εταιρειών καθώς επίσης και της Εταιρείας ενοποιούνται από την Μητρική Εταιρεία Δ.Θ.Κ.Α. Υγεία Α.Ε.

10. Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

10.1 Ενσώματα πάγια

Τα ενσώματα πάγια (οικόπεδα, κτίρια, μηχανήματα, λοιπός εξοπλισμός) απεικονίζονται στο ιστορικό κόστος κτήσεως μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και τυχόν μειώσεις της αξίας τους.

Επί των ενσώματων παγίων στοιχείων της Εταιρείας υπάρχουν εμπράγματα βάρη ποσού € 50,6 εκ., έναντι δανεισμού την 31/12/2018.

Κατά τη διάρκεια της τρέχουσας χρήσης, η Εταιρεία δαπάνησε ποσό € 2,8 εκ., για αγορά ενσώματων παγίων στοιχείων, που αφορούν κατά κύριο λόγο την απόκτηση ιατρομηχανολογικού εξοπλισμού και σε βελτιώσεις ή κατασκευές εγκαταστάσεων.

	Οικόπεδα	Κτίρια και εγκαταστάσεις	Μηχανήματα	Μεταφορικά Μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
Λογιστική Αξία την 1/1/2017	16.000.000	37.658.848	25.696.185	38.552	11.270.702	90.664.288
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	0	(6.655.491)	(23.105.214)	(26.178)	(10.836.118)	(40.623.002)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2017	16.000.000	31.003.357	2.590.971	12.374	434.584	50.041.286
Προσθήκες	0	319.507	1.023.820	0	324.597	1.667.924
Πωλήσεις /αποσύρσεις	0	0	(378.911)	0	(2.312)	(381.224)
Αποσβέσεις περιόδου	0	(705.399)	(900.233)	(4.511)	(183.789)	(1.793.932)
Αποσβέσεις πωληθέντων /αποσυρθέντων	0	0	372.508	0	2.198	374.706
Λογιστική Αξία την 31/12/2017	16.000.000	37.978.355	26.341.093	38.552	11.592.987	91.950.988
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	0	(7.360.890)	(23.632.940)	(30.689)	(11.017.709)	(42.042.228)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2017	16.000.000	30.617.465	2.708.153	7.863	575.278	49.908.760

	Οικόπεδα	Κτίρια και εγκαταστάσεις	Μηχανήματα	Μεταφορικά Μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
Λογιστική Αξία την 1/1/2018	16.000.000	37.978.355	26.341.093	38.552	11.592.987	91.950.988
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	0	(7.360.890)	(23.632.940)	(30.689)	(11.017.709)	(42.042.228)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2018	16.000.000	30.617.465	2.708.153	7.863	575.278	49.908.760
Προσθήκες	0	501.409	1.752.479	0	562.947	2.816.836
Πωλήσεις /αποσύρσεις	0	0	(567.124)	0	(6.442)	(573.567)
Αποσβέσεις περιόδου	0	(715.663)	(947.070)	(2.988)	(256.236)	(1.921.956)
Αποσβέσεις πωληθέντων /αποσυρθέντων	0	0	547.209	0	6.253	553.462
Λογιστική Αξία την 31/12/2018	16.000.000	38.479.765	27.526.448	38.552	12.149.492	94.194.258
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	0	(8.076.553)	(24.032.801)	(33.677)	(11.267.691)	(43.410.722)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2018	16.000.000	30.403.212	3.493.647	4.875	881.801	50.783.535

Τα ενσώματα πάγια περιλαμβάνουν τα κατωτέρω ποσά, τα οποία η Εταιρεία κατέχει ως μισθωτής σύμφωνα με χρηματοοικονομικές μισθώσεις:

Ποσά σε €	Μηχανήματα	Σύνολο
Λογιστική Αξία την 1/1/2017	2.523.449	2.523.449
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(2.523.449)	(2.523.449)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2017	0	0
Προσθήκες	418.054	418.054
Αποσβέσεις περιόδου	(24.303)	(24.303)
Λογιστική Αξία την 31/12/2017	2.941.503	2.941.503
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(2.547.752)	(2.547.752)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2017	393.751	393.751

	Μηχανήματα	Σύνολο
Λογιστική Αξία την 1/1/2018	2.941.503	2.941.503
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(2.547.752)	(2.547.752)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2018	393.751	393.751
Προσθήκες	916.050	916.050
Αποσβέσεις περιόδου	(134.571)	(134.571)
Λογιστική Αξία την 31/12/2018	3.857.553	3.857.553
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(2.682.323)	(2.682.323)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2018	1.175.230	1.175.230

10.2 Απομειώσεις στοιχείων ενεργητικού

Κατά την 31/12/2018 διενεργήθηκε έλεγχος απομείωσης στις επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρείες.

Από τον έλεγχο απομείωσης των επενδύσεων σε θυγατρικές εταιρείες δεν προέκυψε ζημιά απομείωσης.

Για τον υπολογισμό του ανακτήσιμου ποσού (το υψηλότερο μεταξύ της αξίας λόγω χρήσης και της εύλογης αξίας μειωμένης με τα έξοδα πώλησης), όταν προσδιορίζεται με βάση την αξία λόγω χρήσης, χρησιμοποιείται η μέθοδος υπολογισμού των προεξοφλημένων ταμειακών ρών.

Στον προσδιορισμό της αξίας λόγω χρήσης, η Διοίκηση χρησιμοποιεί παραδοχές τις οποίες θεωρεί λογικές και βασίζονται στην καλύτερη δυνατή πληροφόρηση που έχει στη διάθεσή της και ισχύει κατά την ημερομηνία αναφοράς των Οικονομικών Καταστάσεων.

Οι υπολογισμοί βασίστηκαν σε 5ετή επιχειρηματικό σχέδιο εγκεκριμένο από τη Διοίκηση της Εταιρείας, για το οποίο πιστεύει ότι αντανακλά προηγούμενη εμπειρία, προβλέψεις κλαδικών μελετών και λοιπές διαθέσιμες πληροφορίες από εξωτερικές πηγές. Εκτός των ανωτέρω εκτιμήσεων σχετικά με τον προσδιορισμό της αξίας λόγω χρήσης των ΜΔΤΡ, δεν έχουν υποπέσει στην αντίληψη της Διοίκησης άλλες μεταβολές στις συνθήκες που ενδεχομένως να επηρέαζαν τις λοιπές παραδοχές της.

Οι σημαντικότερες υποθέσεις που λήφθηκαν υπόψη από τη Διοίκηση της Εταιρείας κατά τον υπολογισμό των προβλέψεων των ταμειακών ρών στα πλαίσια διενέργειας του ελέγχου απομείωσης ήταν οι εξής:

- **Κατάρτιση 5ετών επιχειρηματικών σχεδίων ανά ΜΔΤΡ:**

- Τα επιχειρηματικά σχέδια καταρτίζονται βάσει μίας μέγιστης περιόδου 5 ετών. Οι ταμειακές ροές πέραν της 5ετίας εξάγονται συμπερασματικά χρησιμοποιώντας εκτιμήσεις των ποσοστών ανάπτυξης που αναφέρονται παρακάτω.
- Τα επιχειρηματικά σχέδια βασίζονται σε πρόσφατα καταρτισμένους και εγκεκριμένους προϋπολογισμούς και εκτιμήσεις.
- Επί των επιχειρηματικών σχεδίων χρησιμοποιούνται προϋπολογιστικά περιθώρια λειτουργικού κέρδους και EBITDA, καθώς και μελλοντικές εκτιμήσεις με τη χρήση εύλογων παραδοχών.
- Τα επιχειρηματικά σχέδια περιλαμβάνουν τις απαραίτητες αναθεωρήσεις για την αποτύπωση της τρέχουσας οικονομικής συγκυρίας και αντανακλούν προηγούμενη εμπειρία, προβλέψεις κλαδικών μελετών και λοιπές διαθέσιμες πληροφορίες από εξωτερικές πηγές.

Οι υπολογισμοί για τον προσδιορισμό της ανακτήσιμης αξίας των ΜΔΤΡ βασίστηκαν σε 5ετή επιχειρηματικά σχέδια εγκεκριμένα από τη Διοίκηση, τα οποία έχουν συμπεριλάβει τις απαραίτητες αναθεωρήσεις για την αποτύπωση της τρέχουσας οικονομικής συγκυρίας και αντανακλούν προηγούμενη εμπειρία, προβλέψεις κλαδικών μελετών και λοιπές διαθέσιμες πληροφορίες από εξωτερικές πηγές.

- **Ρυθμός ανάπτυξης στο διηλεκές:**

Ο ρυθμός ανάπτυξης των ταμειακών ροών υπολογίστηκε σε 5ετή επιχειρηματικό σχέδιο εγκεκριμένο από τη Διοίκηση της εταιρείας, το οποίο έχει συμπεριλάβει τις απαραίτητες αναθεωρήσεις για την αποτύπωση της τρέχουσας οικονομικής συγκυρίας, και για το οποίο η Διοίκηση πιστεύει ότι αντανακλά προηγούμενη εμπειρία, προβλέψεις κλαδικών μελετών και λοιπές διαθέσιμες πληροφορίες από εξωτερικές πηγές. Ο ρυθμός ανάπτυξης στο διηλεκές των θυγατρικών της Εταιρείας έχει υπολογιστεί ως 2% (2017: 2%) λαμβάνοντας υπόψη εξωτερικές πηγές.

- **Μέσο σταθμισμένο κόστος κεφαλαίου (WACC):**

Η μέθοδος του WACC αντανακλά το προεξοφλητικό επιτόκιο των μελλοντικών ταμειακών ροών κάθε ΜΔΤΡ, σύμφωνα με το οποίο σταθμίζεται το κόστος των ιδίων κεφαλαίων και το κόστος του μακροπρόθεσμου δανεισμού, προκειμένου να υπολογιστεί το κόστος των συνολικών κεφαλαίων.

Δεδομένου του προσδιορισμού όλων των ταμειακών ροών των επιχειρηματικών σχεδίων στο νόμισμα του ευρώ, ως απόδοση μηδενικού κινδύνου (risk-free return), χρησιμοποιήθηκε η απόδοση του δεκαετούς Euro Swap Rate (EUS). Κατά την ημερομηνία της αποτίμησης το δεκαετές Euro Swap Rate ήταν 0,8120%. Δεν χρησιμοποιήθηκε ως απόδοση μηδενικού κινδύνου το 10ετές Ομόλογο Ελληνικού Δημοσίου, δεδομένης της αναγνώρισης από τις αγορές σημαντικού ασφάλιστρου κινδύνου (spread) στον συγκεκριμένο τίτλο.

Για τον υπολογισμό του ειδικού κινδύνου της χώρας (country risk premium) και του equity risk premium λήφθηκαν υπόψη εκτιμήσεις από ανεξάρτητες πηγές. Οι δείκτες ευαισθησίας beta αξιολογούνται ετήσια με βάση δημοσιευμένα δεδομένα της αγοράς. Το WACC των ΜΔΤΡ εκτιμήθηκε σε ποσοστό 7,7% (2017: 7,6%).

Εκτός των ανωτέρω εκτιμήσεων σχετικά με τον προσδιορισμό της αξίας λόγω χρήσης των ΜΔΤΡ, δεν έχουν υποπέσει στην αντίληψη της Διοίκησης, μεταβολές στις συνθήκες που ενδεχομένως να επηρέαζαν τις λοιπές παραδοχές της.

10.3 Άυλα στοιχεία του ενεργητικού

Τα άυλα στοιχεία του ενεργητικού της 31/12/2018 και της 31/12/2017 αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	Λογισμικά Προγράμματα	Σύνολα
Λογιστική Αξία την 1/1/2017	5.478.449	5.478.449
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(4.952.013)	(4.952.013)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2017	526.436	526.436
Προσθήκες	285.487	285.487
Αποσβέσεις περιόδου	(515.114)	(515.114)
Λογιστική Αξία την 31/12/2017	5.763.936	5.763.936
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(5.467.128)	(5.467.128)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2017	296.809	296.809
	Λογισμικά Προγράμματα	Σύνολα
Λογιστική Αξία την 1/1/2018	5.763.936	5.763.936
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(5.467.128)	(5.467.128)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2018	296.809	296.809
Προσθήκες	383.694	383.694
Αποσβέσεις περιόδου	(436.816)	(436.816)
Λογιστική Αξία την 31/12/2018	6.147.631	6.147.631
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(5.903.944)	(5.903.944)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2018	243.687	243.687

10.4 Επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις

Η Εταιρεία κατόπιν των αυξήσεων μετοχικού κεφαλαίου της θυγατρικής εταιρείας «ΛΗΤΩ Α.Ε.», οι οποίες πραγματοποιήθηκαν σε προηγούμενες χρήσεις, αλλά και στην τρέχουσα χρήση με την έκδοση από την θυγατρική 68.260 νέων μετοχών, ονομαστικής αξίας € 2,93, κατέχει τα κάτωθι ποσοστά στις θυγατρικές της:

Επωνυμία Θυγατρικής	Αξία Συμμετοχής	% Άμεσης Συμμετοχής	% Έμμεσης Συμμετοχής	% Συνολικής Συμμετοχής
ΛΗΤΩ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.	8.691.616	99,72%	0,00%	99,72%
ΛΗΤΩ Α.Ε.	14.740.537	74,76%	25,44%	99,90%
	23.432.154			

10.5 Λοιπά μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού

Τα λοιπά μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού αναλύονται ως εξής :

Ποσά σε €	31/12/2018	31/12/2017
Εγγυήσεις	80.584	117.814
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	409.185	229.684
Καθαρή Λογιστική Αξία	489.769	347.498

10.6 Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις / υποχρεώσεις

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος υπολογίζεται επί των προσωρινών διαφορών, με τη χρήση των φορολογικών συντελεστών που αναμένεται να ισχύουν κατά την ημερομηνία ανάκτησης ή διακανονισμού. Τα ποσά που εμφανίζονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης εκτιμάται ότι θα ανακτηθούν ή θα διακανονιστούν μετά την 31^η Δεκεμβρίου 2018. Σύμφωνα με το άρθρο 23 του Ν. 4579/2018, οι συντελεστές φορολογίας εισοδήματος των κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα των νομικών προσώπων στην Ελλάδα, εξαιρουμένων των πιστωτικών ιδρυμάτων, μειώνονται σταδιακά κατά 1% ετησίως, ως ακολούθως: 28% για το φορολογικό έτος 2019, 27% για το φορολογικό έτος 2020, 26% για το φορολογικό έτος 2021 και 25% για το φορολογικό έτος 2022 και εφεξής.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις / υποχρεώσεις όπως προκύπτουν από τις σχετικές προσωρινές φορολογικές διαφορές έχουν ως εξής :

Ποσά σε €

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις/(υποχρεώσεις)	Υπόλοιπο την 1/1/2018	(Χρέωση)/ Πίστωση στα αποτελέσματα συνεχιζόμενων δραστ/των	(Χρέωση)/ Πίστωση στην καθαρή θέση	Υπόλοιπο την 31/12/2018	Υπόλοιπο την 1/1/2017	(Χρέωση)/ Πίστωση στα αποτελέσματα συνεχιζόμενων δραστ/των	(Χρέωση) / Πίστωση στην καθαρή θέση	Υπόλοιπο την 31/12/2017
Ενσώματα Πάγια	(5.962.240)	742.997	-	(5.219.243)	(5.840.765)	(121.476)	-	(5.962.240)
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	82.509	(30.356)	-	52.153	77.569	4.940	-	82.509
Υπέρ το άρτιο	41.607	-	(5.739)	35.868	41.607	-	-	41.607
Λοιπά αποθεματικά	120.355	-	(29.784)	90.571	105.840	-	14.515	120.355
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	1.243.479	(101.192)	56.481	1.198.768	1.200.148	42.194	1.136	1.243.479
Επιχορηγήσεις	35	(1)	-	34	(10.133)	10.168	-	35
Μακροπρόθεσμες Προβλέψεις	2.067.506	(727.858)	-	1.399.648	2.409.379	(341.874)	-	2.067.506
Συμφηφισμός Αναβαλλόμενων Φορολογικών Απαιτήσεων και Υποχρεώσεων	(2.406.750)	(116.410)	20.959	(2.502.202)	(2.016.354)	(406.047)	15.651	(2.406.750)

10.7 Αποθέματα

Τα αποθέματα της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2018	31/12/2017
Πρώτες Ύλες και λοιπά αναλώσιμα	1.098.369	1.135.146
Ανταλλακτικά Παγίων Στοιχείων	21.203	21.324
Σύνολα	1.119.572	1.156.470

Η Εταιρεία δεν έχει ενεχυριασμένα αποθέματα. Κατά την 31/12/2018 όσο και κατά την προηγούμενη χρήση, η Διοίκηση κρίνει ότι δεν υφίσταται ανάγκη σχηματισμού πρόβλεψης για απαξιωμένα αποθέματα.

10.8 Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις

Οι πελάτες και οι λοιπές εμπορικές απαιτήσεις της Εταιρείας, αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2018	31/12/2017
Εμπορικές Απαιτήσεις από τρίτους	23.919.040	19.611.031
Εμπορικές Απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη	316.074	238.712
Γραμμάτια Εισπρακτέα	3.213.318	4.149.385
Επιταγές Εισπρακτέες	123.649	213.302
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(7.746.795)	(7.076.710)
Καθαρές Εμπορικές Απαιτήσεις	19.825.286	17.135.720

Το σύνολο των ανωτέρω απαιτήσεων θεωρούνται ποσά βραχυπρόθεσμης λήξης. Η εύλογη αξία αυτών των βραχυπρόθεσμων χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού δεν καθορίζεται ανεξάρτητα καθώς η λογιστική αξία θεωρείται πως προσεγγίζει την εύλογη αξία τους.

Η Εταιρεία έχει προβεί σε υπολογισμό του Claw-back και του Rebate από την έναρξη ισχύος των αποφάσεων επιβαρύνοντας αντίστοιχα τα οικονομικά τους αποτελέσματα. Συγκεκριμένα, έχει απομειώσει τις απαιτήσεις από τον ΕΟΠΥΥ περιόδου 01/01/2013-31/12/2018 μέσω πιστωτικών τιμολογίων και προβλέψεων με το σωρευτικό ποσό των €45,2 εκ. περίπου ως αποτέλεσμα της εφαρμογής του άρθρου 100 παρ.5 του Ν.4172/2013 (ΦΕΚ Α 167/23.07.2013) και των μεταγενέστερων σχετικών υπουργικών αποφάσεων.

Η Εταιρεία, με βάση τα κοινοποιούμενα από τον ΕΟΠΥΥ ενημερωτικά, για το claw-back και rebate, σημειώματα, προχώρησε αποκλειστικά και μόνο για λόγους φορολογικής συμμόρφωσης σύμφωνα με την ΠΟΛ.1191/12.8.2014 και την ΠΟΛ 1113/2.6.2015, στην έκδοση των αντίστοιχων τιμολογίων επιστροφών για τις περιόδους 01/01/2013 – 31/12/2017.

Η ενηλικίωση των πελατών που δεν έχουν υποστεί απομείωση παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί:

Ποσά σε €	31/12/2018	31/12/2017
Δεν είναι ληξιπρόθεσμα και δεν είναι απομειωμένα	8.858.973	7.319.440
Είναι ληξιπρόθεσμα και δεν είναι απομειωμένα:		
< 90 ημέρες	4.360.238	2.431.998
91 - 180 ημέρες	1.958.372	1.560.974
181 - 360 ημέρες	2.975.002	1.031.873
> 360 ημέρες	1.672.701	4.791.435
Σύνολο	19.825.286	17.135.720

Στα ληξιπρόθεσμα ποσά που δεν είναι απομειωμένα και είναι άνω των 360 ημερών για το 2018 περιλαμβάνονται και οι οφειλές μέχρι 31/12/2011 από τα Δημόσια Ασφαλιστικά Ταμεία τα οποία ανέρχονται στο τέλος της χρήσης στα € 1,5 εκ. περίπου.

Το σύνολο των εμπορικών απαιτήσεων έχει εξεταστεί για τυχόν ύπαρξη ενδείξεων απομείωσης. Συγκεκριμένες απαιτήσεις εντοπίστηκαν να έχουν ενδείξεις για τις οποίες σχηματίστηκαν προβλέψεις απομείωσης. Οι απομειώσεις πραγματοποιήθηκαν κυρίως σε απαιτήσεις από φυσικά πρόσωπα και συναλλαγματικές.

Η κίνηση των προβλέψεων της Εταιρείας για τις μη εισπράξιμες απαιτήσεις αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2018	31/12/2017
Υπόλοιπο ανοίγματος	(7.076.710)	(9.153.561)
Πρόσθετες προβλέψεις	(1.200.004)	(1.200.000)
Μειώσεις/διαγραφές	529.919	3.276.851
Υπόλοιπο κλεισίματος	(7.746.795)	(7.076.710)

10.9 Λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού

Τα λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού αναλύονται ως εξής :

Ποσά σε €	31/12/2018	31/12/2017
Χρεώστες Διάφοροι	562.446	712.376
Απαιτήσεις Από Δημόσιες Αρχές	1.611.047	1.348.776
Λοιπές Απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη	176.267	311.766
Προκαταβολές και δάνεια στο προσωπικό	6.366	6.629
Προπληρωθέντα έξοδα	238.993	351.517
Λοιπές Απαιτήσεις	418.591	324.090
Εγγυήσεις	40.463	42.617
Σύνολα	3.054.172	3.097.571
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(850.000)	(100.000)
Καθαρές απαιτήσεις Χρεωστών	2.204.172	2.997.571

Η πρόβλεψη απομείωσης αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2018	31/12/2017
Υπόλοιπο ανοίγματος	(100.000)	(100.000)
Επίδραση από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9	(750.000)	
Αναπροσαρμοσμένο υπόλοιπο 1/1/2018	(850.000)	(100.000)
Υπόλοιπο κλεισίματος της 31/12/2018	(850.000)	(100.000)

Οι απαιτήσεις από δημόσιες αρχές αφορούν κυρίως σε παρακρατούμενους φόρους από πωλήσεις στο δημόσιο που αναμένεται είτε να εισπραχθούν είτε να συμψηφισθούν εντός του 2018.

10.10 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Τα Ταμειακά Διαθέσιμα και ισοδύναμα περιλαμβάνουν τα ακόλουθα στοιχεία:

Ποσά σε €	31/12/2018	31/12/2017
Μετρητά στο ταμείο	18.101	48.875
Ταμειακά διαθέσιμα στην τράπεζα	925.256	3.488.384
Σύνολο Ταμειακών διαθεσίμων και ισοδύναμα	943.358	3.537.259
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα σε €	943.358	3.537.259
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα σε ξένο νόμισμα	0	0
Σύνολο Ταμειακών διαθεσίμων και ισοδύναμα	943.358	3.537.259

10.11 Μετοχικό κεφάλαιο

Την 31η Δεκεμβρίου 2018, το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας ανέρχεται σε σαράντα εκατομμύρια τριακόσιες ογδόντα εννέα χιλιάδες τετρακόσια δεκαεννέα Ευρώ (€ 40.389.419) ολοσχερώς καταβεβλημένο, διαιρούμενο σε εκατόν δέκα πέντε εκατομμύρια τριακόσιες ενενήντα οκτώ χιλιάδες τριακόσιες σαράντα (115.398.340) κοινές ονομαστικές μετοχές ονομαστικής αξίας τριάντα πέντε λεπτών του Ευρώ (€ 0,35) η κάθεμία. Όλες οι εκδοθείσες μετοχές έχουν εξοφληθεί πλήρως.

Ποσά σε €	Αριθμός μετοχών	Ονομαστική αξία	Αξία κοινών μετοχών	Υπέρ Άρτιο	Το
Υπόλοιπο ανοίγματος την 1/1/2017	102.398.340	0,60	61.439.004	12.049.696	
Κεφαλαιοποίηση ζημιών	-	(0,25)	(25.599.585)	-	-
Έκδοση μετοχικού κεφαλαίου	13.000.000	0,35	4.550.000	-	-
Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2017	115.398.340	0,35	40.389.419	12.049.696	
Υπόλοιπο ανοίγματος την 1/1/2018	115.398.340	0,35	40.389.419	12.049.696	
Αναβαλλόμενος φόρος εξόδων αύξησης μετοχικού κεφαλαίου	0	0	0	(5.739)	
Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2018	115.398.340	0,35	40.389.419	12.043.958	

10.12 Λοιπά Αποθεματικά

Τα λοιπά αποθεματικά της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	Τακτικό αποθ/κό	Αφορολόγητα αποθεματικά	Λοιπά αποθ/κά	Σύνολα
Υπόλοιπο ανοίγματος την 1/1/2017	5.501.378	0	(259.122)	5.242.255
Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου			(50.050)	(50.050)
Αναβαλλόμενος φόρος			14.515	14.515
Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2017	5.501.378	0	(294.657)	5.206.720

	Τακτικό αποθ/κό	Αφορολόγητα αποθεματικά	Λοιπά αποθ/κά	Σύνολα
Υπόλοιπο ανοίγματος την 1/1/2018	5.501.378	0	(294.657)	5.206.720
Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου			52.727	52.727
Αναβαλλόμενος φόρος			(29.784)	(29.784)
Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2018	5.501.378	0	(271.714)	5.229.663

10.13 Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Η Εταιρεία έχει τη νομική υποχρέωση για την καταβολή στο προσωπικό εφ' άπαξ αποζημίωσης κατά την ημερομηνία εξόδου κάθε εργαζομένου από την υπηρεσία λόγω συνταξιοδότησης.

Η ανάλυση ευαισθησίας πραγματοποιήθηκε αλλάζοντας μια παράμετρο κάθε φορά χωρίς να αλλάζουν οι υπόλοιπες. Η πραγματική μεταβολή ενδέχεται να είναι διαφορετική από αυτή που παρουσιάζεται, καθώς είναι απίθανο να προκύψει μια μεταβολή σε μια αναλογιστική παραδοχή χωρίς ταυτόχρονη επίδραση σε κάποια άλλη, αφού κάποιες από τις αναλογιστικές παραδοχές σχετίζονται μεταξύ τους. Η ανάλυση της υποχρέωσης αυτής για την Εταιρεία έχει ως εξής :

Ποσά σε €	31/12/2018		31/12/2017	
	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών	4.631.002	4.631.002	4.296.303	4.296.303
	4.631.002	4.631.002	4.296.303	4.296.303
Ταξινομημένη ως :				
Μακροπρόθεσμη υποχρέωση	4.631.002	4.631.002	4.296.303	4.296.303
Βραχυπρόθεσμη υποχρέωση	-	-	-	-
Η μεταβολή στην παρούσα αξία της υποχρέωσης για τα καθορισμένα προγράμματα παροχών έχει ως εξής:				

Ποσά σε €	31/12/2018		31/12/2017	
	Προγράμματα μη χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	Σύνολο	Προγράμματα μη χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	Σύνολο
Υπόλοιπο αρχής χρήσης	4.296.303	4.296.303	4.146.888	4.146.888
Κόστος απασχόλησης	212.530	212.530	200.742	200.742
Κόστος τόκων	77.290	77.290	78.928	78.928
Επανεκτίμηση – αναλογιστικές ζημιές/(κέρδη) από μεταβολές δημογραφικών παραδοχών				
Επανεκτιμήσεις – αναλογιστικές ζημιές/(κέρδη) από μεταβολές χρηματοοικονομικών παραδοχών	194.763	194.763	3.919	3.919
Αναλογιστικά ζημιές / (κέρδη)	-	-	-	-
Αναληφθείσες υποχρεώσεις σε μία συνένωση εταιρειών	-	-	-	-
Παροχές πληρωθείσες	(149.884)	(149.884)	(134.174)	(134.174)

Υπόλοιπο τέλους χρήσης	4.631.003	4.631.003	4.296.303	4.296.303
-------------------------------	------------------	------------------	------------------	------------------

Τα ποσά που αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων είναι:

	31/12/2018		31/12/2017	
	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	152.215	152.215	154.284	154.284
Κόστος προϋπηρεσίας	60.315	60.315	46.458	46.458
Καθαρός τόκος πάνω στην υποχρέωση παροχών	77.290	77.290	78.928	78.928
Συνολικά έξοδα αναγνωρισμένα στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	289.819	289.819	279.670	279.670

Τα ποσά που αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα είναι:

	31/12/2018		31/12/2017	
	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο
Αναλογιστικά κέρδη /(ζημιές) από μεταβολές σε δημογραφικές παραδοχές	-	-	-	-
Αναλογιστικά κέρδη /(ζημιές) από μεταβολές σε χρηματοοικονομικές παραδοχές	(82.567)	(82.567)	(69.866)	(69.866)
Αναλογιστικά κέρδη /(ζημιές) στην υποχρέωση λόγω εμπειρίας	(112.197)	(112.197)	65.948	65.948
Συνολικά έξοδα αναγνωρισμένα στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	(194.763)	(194.763)	(3.919)	(3.919)

Η επίδραση των μεταβολών σε σημαντικές αναλογιστικές παραδοχές είναι :

	Προεξοφλητικό επιτόκιο	
	+0,5%	-0,5%
Αύξηση / (μείωση) στην υποχρέωση καθορισμένων παροχών	(200.606)	256.745

	Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	
	+ 0,5%	- 0,5%
Αύξηση / (μείωση) στην υποχρέωση καθορισμένων παροχών	256.429	(200.573)

Οι κύριες αναλογιστικές παραδοχές, που χρησιμοποιήθηκαν έχουν ως εξής :

	31/12/2018	31/12/2017
Προεξοφλητικό επιτόκιο της 31 ^{ης} Δεκεμβρίου	1,70%	1,80%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	1,80%	1,80%
Πληθωρισμός	2,00%	2,00%

Το επιτόκιο προεξόφλησης που έχει χρησιμοποιηθεί έχει καθοριστεί βάσει απόδοσης υψηλής ποιότητας εταιρικών ομολόγων που εκφράζονται στο νόμισμά στο οποίο οι παροχές θα πρέπει να καταβληθούν και που έχουν όρους λήξης που προσεγγίζουν τους όρους της σχετική υποχρέωσης. Οι σχετικές παραδοχές έχουν μεταβληθεί σε σύγκριση με την προηγούμενη περίοδο λόγω αλλαγών στις συνθήκες της αγοράς.

10.14 Επιχορηγήσεις

Η κίνηση των επιχορηγήσεων αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε €	Επιχορηγήσεις επενδύσεων	Σύνολα
Υπόλοιπο αρχής την 1/1/2017	140.606	140.606
Απόσβεση επιχορηγήσεων	(35.063)	(35.063)
Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2017	105.543	105.543
	Επιχορηγήσεις επενδύσεων	Σύνολα
Υπόλοιπο αρχής την 1/1/2018	105.543	105.543
Απόσβεση επιχορηγήσεων	(35.063)	(35.063)
Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2018	70.479	70.479

10.15 Δανειακές υποχρεώσεις

Τα δάνεια της Εταιρείας καθώς και οι ημερομηνίες λήξης τους αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €

Μακροπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις

	31/12/2018	31/12/2017
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	710.974	202.152
Ομολογιακά δάνεια	38.115.388	41.047.109
Μείον: Μακροπρόθεσμα δάνεια πληρωτέα την επόμενη χρήση	(2.621.861)	(2.500.000)
Σύνολο μακροπρόθεσμων δανείων	36.204.501	38.749.262

Βραχυπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις

	31/12/2018	31/12/2017
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	288.359	68.077
Τραπεζικός δανεισμός με εξασφαλίσεις	1.355.000	1.955.000
Πλέον: Μακροπρόθεσμα δάνεια πληρωτέα την επόμενη χρήση	2.621.861	2.500.000
Σύνολο βραχυπρόθεσμων δανείων	4.265.220	4.523.077

Οι ημερομηνίες λήξης των δανείων της Εταιρείας, έχουν ως εξής :

Ποσά σε €

Δανειακές υποχρεώσεις την 31/12/2018

	Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	Τραπεζικός δανεισμός	Ομολογιακά δάνεια	Δανειακές Υποχρεώσεις
Έως 1 έτους	288.359	1.355.000	2.621.861	4.265.220
Μεταξύ 1 έτους και 2 ετών	303.867	0	3.411.383	3.715.250
Μεταξύ 2 ετών και 3 ετών	295.368	0	32.082.144	32.377.512
Μεταξύ 3 ετών και 4 ετών	111.739	0	0	111.739
Μεταξύ 4 ετών και 5 ετών	0	0	0	0
Άνω των 5 ετών	0	0	0	0
	999.333	1.355.000	38.115.388	40.469.721

Δανειακές υποχρεώσεις την 31/12/2017	Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	Τραπεζικός δανεισμός	Ομολογιακά δάνεια	Δανειακές Υποχρεώσεις
Έως 1 έτους	68.077	1.955.000	2.500.000	4.523.077
Μεταξύ 1 έτους και 2 ετών	202.152	0	3.000.000	3.202.152
Μεταξύ 2 ετών και 3 ετών	0	0	3.500.000	3.500.000
Μεταξύ 3 ετών και 4 ετών	0	0	32.047.109	32.047.109
Μεταξύ 4 ετών και 5 ετών	0	0	0	0
Άνω των 5 ετών	0	0	0	0
	270.229	1.955.000	41.047.109	43.272.338

Η Εταιρεία δεν έχει δάνεια αποτιμώμενα στις εύλογες αξίες. Η λογιστική αξία των δανειακών υποχρεώσεων εκτιμάται ότι προσεγγίζει την εύλογη αξία τους καθώς τα δάνεια έχουν αναχρηματοδοτηθεί ή έχουν υποστεί τροποποιήσεις σχεδόν στο σύνολό τους κατά τη διάρκεια της χρήσης 2017 και κατ' επέκταση το επιτόκιο προεξόφλησης που θα χρησιμοποιούνταν για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας εκτιμάται παρόμοιο με τα επιτόκια που η Εταιρεία καταβάλλει.

Τα πραγματικά σταθμισμένα μέσα επιτόκια δανεισμού της Εταιρείας για τη χρήση 2018, ήταν για τις Μακροπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις 4,00% (έναντι 4,00% το 2017) και για τις Βραχυπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις 2,53% (έναντι 2,15% το 2017).

Την 21/12/2017, υπογράφηκε η πρόσθετη πράξη τροποποίησης του, από 30/12/2013, προγράμματος εκδόσεως κοινού Ομολογιακού Δανείου, μεταξύ της εταιρείας και των ανωνύμων τραπεζικών εταιρειών «ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK ERGASIAS ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και «ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» με εκπρόσωπο και πληρεξούσιο καταβολών την πρώτη, ανεξόφλητου κεφαλαίου κατά την υπογραφή της πρόσθετης πράξης ποσού € 41.163 χιλ.

Οι βασικοί όροι της πρόσθετης πράξης τροποποίησης του προγράμματος προβλέπουν α) την παράταση της ημερομηνίας λήξης κατά 5 έτη μέχρι την 15η Νοεμβρίου 2021 με δυνατότητα επιπλέον παράτασης για 2 έτη υπό την έγκριση των ομολογιούχων, β) την τρίμηνη περίοδο εκτοκισμού με επιτόκιο Euribor τριμήνου και μείωση του περιθωρίου επιτοκίου σε 4% ετησίως, γ) την τροποποίηση του προγράμματος αποπληρωμής του υφιστάμενου ανεξόφλητου κεφαλαίου σε εξαμηνιαίες δόσεις και δ) την τήρηση χρηματοοικονομικών δεικτών σε κάθε ημερομηνία αναφοράς των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων (Εξαμηνιαίων και Ετήσιων). Για το ως άνω πρόγραμμα έχουν παρασχεθεί εξασφαλίσεις από την Εταιρεία οι οποίες περιλαμβάνουν προσημειώσεις επί ενσώματων παγίων και σύσταση πλασματικού ενεχύρου επί εξοπλισμού ύψους € 50,6 εκ., καθώς και ενέχυρα επί απαιτήσεων από ασφαλιστικά ταμεία και του σήματος της Εταιρείας.

10.16 Προβλέψεις

Οι προβλέψεις που αφορούν στην Εταιρεία αναγνωρίζονται εφ' όσον υπάρχουν παρούσες νομικές ή τεκμαρτές υποχρεώσεις ως συνέπεια παλαιότερων γεγονότων, εφ' όσον υπάρχει πιθανότητα εκκαθάρισης τους μέσω εκρών πόρων και εφ' όσον η υποχρέωση του ποσού μπορεί να υπολογιστεί αξιόπιστα. Ενδεχόμενες απαιτήσεις δεν αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις αλλά γνωστοποιούνται εφόσον υπάρχει πιθανότητα εισροής οικονομικών οφελών.

Ποσά σε €	Προβλέψεις επίδικων υποθέσεων	Σύνολα
Υπόλοιπο αρχής την 1/1/2017	8.308.204	8.308.204
Πρόσθετες προβλέψεις	92.854	92.854
Χρησιμοποιημένες προβλέψεις	(71.729)	(71.729)
Αχρησιμοποίητα ποσά προβλέψεων που αναστράφηκαν	(1.200.000)	(1.200.000)
Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2017	7.129.329	7.129.329

	Προβλέψεις επίδικων υποθέσεων	Σύνολα
Υπόλοιπο αρχής την 1/1/2018	7.129.329	7.129.329
Πρόσθετες προβλέψεις	44.400	44.400
Χρησιμοποιημένες προβλέψεις	(815.140)	(815.140)
Αχρησιμοποίητα ποσά προβλέψεων που αναστράφηκαν	(1.000.000)	(1.000.000)
Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2018	5.358.589	5.358.589

Την 12^η Ιουλίου 2017 κοινοποιήθηκε στην Εταιρεία εντολή ελέγχου από την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων για τη χρήση 2012. Την 6^η Φεβρουαρίου 2018 κοινοποιήθηκε από την ΑΑΔΕ το Σημείωμα Διαπιστώσεων Ελέγχου και οι Προσωρινοί Προσδιορισμοί Φόρου Εισοδήματος, ΦΠΑ και ΚΒΣ, χωρίς ουσιαστική επιβάρυνση για την Εταιρεία. Την 26^η Ιουλίου 2018 ελήφθησαν τα οριστικά φύλλα ελέγχου για τον φορολογικό έλεγχο της χρήσης 2012, από τα οποία δεν προέκυψαν πρόσθετοι φόροι και προσυζητήσεις.

10.17 Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

Οι λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις αναλύονται ως εξής :

Ποσά σε €	31/12/2018	31/12/2017
Λοιπές Υποχρεώσεις	252.918	105.418
Διακανονισμένες οφειλές ασφαλιστικών οργανισμών	0	0
Τακτοποίηση αυθαιρέτων βάσει του Ν 4178/2013	55.579	77.811
Σύνολο	308.498	183.229

10.18 Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

Η ανάλυση των υπολοίπων των προμηθευτών και των λοιπών συναφών υποχρεώσεων της Εταιρείας έχει ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2018	31/12/2017
Προμηθευτές	5.047.004	3.814.758
Επιταγές Πληρωτέες	626.362	1.475.752
Προκαταβολές πελατών	2.054.433	2.044.670
Εμπορικές υποχρεώσεις προς συνδεδεμένα μέρη	22.184.770	20.351.866
Λοιπές υποχρεώσεις	2.592.388	2.333.515
Σύνολο	32.504.957	30.020.560

10.19 Φόροι εισοδήματος πληρωτέοι

Λόγω ζημιών δεν υφίσταται φόρος εισοδήματος πληρωτέος για την Εταιρεία.

10.20 Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις

Οι λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις αναλύονται ως εξής :

Ποσά σε €	31/12/2018	31/12/2017
Ποσά οφειλόμενα σε συνδεδεμένα μέρη	0	0
Έσοδα επόμενης περιόδου - Επιχορηγήσεις	34.613	34.613
Ασφαλιστικοί οργανισμοί	1.265.920	1.305.136
Λοιπές υποχρεώσεις από φόρους	2.661.360	2.648.580
Μερίσματα πληρωτέα	0	0
Υποχρεώσεις προς το προσωπικό	646.328	673.765
Δεδουλευμένα έξοδα	307.866	481.874
Λοιπές υποχρεώσεις	508.172	542.931
Δεδουλευμένοι τόκοι	318.078	316.383
Υποχρεώσεις από αγορά μετοχών	69.994	69.994
Σύνολο	5.812.332	6.073.276

10.21 Συμφωνία μεταβολής υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές δραστηριότητες

	31/12/2017	Μακροπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις	Βραχυπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις	Σύνολο
Ταμειακές Ροές:		38.749.261	4.523.077	43.272.338
Αποπληρωμές			(3.576.369)	(3.576.369)
Αναλήψεις/εκταμιεύσεις		421.379	494.072	915.450
Αναταξινόμησεις		(2.621.861)	2.621.861	0
Λοιπές Μεταβολές		(344.278)	202.579	(141.699)
31/12/2018		36.204.501	4.265.220	40.469.720

10.22 Πωλήσεις

Οι πωλήσεις αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2018	31/12/2017
Έσοδα από παροχή υπηρεσιών	67.239.269	64.029.709
Σύνολα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	67.239.269	64.029.709

10.23 Έξοδα ανά λειτουργία

Τα έξοδα της Εταιρείας αναλύονται ως εξής σε κόστος πωληθέντων, έξοδα διοίκησης και έξοδα διάθεσης :

Ποσά σε €	31/12/2018			31/12/2017		
	Κόστος Πωληθέντων	Έξοδα Διοίκησης	Σύνολο	Κόστος Πωληθέντων	Έξοδα Διοίκησης	Σύνολο
Αμοιβές, συνταξιοδοτικές και λοιπές παροχές σε εργαζομένους	21.921.196	2.512.857	24.434.054	21.316.222	2.472.657	23.788.880
Κόστος αποθεμάτων αναγνωρισμένο ως έξοδο	13.073.765	0	13.073.765	12.731.614	0	12.731.614
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων	1.825.644	96.312	1.921.956	1.726.157	67.775	1.793.932
Αποσβέσεις ασώματων παγίων	9.963	426.853	436.816	7.138	507.976	515.114
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	14.007.343	787.469	14.794.811	14.175.536	838.284	15.013.819
Παροχές τρίτων	5.018.596	17.084	5.035.680	5.062.455	21.296	5.083.751
Έξοδα τηλεπικοινωνιών	105.586	12.030	117.616	98.891	10.152	109.044
Ενοίκια λειτουργικών μισθώσεων	207.954	332.289	540.243	211.520	339.692	551.212
Φόροι και τέλη	408.227	366.339	774.566	265.204	354.259	619.463
Προβλέψεις	1.244.404	0	1.244.404	1.219.200	0	1.219.200
Ασφάλιστρα	315.614	25.741	341.355	317.909	0	317.909
Επισκευές και συντηρήσεις	1.042.799	12.434	1.055.232	1.006.762	17.355	1.024.117
Έξοδα διαφήμισης και προώθησης	0	302.474	302.474	0	264.849	264.849
Λοιπά έξοδα	233.326	285.937	519.263	238.889	215.051	453.940
Δωρεές	0	5.725	5.725	0	12.934	12.934
Έξοδα μεταφοράς	13.748	22.012	35.760	14.234	20.867	35.101
Σύνολα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	59.428.164	5.205.558	64.633.722	58.391.731	5.143.147	63.534.878

10.24 Λοιπά έσοδα / έξοδα εκμετάλλευσης

Τα λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης για τις χρήσεις 2018 και 2017 έχουν ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2018	31/12/2017
Έσοδα από Ενοίκια	740.952	756.577
Έσοδα από Επιδοτήσεις	39.362	78.548
Αποσβέσεις ληφθέντων επιχορηγήσεων	35.063	35.063
Έσοδα από αχρησιμοποίητες Προβλέψεις	1.209.010	1.206.739
Έσοδα από παροχή υπηρεσιών	888.716	454.380
Λοιπά έσοδα	130.157	210.187
Κέρδη από την πώληση ενσώματων παγίων	12.803	6.120
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	3.056.063	2.747.613

Τα λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης για τις χρήσεις 2018 και 2017 έχουν ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2018	31/12/2017
Φόροι ακίνητης περιουσίας και λοιποί φόροι	216	66.043
Πρόστιμα και προσαυξήσεις	4.090	11.387
Προβλέψεις	35.055	75.804
Ζημιές από την πώληση ενσώματων παγίων	17.063	4.830
Λοιπά έξοδα	227.359	52.316
Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	283.783	210.380

10.25 Χρηματοοικονομικά κόστη / έσοδα

Τα χρηματοοικονομικά κόστη / έσοδα αναλύονται ως εξής :

Χρηματοοικονομικά κόστη

Ποσά σε €	31/12/2018	31/12/2017
Τόκοι βραχυπρόθεσμων δανείων	57.812	45.153
Τόκοι ομολογιακών δανείων	1.742.495	2.796.750
Τόκοι χρηματοοικονομικών μισθώσεων	35.403	6.384
Χρηματοοικονομικό κόστος προεξόφλησης υποχρεώσεων παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	77.290	78.928
Προμήθειες Τραπεζών	196.108	196.108
Λοιποί τόκοι έξοδα	0	73.654
Σύνολο χρηματοοικονομικών εξόδων	2.109.761	3.196.977

Χρηματοοικονομικά έσοδα

Ποσά σε €	31/12/2018	31/12/2017
Έσοδα από τόκους καταθέσεων	2.693	4.844
Τόκοι Πελατών	0	0
Τόκοι Χορηγηθέντων Δανείων	0	0
Σύνολο χρηματοοικονομικών εσόδων	2.693	4.844

10.26 Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα

Τα λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα αναλύονται ως εξής :

Ποσά σε €	31/12/2018	31/12/2017
Κέρδη από συναλλαγματικές διαφορές	168	0
Ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές	(843)	(109)
Λοιπά Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	0	(4.095)
Χρηματοοικονομικό κόστος προεξόφλησης απαιτήσεων	(23.753)	0
Σύνολο λοιπών χρηματοοικονομικών αποτελεσμάτων	(24.428)	(4.204)

10.27 Φόρος εισοδήματος

Ο φόρος εισοδήματος αναλύεται ως εξής :

Ποσά σε €	31/12/2018	31/12/2017
Αναβαλλόμενος φόρος αποτελεσμάτων	116.410	406.047
Διαφορές φορολογικού ελέγχου	0	0
Σύνολο φόρου εισοδήματος συνεχιζόμενης δραστηριότητας	116.410	406.047
Κέρδη/Ζημιές προ Φόρων	3.246.331	(164.772)
Συντελεστής Φόρου	29%	29%
Αναμενόμενη Δαπάνη Φόρου	941.436	(47.639)
Προσ/γές για εισοδήματα που δεν υπόκεινται σε φορολογία		
- Συμφηρισμός λόγω σωρευμένων ζημιών προηγούμενων χρήσεων	(977.599)	(63.088)
- Ζημιές χρήσης για τις οποίες δεν αναγνωρίστηκε αναβαλ.φορολ.απαίτηση	370.526	(618.021)
Προσ/γές για έξοδα που δεν εκπίπτουν για φορ/κούς σκοπούς		
- Μη εκπιπώμενες δαπάνες	222.299	1.136.320
- Επίδραση από μεταβολές φορολογικού συντελεστή	(439.066)	0
- Διαφορές φόρου προηγούμενων χρήσεων	0	0
- Πρόσθετοι φόροι & προσαυξήσεις	(1.186)	(1.525)
Λοιπά	0	0
Σύνολο φόρου συνεχιζόμενων και διακοπεισών δραστηριοτήτων)	116.410	406.047

Σύμφωνα με την φορολογική νομοθεσία, ο φορολογικός συντελεστής που εφαρμόζεται στις ελληνικές επιχειρήσεις για τις χρήσεις 2018 και 2017 είναι 29%. Σύμφωνα με το άρθρο 23 του Ν. 4579/2018, οι συντελεστές φορολογίας εισοδήματος των κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα των νομικών προσώπων στην Ελλάδα, εξαιρουμένων των πιστωτικών ιδρυμάτων, μειώνονται σταδιακά κατά 1% ετησίως, ως ακολούθως: 28% για το φορολογικό έτος 2019, 27% για το φορολογικό έτος 2020, 26% για το φορολογικό έτος 2021 και 25% για το φορολογικό έτος 2022 και εφεξής. Από τη σταδιακή μείωση του συντελεστή φορολογίας εισοδήματος, λόγω της επαναμέτρησης των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων, προέκυψε για την Εταιρεία αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος (έσοδο) ποσού € 439 χιλ. που καταχωρήθηκε στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

10.28 Κέρδη ανά μετοχή

Τα βασικά κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή προκύπτουν από τη διαίρεση του κέρδους/(ζημιάς) που αναλογεί στους μετόχους της Εταιρείας (μετά από φόρους), με το σταθμισμένο μέσο αριθμό των κοινών μετοχών της στην διάρκεια της περιόδου. Τα μειωμένα κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή είναι ίδια με τα βασικά.

Ποσά σε €

Βασικά κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή	31/12/2018	31/12/2017
Κέρδη/(ζημιές) που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της μητρικής εταιρείας	3.129.921	(570.319)
Σταθμισμένος μέσος όρος αριθμού μετοχών	115.398.340	107.099.710
Βασικά κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή (Ευρώ ανά μετοχή)	0,03	(0,01)

10.29 Δεσμεύσεις

Δεσμεύσεις λειτουργικών μισθώσεων – της Εταιρείας λειτουργούντος ως μισθωτή.

Η Εταιρεία μισθώνει γραφεία, αποθήκες και αυτοκίνητα με λειτουργικές μισθώσεις που έχουν διάφορους όρους, ρήτρες αναπροσαρμογής και δικαιώματα ανανέωσης. Τα μελλοντικά ελάχιστα πληρωτέα συνολικά μισθώματα σύμφωνα με τις συμβάσεις των λειτουργικών και χρηματοδοτικών μισθώσεων έχουν ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2018	31/12/2017
Δεσμεύσεις από λειτουργικές μισθώσεις		
Εντός 1 έτους	288.359	68.077
Μεταξύ 1 έτους και 5 ετών	710.954	202.152
Άνω των 5 ετών	0	0
Σύνολο δεσμεύσεων από λειτουργικές μισθώσεις	999.333	270.229

Οι αντίστοιχες δεσμεύσεις χρηματοοικονομικών μισθώσεων της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2018	31/12/2017
Δεσμεύσεις από λειτουργικές μισθώσεις		
Εντός 1 έτους	430.983	328.194
Μεταξύ 1 έτους και 5 ετών	1.441.703	1.016.598
Άνω των 5 ετών	393.490	16.500
Σύνολο δεσμεύσεων από λειτουργικές μισθώσεις	2.266.175	1.361.293

Οι εγγυήσεις της Εταιρείας κατά την 31/12/2018 και την 31/12/2017, έχουν ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2018	31/12/2017
Εγγυήσεις		
Εγγυήσεις καλής εκτέλεσης	167.960	167.960
Άλλες εγγυήσεις	0	42.617
Σύνολο εγγυήσεων	167.960	210.577

10.30 Ενδεχόμενες απαιτήσεις – υποχρεώσεις

Πληροφορίες σχετικά με ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Η Εταιρεία έχει ενδεχόμενες υποχρεώσεις σε θέματα που προκύπτουν στα πλαίσια της συνήθους δραστηριότητας. Πιο αναλυτικά:

A. Σημαντικές Δικαστικές εκκρεμότητες

Η Εταιρεία εμπλέκεται (υπό την ιδιότητα του εναγόμενου και του ενάγοντος) σε διάφορες εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις στο πλαίσιο της κανονικής λειτουργίας της. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται και υποθέσεις ιατρικής ευθύνης. Για την πλειοψηφία των υποθέσεων αυτών η Εταιρεία διαθέτει κάλυψη επαγγελματικής αστικής ευθύνης βάσει συμβολαίων ασφάλισης που έχει συνάψει. Η Εταιρεία σχηματίζει προβλέψεις στις οικονομικές καταστάσεις σχετικά με τις εκκρεμείς νομικές υποθέσεις, στις περιπτώσεις εκείνες που θεωρείται πιθανό ότι θα απαιτηθεί εκροή πόρων για τον διακανονισμό της υποχρέωσης και το ποσό αυτό μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα.

Η Εταιρεία την 31/12/2018 έχει διενεργήσει προβλέψεις ύψους € 5,4 εκ. Η Διοίκηση και οι νομικοί σύμβουλοι της Εταιρείας εκτιμούν ότι οι εκκρεμείς, πέραν της ήδη σχηματισθείσας πρόβλεψης επίδικων υποθέσεων, υποθέσεις αναμένεται να διευθετηθούν χωρίς σημαντικές αρνητικές επιδράσεις στην χρηματοοικονομική θέση της Εταιρείας ή στα αποτελέσματα της λειτουργίας της (βλέπε σημείωση 10.16).

Β. Ανέλεγκτες Φορολογικά χρήσεις

Οι ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις της Εταιρείας αφορούν την περίοδο 2013 - 2018.

Για τις ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις που αναφέρονται παραπάνω, υπάρχει το ενδεχόμενο επιβολής πρόσθετων φόρων και προσαυξήσεων κατά το χρόνο που θα εξετασθούν και θα οριστικοποιηθούν. Η Εταιρεία προβαίνει σε ετήσια εκτίμηση των ενδεχόμενων υποχρεώσεων που αναμένεται να προκύψουν από τον έλεγχο παρελθουσών χρήσεων λαμβάνοντας τις αντίστοιχες προβλέψεις όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο. Η Διοίκηση θεωρεί ότι τυχόν ποσά φόρων που πιθανόν να προκύψουν δεν θα έχουν σημαντική επίδραση στην χρηματοοικονομική θέση, στα αποτελέσματα λειτουργίας της και στις ταμειακές ροές της Εταιρείας (βλέπε σημείωση 10.16 & 10.27).

Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης

Για τις χρήσεις 2013 έως και 2017, η Εταιρεία έλαβε Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 82 του Ν. 2238/1994 και του άρθρου 65Α παρ.1 του Ν.4174/2013, χωρίς να προκύψουν ουσιώδεις διαφορές. Σύμφωνα με την εγκύκλιο ΠΟΛ. 1006/2017, οι εταιρείες οι οποίες έχουν υπαχθεί στον ως άνω ειδικό φορολογικό έλεγχο δεν εξαιρούνται από τη διενέργεια τακτικού ελέγχου από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές. Η Διοίκηση της Εταιρείας εκτιμά ότι σε ενδεχόμενους μελλοντικούς επανελέγχους από τις φορολογικές αρχές, εάν τελικά διενεργηθούν, δεν θα προκύψουν επιπρόσθετες φορολογικές διαφορές με σημαντική επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις.

Για τη χρήση 2018, ο ειδικός έλεγχος για τη λήψη Έκθεσης Φορολογικής Συμμόρφωσης βρίσκεται σε εξέλιξη και τα σχετικά φορολογικά πιστοποιητικά προβλέπεται να χορηγηθούν μετά τη δημοσίευση των Οικονομικών Καταστάσεων της χρήσης 2018. Αν μέχρι την ολοκλήρωση του φορολογικού ελέγχου προκύψουν πρόσθετες φορολογικές υποχρεώσεις εκτιμάται ότι αυτές δεν θα έχουν ουσιώδη επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με την πρόσφατη σχετική νομοθεσία, ο έλεγχος και η έκδοση της Έκθεσης Φορολογικής Συμμόρφωσης ισχύει για τις χρήσεις 2016 και εφεξής σε προαιρετική βάση.

10.31 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Ο ακόλουθος πίνακας απεικονίζει τις συναλλαγές της Εταιρείας με συνδεδεμένα μέρη (χωρίς να περιλαμβάνονται τα μερίσματα).

ΔΙΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΠΩΛΗΣΕΙΣ-ΑΓΟΡΕΣ 01/01/18 - 31/12/18

<u>ΜΗΤΕΡΑ ΑΕ</u>	<u>ΠΩΛΗΤΗΣ (Κολώνια)</u>						
<u>ΑΓΟΡΑΣΤΗΣ (Γραμμή)</u>	<u>Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ Α.Ε.</u>	<u>ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.</u>	<u>ΛΗΤΩ Α.Ε.</u>	<u>ΑΛΦΑ LAB Α.Ε.</u>	<u>Υ-LOGIMED Α.Ε.</u>	<u>BEATIFIC Α.Ε.</u>	<u>ΣΥΝΟΛΟ</u>
<u>Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ Α.Ε.</u>		<u>362.268</u>					<u>362.268</u>
<u>ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.</u>	<u>2.323.557</u>		<u>21.557</u>	<u>526.747</u>	<u>7.755.587</u>	<u>2.950</u>	<u>10.630.398</u>
<u>ΛΗΤΩ Α.Ε.</u>			<u>3.197</u>				<u>3.197</u>
<u>BEATIFIC Α.Ε.</u>						<u>10.332</u>	<u>10.332</u>
<u>ΣΥΝΟΛΟ</u>	<u>2.323.557</u>	<u>375.798</u>	<u>21.557</u>	<u>526.747</u>	<u>7.755.587</u>	<u>2.950</u>	<u>11.006.195</u>

ΔΙΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΠΩΛΗΣΕΙΣ-ΑΓΟΡΕΣ 01/01/17 - 31/12/17

ΜΗΤΕΡΑ ΑΕ *ΠΩΛΗΤΗΣ (Κολώνα)*

<i>ΑΓΟΡΑΣΤΗΣ (Γραμμή)</i>	Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ Α.Ε.	ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.	ΒΙΟCHECK ΑΕ	ΑΛΦΑ LAB Α.Ε.	ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΙΑΤΡΙΚΗ ΑΕ	Υ- LOGIMED Α.Ε.	BEATIFIC Α.Ε.	ΣΥΝΟΛΟ
Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ Α.Ε.		316.557						316.557
ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.	2.189.602		160	481.805	0	7.510.511	2.638	10.184.716
ΛΗΤΩ Α.Ε.		5.156						5.156
ΗΥΓΕΙΑ HOSPITAL TIRANA		120						120
ΒΙΟCHECK ΑΕ		3.062						3.062
ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΙΑΤΡΙΚΗ ΑΕ		1.263						1.263
BEATIFIC Α.Ε.		10.371						10.371
ΣΥΝΟΛΟ	2.189.602	336.529	160	481.805	0	7.510.511	2.638	10.521.245

ΥΠΟΛΟΙΠΑ 31/12/18

ΑΠΑΙΤΗΣΗ (Κολώνα)

<i>ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ (Γραμμή)</i>	Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ Α.Ε.	ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.	ΛΗΤΩ Α.Ε.	ΑΛΦΑ LAB Α.Ε.	Υ- LOGIMED Α.Ε.	Υ ΡΗΑRMA Α.Ε.	BEATIFIC Α.Ε.	ΣΥΝΟΛΟ
Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ ΑΕ		411.534						411.534
ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.	6.311.160		21.557	260.127	15.568.835	23.090	0	22.184.770
ΛΗΤΩ Α.Ε.		49.191						49.191
BEATIFIC Α.Ε.		40.416						40.416
ΣΥΝΟΛΟ	6.311.160	501.140	21.557	260.127	15.568.835	23.090	0	22.685.910

ΥΠΟΛΟΙΠΑ 31/12/17

ΑΠΑΙΤΗΣΗ (Κολώνα)

<i>ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ (Γραμμή)</i>	Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ Α.Ε.	ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.	ΑΛΦΑ LAB Α.Ε.	Υ-LOGIMED Α.Ε.	Υ ΡΗΑRMA Α.Ε.	BEATIFIC Α.Ε.	ΣΥΝΟΛΟ
Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ ΑΕ		241.309					241.309
ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.	3.758.505		169.736	16.400.535	23.090	0	20.351.866
ΛΗΤΩ Α.Ε.		45.991					45.991
ΗΥΓΕΙΑ HOSPITAL TIRANA		238.733					238.733
BEATIFIC Α.Ε.		33.245					33.245
ΣΥΝΟΛΟ	3.758.505	559.278	169.736	16.400.535	23.090	0	20.911.144

Συναλλαγές και Υπόλοιπα με συνδεδεμένα μέρη

Ο ακόλουθος πίνακας απεικονίζει τις συναλλαγές της Εταιρείας με συνδεδεμένα μέρη που αφορούν κυρίως εταιρείες του Ομίλου Πειραιώς και του Ομίλου MIG μέχρι τον Νοέμβριο του 2018, ενώ από Νοέμβριο και μέχρι τέλος έτους περιλαμβάνονται συναλλαγές με εταιρείες του Ομίλου CVC.

	Ποσά σε €	
	31/12/2018	31/12/2017
Έσοδα από παροχή υπηρεσιών	910	2.059
Λοιπά έσοδα	94.937	113.127
Σύνολο	95.847	115.186
Αγορές ενσώματων/ασώματων ακινητοποιήσεων	326.220	296.743
Λοιπές δαπάνες	1.436.999	2.360.898
Σύνολο	1.763.219	2.657.641
Απαιτήσεις	1.171.430	3.127.940
Υποχρεώσεις	27.013.011	28.297.547

Οι συναλλαγές με τα βασικά διοικητικά και διευθυντικά στελέχη της Εταιρείας παρατίθενται στη συνέχεια.

Παροχές προς βασικά διοικητικά μέλη

Οι παροχές προς τη Διοίκηση της Εταιρείας αναλύονται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	31/12/2018	31/12/2017
Μισθοί & άλλες βραχυπρόθεσμες εργασιακές παροχές	650.568	611.865
Κόστος κοινωνικής ασφάλισης	150.916	144.860
Αποζημιώσεις λόγω εξόδου από την υπηρεσία	65.850	0
Σύνολο	867.334	756.725

Δεν έχουν χορηγηθεί δάνεια σε μέλη του Δ.Σ. ή σε λοιπά διευθυντικά στελέχη της Εταιρείας (και τις οικογένειές τους).

11. Σκοποί και πολιτικές διαχείρισης κινδύνων

Η Εταιρεία είναι εκτεθειμένη σε πολλαπλούς χρηματοοικονομικούς κινδύνους όπως ο κίνδυνος της αγοράς (διακυμάνσεις των επιτοκίων, οι τιμές της αγοράς κτλ), ο πιστωτικός κίνδυνος, ο κίνδυνος ρευστότητας και ο συναλλαγματικός κίνδυνος. Το πρόγραμμα διαχείρισης κινδύνων της Εταιρείας στοχεύει στον περιορισμό της αρνητικής επίδρασης στα χρηματοοικονομικά αποτελέσματα που προκύπτουν από την αδυναμία πρόβλεψης των χρηματοοικονομικών αγορών και τη διακύμανση στις μεταβλητές του κόστους και των πωλήσεων.

Η πολιτική διαχείρισης κινδύνων εφαρμόζεται από την Οικονομική Διεύθυνση της Εταιρείας. Η διαδικασία που ακολουθείται είναι η κάτωθι:

- Αξιολόγηση των κινδύνων που σχετίζονται με τις δραστηριότητες και τις λειτουργίες της Εταιρείας,
- Σχεδιασμός της μεθοδολογίας και επιλογή των κατάλληλων χρηματοοικονομικών προϊόντων για την μείωση των κινδύνων και
- Εκτέλεση/εφαρμογή, σύμφωνα με τη διαδικασία που έχει εγκριθεί από τη διοίκηση, της διαδικασίας διαχείρισης κινδύνων.

Τα χρηματοοικονομικά μέσα αποτελούνται κυρίως από καταθέσεις σε τράπεζες, εμπορικούς χρεώστες και πιστωτές και υποχρεώσεις από δάνεια.

11.1 Ανάλυση ευαισθησίας κινδύνου επιτοκίου

Ο κίνδυνος διακύμανσης επιτοκίων συνίσταται στην πιθανότητα η εύλογη αξία των μελλοντικών χρηματοροών ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου να παρουσιάσει διακυμάνσεις εξαιτίας μεταβολών στα επιτόκια της αγοράς.

Επιδίωξη της Εταιρείας είναι η επίτευξη της βέλτιστης ισορροπίας/σχέσης μεταξύ του κόστους δανεισμού και των τυχόν επιπτώσεων στα κέρδη και τις ταμειακές ροές που δύνανται να επιφέρουν οι μεταβολές των επιτοκίων. Η Εταιρεία παρακολουθεί και διαχειρίζεται το δανεισμό και γενικά την οικονομική της στρατηγική προβαίνοντας στη συνδυασμένη χρήση βραχυπρόθεσμου και μακροπρόθεσμου δανεισμού. Πολιτική της είναι να παρακολουθεί διαρκώς τις τάσεις των επιτοκίων, καθώς και τις χρηματοδοτικές της ανάγκες. Επίσης, πολιτική της Εταιρείας είναι να ελαχιστοποιήσει την έκθεση της στο κίνδυνο ταμειακών ροών επιτοκίου όσον αφορά τη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση. Οι μακροπρόθεσμες χρηματοδοτήσεις έχουν βάση κυμαινόμενο επιτόκιο. Την 31η Δεκεμβρίου 2018, η Εταιρεία είναι εκτεθειμένη στις μεταβολές της αγοράς του επιτοκίου όσον αφορά τον τραπεζικό δανεισμό, ο οποίος υπόκειται σε μεταβλητό ποσοστό επιτοκίου ανά χρηματοδότηση με βάση τις επίσημες τιμές Euribor.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την ευαισθησία του αποτελέσματος της χρήσης, καθώς και των ιδίων κεφαλαίων σε μια λογική μεταβολή του επιτοκίου της τάξεως του +1% ή -1% (2017: +/-1%).

	Μεταβλητή		Μεταβλητή	
	1%	-1%	1%	-1%
	31/12/2018		31/12/2017	
<i>Ποσά σε €</i>				
Αποτέλεσμα χρήσης (προ φόρων)	(418.710)	418.710	(435.119)	435.119
Καθαρή θέση	(418.710)	418.710	(435.119)	435.119

11.2 Ανάλυση πιστωτικού κινδύνου

Η Εταιρεία εφαρμόζει συγκεκριμένη πιστωτική πολιτική που έχει ως άξονες αφενός τον έλεγχο πιστοληπτικής ικανότητας των πελατών και αφετέρου την προσπάθεια αποτελεσματικής διαχείρισης των απαιτήσεων της πριν αυτές καταστούν ληξιπρόθεσμες αλλά και όταν αυτές καταστούν επισφαλείς. Για την παρακολούθηση του πιστωτικού κινδύνου, οι πελάτες ομαδοποιούνται ανάλογα με την κατηγορία που ανήκουν, τα πιστωτικά

χαρακτηριστικά τους, την ενηλικίωση των απαιτήσεων τους και τα τυχόν προηγούμενα προβλήματα εισπραξιμότητας που έχουν επιδείξει. Οι πελάτες που θεωρούνται επισφαλείς, επανεκτιμώνται σε κάθε ημερομηνία κατάρτισης οικονομικών καταστάσεων και για τη ζημία που εκτιμάται ότι θα προκύψει από αυτές, σχηματίζεται σχετική πρόβλεψη απομείωσης.

Η Εταιρεία εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, σύμφωνα με την οποία, η πρόβλεψη ζημιάς επιμετράται πάντοτε σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής για τις απαιτήσεις από πελάτες.

Η Εταιρεία ελέγχει διαρκώς τις απαιτήσεις της, είτε χωριστά είτε κατά κατηγορίες και ενσωματώνει τις πληροφορίες αυτές στις διαδικασίες του πιστωτικού ελέγχου. Οι απαιτήσεις της Εταιρείας προέρχονται από Ασφαλιστικά Ταμεία, Ασφαλιστικούς Οργανισμούς, Ασφαλιστικές Εταιρείες και ιδιώτες πελάτες. Η Εταιρεία εστιάζει την πολιτική της στις συνεργασίες με αξιόπιστες ασφαλιστικές εταιρείες με υψηλή πιστοληπτική ικανότητα τόσο στην εγχώρια όσο και στη διεθνή αγορά.

Ο πιθανός πιστωτικός κίνδυνος σχετίζεται κυρίως με τις υψηλές οφειλές προηγούμενων ετών των δημόσιων ασφαλιστικών ταμείων καθώς επίσης και με τους ιδιώτες πελάτες χωρίς κάποια ασφάλεια ή με τους ασφαλισμένους ασθενείς για το επί πλέον ποσό που δεν καλύπτεται από την ασφάλεια τους. Κατάλληλες προβλέψεις αναγνωρίζονται για ζημιές προερχόμενες από απομείωση απαιτήσεων λόγω συγκεκριμένων πιστωτικών κινδύνων και έκτακτων γεγονότων.

Για τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα, η Εταιρεία συναλλάσσεται μόνο με αναγνωρισμένα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

Η έκθεση της Εταιρείας όσον αφορά τον πιστωτικό κίνδυνο, περιορίζεται στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης αναλύονται ως εξής:

<i>Ποσά σε €</i>	31/12/2018	31/12/2017
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	943.358	3.537.259
Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις	19.825.286	17.135.720
Σύνολο	20.768.644	20.672.979

Σημειώνεται ότι κατά την 31/12/2018 υφίστανται δεσμευμένες καταθέσεις μετρητών της Εταιρείας, αξίας €40,5 χιλ.

Η ληκτότητα των χρηματοοικονομικών απαιτήσεων για την Εταιρεία κατά την 31/12/2018 και την 31/12/2017, αναλύεται ως εξής:

<i>Ποσά σε €</i>	31/12/2018	31/12/2017
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε καθυστέρηση που δεν έχουν απομειωθεί		
Εντός 3 μηνών	4.360.238	2.431.998
Από 3 έως 6 μήνες	1.958.372	1.560.974
Από 6 μήνες έως 1 έτος	2.975.002	1.031.873
Πάνω από 1 έτος	1.672.701	4.791.435
Σύνολο	10.966.313	9.816.280

11.3 Ανάλυση κινδύνου ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας σχετίζεται με τη δυνατότητα της Εταιρείας να εκπληρώνει τις χρηματοοικονομικές της υποχρεώσεις όταν αυτές καθίστανται ληξιπρόθεσμες. Η Εταιρεία διαχειρίζεται τις ανάγκες ρευστότητας με προσεκτική παρακολούθηση των χρεών των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων καθώς επίσης και των πληρωμών που πραγματοποιούνται καθημερινά.

Οι ανάγκες ρευστότητας παρακολουθούνται σε διάφορες χρονικές περιόδους, σε ημερήσια και εβδομαδιαία βάση καθώς και σε μια κυλιόμενη περίοδο 30 ημερών. Οι ανάγκες ρευστότητας για τους επόμενους 6 μήνες και το επόμενο έτος προσδιορίζονται μηνιαία.

Επιπλέον, παραμένουν σε ισχύ οι έλεγχοι και περιορισμοί στην κίνηση κεφαλαίων οι οποίοι επηρεάζουν την ομαλή λειτουργία και προμήθεια του απαραίτητου υγειονομικού και φαρμακευτικού υλικού για την εξυπηρέτηση των ασθενών της κλινικής.

Η ληκτότητα των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων την 31/12/2018 για την Εταιρεία αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε €	Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες	
	Εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη
Μακροπρόθεσμος δανεισμός	666.169	1.955.691	35.493.527	-
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων	144.149	144.180	710.974	-
Εμπορικές υποχρεώσεις	32.504.957	-	0	0
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	5.812.332	-	308.498	-
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός	-	1.355.000	-	-
Σύνολο	39.127.637	3.454.871	36.512.998	0

Η αντίστοιχη ληκτότητα των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων για την Εταιρεία την 31/12/2017 είχε ως εξής:

Ποσά σε €	Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες	
	Εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη
Μακροπρόθεσμος δανεισμός	750.000	1.750.000	38.547.109	-
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων	34.039	34.038	202.152	-
Εμπορικές υποχρεώσεις	30.020.560	-	0	-
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	6.073.276	-	183.229	-
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός	-	1.955.000	-	-
Σύνολο	36.877.875	3.739.038	38.932.491	0

Οι ανωτέρω συμβατικές ημερομηνίες λήξης αντικατοπτρίζουν τις μικτές ταμειακές ροές, οι οποίες ενδέχεται να διαφέρουν από τις λογιστικές αξίες των υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης.

Κατά την 31/12/2018, η Εταιρεία παρουσιάζει αρνητικό κεφάλαιο κίνησης, καθώς το σύνολο των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων υπερβαίνει το σύνολο των κυκλοφορούντων στοιχείων του ενεργητικού κατά το ποσό των € 18.490 χιλ. Παράλληλα, κατά την 31/12/2018, τα Ίδια Κεφάλαια της Εταιρείας είναι μικρότερα του 50% του Μετοχικού Κεφαλαίου και συνεπώς συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 47 του Ν. 2190/1920 όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 119 του Ν. 4548/2018 από 01/01/2019 περί της συνέχισης της δραστηριότητάς της.

Στα πλαίσια των ανωτέρω, η Εταιρεία έχει ήδη προβεί σε σειρά ενεργειών για την περαιτέρω βελτίωση της ρευστότητάς της. Συγκεκριμένα, η Εταιρεία έχει ήδη επιμερίσει σε τρίτους σημαντικό μέρος του καταχωρηθέντος επί των οικονομικών καταστάσεων κόστους claw-back και rebate ενώ ισχυροποιεί τις εμπορικές συνεργασίες επιδιώκοντας την εξασφάλιση πρόσθετου κεφαλαίου κίνησης. Παράλληλα, συνεχίζει τη συντονισμένη προσπάθεια περιορισμού του λειτουργικού κόστους και για το 2018 και βελτιστοποίησης της διαχείρισης ταμειακών διαθεσίμων.

Επιπλέον, η Εταιρεία ως μέλος του Ομίλου Υγεία, χαιρεί υψηλής αξιοπιστίας τόσο έναντι των Τραπεζών, όσο και έναντι των προμηθευτών της, λόγω της δυναμικής και κυρίαρχης πορείας της στην ελληνική αγορά. Στα πλαίσια αυτά κατέχει μία σημαντική διαπραγματευτική δύναμη έναντι των προμηθευτών της, κυρίως λόγω των μεγάλων παραγγελιών που πραγματοποιεί και της εδραιωμένης θέσης της στην αγορά.

Η Εταιρεία ακόμη, αξιοποιώντας τα συγκριτικά της πλεονεκτήματα ως μέλος του Ομίλου Υγεία, έχει εξασφαλίσει συμφωνίες με τις κυριότερες ελληνικές και ξένες ασφαλιστικές εταιρείες, οι οποίες παρέχουν σημαντική ρευστότητα μειώνοντας παράλληλα σε μεγάλο βαθμό την έκθεσή της, σε κίνδυνο ανταγωνισμού και έλλειψης ταμειακών ροών.

Τέλος, η εταιρεία ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ ΥΓΕΙΑ Α.Ε., ως βασικός μέτοχος της Εταιρείας, θα παρέχει οποιαδήποτε οικονομική ή άλλη υποστήριξη, στην περίπτωση που καταστεί αναγκαίο, για τις δραστηριότητες της Εταιρείας για τουλάχιστον τους επόμενους 12 μήνες.

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω γεγονότων, αλλά και δεδομένου ότι η Διοίκηση δεν έχει λάβει καμία ένδειξη ότι οι δράσεις που έχει σχεδιάσει (και που αναλύονται ανωτέρω) δεν θα ολοκληρωθούν επιτυχώς, εκτιμάται ότι δεν θα αντιμετωπίσει θέματα χρηματοδότησης και ρευστότητας της Εταιρείας εντός των επόμενων 12 μηνών.

11.4 Πολιτικές και διαδικασίες διαχείρισης κεφαλαίου

Οι στόχοι της Εταιρείας όσον αφορά στη διαχείριση του κεφαλαίου είναι οι εξής:

- να εξασφαλίσει την ικανότητά της να συνεχίσει τη δραστηριότητά της (going-concern) και
- να εξασφαλίσει μια ικανοποιητική απόδοση στους μετόχους τιμολογώντας προϊόντα και υπηρεσίες, αναλογικά με το επίπεδο κινδύνου.

Η Εταιρεία παρακολουθεί το κεφάλαιο στη βάση του ποσού των Ιδίων Κεφαλαίων πλέον των δανείων μειωμένης εξασφάλισης, μείον τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα όπως αυτά απεικονίζονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης, καθώς και σε σχέση με τις απαιτήσεις του ν.4548/2018.

Το Κεφάλαιο για τις χρήσεις 2018 και 2017 αναλύεται ως εξής:

<i>Ποσά σε €</i>	31/12/2018	31/12/2017
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	7.383.751	5.124.908
Μείον: Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	(943.358)	(3.537.259)
Κεφάλαιο	6.440.393	1.587.649
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	7.383.751	5.124.908
Πλέον: Δάνεια	40.469.721	43.272.339
Σύνολο κεφαλαίων	47.853.472	48.397.247
Κεφάλαιο προς Σύνολο Κεφαλαίων	0,13	0,03

Η Εταιρεία ορίζει το ποσό του Κεφαλαίου σε σχέση με τη συνολική κεφαλαιακή διάρθρωση, π.χ. Ίδια Κεφάλαια και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις. Η Εταιρεία διαχειρίζεται την κεφαλαιακή διάρθρωση και κάνει τις προσαρμογές κατά το χρόνο που η οικονομική κατάσταση και τα χαρακτηριστικά των κινδύνων των υπάρχοντων στοιχείων του ενεργητικού αλλάζουν, προκειμένου να διατηρεί μια αποτελεσματική κεφαλαιακή δομή αποφεύγοντας την υπερβολική μόχλευση. Με στόχο τη διατήρηση ή την προσαρμογή της κεφαλαιακής διάρθρωσης, η Εταιρεία μπορεί να προσαρμόσει το ποσό των πληρωτέων μερισμάτων, να επιστρέψει κεφάλαιο στους μετόχους, να εκδώσει μετοχικό κεφάλαιο ή να πουλήσει στοιχεία του ενεργητικού για να μειώσει το δανεισμό.

Η Εταιρεία διαχειρίζεται την κεφαλαιακή της δομή και πραγματοποιεί προσαρμογές σε αυτή υπό το πρίσμα των εκάστοτε οικονομικών συνθηκών και τα χαρακτηριστικά κινδύνου των περιουσιακών της στοιχείων.

Κίνδυνοι που σχετίζονται με τις Επιχειρηματικές Δραστηριότητες της Εταιρείας

ι. Συμβάσεις με ασφαλιστικές εταιρείες

Το ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε. διαθέτει μακροχρόνιες συμβάσεις με τις ασφαλιστικές εταιρείες ΕΘΝΙΚΗ, ΝΝ, METLIFE, GENERALI, ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ κτλ. Η Εταιρεία επιπλέον έχει υπογράψει σύμβαση με τη Mednet Ελλάς Α.Ε., εταιρεία που διαχειρίζεται ασφαλιστικά προγράμματα νοσοκομειακής κάλυψης μερικών εκ των μεγαλύτερων ασφαλιστικών εταιρειών στην Ελλάδα.

Οι ανωτέρω συμφωνίες αυτές εξασφαλίζουν συνεχή αναπτυξιακή πορεία και μεγαλύτερο όγκο ασθενών μειώνοντας σε μεγάλο βαθμό την έκθεση της Εταιρείας σε κίνδυνο ανταγωνισμού και ρευστότητας.

ii. Ασφαλιστική Κάλυψη Περιουσιακών Στοιχείων

Το ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε. έχει συνάψει ασφαλιστήρια συμβόλαια για τον πάγιο εξοπλισμό του και τις εγκαταστάσεις του με τον Ασφαλιστικό Οργανισμό «Εθνική Ασφαλιστική Α.Ε.Ε.Γ.Α.» με τις παρακάτω ημερομηνίες λήξης : Πυρός και Απωλείας Κερδών 15/03/2019 και Γενικής και Επαγγελματικής Αστικής Ευθύνης 31/07/2019. Παράλληλα διατηρεί Ομαδικό Ασφαλιστήριο Ζωής Προσωπικού με λήξη 31/12/2019 με τον Ασφαλιστικό Οργανισμό METLIFE ΑΕΑΖ και ασφαλιστήρια αυτοκινήτων με ανανέωση ανά εξάμηνο. Σημειώνεται ότι την 31/12/2018 η αναπόσβεστη αξία των κτιρίων, μηχανημάτων και επίπλων της Εταιρείας ανερχόταν σε € 34,8εκ.

Κίνδυνοι που σχετίζονται με τον Κλάδο στον οποίο δραστηριοποιείται η Εταιρεία

i. Συνθήκες του Κλάδου της Υγείας

Το ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε. δραστηριοποιείται στο χώρο της ελληνικής πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας περίθαλψης προσφέροντας ολοκληρωμένες υπηρεσίες παροχής υγείας. Ο κλάδος των ιδιωτικών υπηρεσιών παροχής υγείας στην Ελλάδα παρουσιάζει ιδιαιτερότητες, οι οποίες προέρχονται από την κυριαρχική θέση που κατείχε παραδοσιακά ο δημόσιος τομέας στην παροχή υπηρεσιών υγείας. Η αδυναμία ωστόσο του δημόσιου τομέα να καλύψει την συνεχώς αυξανόμενη ζήτηση αλλά και να προσφέρει ποιοτικές υπηρεσίες παροχής υγείας οδήγησε στην σημαντική ανάπτυξη των ιδιωτικών κλινικών.

Με το ρυθμό ανάπτυξης του ιδιωτικού κλάδου παροχής υπηρεσιών υγείας καθίσταται σαφές ότι ο κλάδος στον Ελλαδικό χώρο παρουσιάζει μια ιδιαίτερη δυναμική και προοπτική στην οποία καλούνται να ανταποκριθούν οι εταιρείες που συμμετέχουν σε αυτόν. Τα αποτελέσματα και η πορεία της Εταιρείας επηρεάζονται άμεσα από τη δραστηριοποίησή της, έναντι της συνεχούς ανάπτυξης στον κλάδο της υγείας και την αξιοποίηση των δυνατοτήτων της για περαιτέρω ανάπτυξη. Τυχόν αδυναμία της Εταιρείας να ανταποκριθεί στις νέες συνθήκες θα μπορούσε να έχει αρνητικές επιπτώσεις στην οικονομική της κατάσταση και τα λειτουργικά του αποτελέσματα.

• Κίνδυνος από τον Ανταγωνισμό

Τα τελευταία χρόνια ο ιδιωτικός τομέας της παροχής υπηρεσιών υγείας παρουσιάζει μία συνεχή ανάπτυξη, κυρίως λόγω της αδυναμίας του Δημόσιου Τομέα να καλύψει την αυξανόμενη ζήτηση.

Στο πλαίσιο αυτό οι ιδιωτικές κλινικές στράφηκαν στον εμπλουτισμό των παρεχόμενων υπηρεσιών τους και στην ταχύτητα ανταπόκρισης προς τον ασθενή, με επέκταση των υφιστάμενων εγκαταστάσεων για στέγαση νέων τμημάτων. Χαρακτηριστικό είναι άλλωστε ότι αρκετές ιδιωτικές κλινικές περιλαμβάνουν από τμήματα μαιευτικής κλινικής, μέχρι και διαγνωστικά κέντρα έτσι ώστε να καλύπτουν ένα ευρύτερο φάσμα υπηρεσιών. Ένα ακόμα πεδίο ανταγωνισμού που παρατηρείται στον κλάδο της ιδιωτικής παροχής υπηρεσιών υγείας είναι η επέκταση των συνεργασιών των ιδιωτικών μονάδων με ασφαλιστικές εταιρείες και η σύναψη συμβάσεων με ασφαλιστικά ταμεία, για την κάλυψη νοσηλίων μεγαλύτερου εύρους ασθενών.

Η Εταιρεία είναι σήμερα από τις καλύτερες κλινικές στον ελληνικό κλάδο της ιδιωτικής παροχής υπηρεσιών υγείας και με τη συνεχή βελτίωση των υπηρεσιών υψηλής ποιότητας στην αιχμή της ιατρικής επιστήμης και τεχνολογίας, με στόχο όχι μόνο να διατηρήσει τη θέση αυτή αλλά να αποτελέσει τον πρωτοπόρο του κλάδου

προσφέροντας νέες υπηρεσίες. Ωστόσο σε περίπτωση που η Εταιρεία διακόψει την αναπτυξιακή της και επενδυτική της πολιτική, η ανταγωνιστική της θέση ενδεχομένως να επηρεαστεί σημαντικά, επηρεάζοντας με τον τρόπο αυτό και την χρηματοοικονομική κατάστασή της.

• **Τάση συρρίκνωσης του κλάδου της υγείας**

Τα τελευταία χρόνια η έλλειψη παροχής ρευστότητας και η στενότητα στην τραπεζική χρηματοδότηση σε συνδυασμό με την παρατεταμένη οικονομική ύφεση και την μείωση του διαθέσιμου εισοδήματος των ιδιωτών συνθέτουν ένα περιβάλλον αβεβαιότητας. Ο ΕΟΠΥΥ και τα λοιπά ασφαλιστικά ταμεία αντιμετωπίζουν δυσχέρειες στην εξόφληση των υποχρεώσεων τους με αποτέλεσμα οι μικρές κλινικές και τα διαγνωστικά κέντρα να βρίσκονται αντιμέτωπα με σημαντικά πρόβλήματα ρευστότητας. Καθοριστικό πλέον παράγοντα επιβίωσης αποτελεί η διείσδυση του ΕΟΠΥΥ στα συνολικά έσοδα του κάθε παρόχου υγείας σε συνδυασμό με την αποτελεσματική διαχείριση μείωσης του κόστους των παρεχόμενων υπηρεσιών. Η τάση αυτή όπως είναι φυσικό μπορεί να οδηγήσει σε συρρίκνωση κυρίως του κλάδου της Δευτεροβάθμιας παροχής φροντίδας εντείνοντας τον ανταγωνισμό μεταξύ των υφιστάμενων παρόχων και περιορίζοντας ακόμη περισσότερο τα ήδη μειωμένα, λόγω εφαρμογής των μηχανισμών Claw-back, και Rebate έσοδα.

• **Κίνδυνος Τεχνολογικών Εξελίξεων**

Η ραγδαία ανάπτυξη της τεχνολογίας και η διαπίστωση της ανάγκης για συνεχή αναδιοργάνωση ασκούν καθοριστική επίδραση στις υπηρεσίες υγείας. Οι εκάστοτε ιδιωτικές κλινικές προχωρούν σε πολυδάπανα επενδυτικά προγράμματα με στόχο την ανανέωση και την απόκτηση σύγχρονου ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού ώστε να προσφέρουν νέες και καλύτερες υπηρεσίες. Το ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε., ανανεώνει τον τεχνολογικό του εξοπλισμό σε τακτά χρονικά διαστήματα και στόχος του, είναι η συνεχής επένδυση στις πλέον σύγχρονες ιατροτεχνολογικές εξελίξεις και η συνεχής εκπαίδευση του προσωπικού του, ώστε να είναι ενήμερο με τις εκάστοτε διεθνείς εξελίξεις του κλάδου της υγείας.

12. Γεγονότα μετά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης

Την 18η Φεβρουαρίου 2019, ολοκληρώθηκε η υπογραφή της νέας στρατηγικής συμφωνίας του Ομίλου Hellenic Healthcare με την Εθνική Ασφαλιστική για την κάλυψη των ασφαλισμένων της στα θεραπευτήρια του Ομίλου. Μετά τις πρόσφατες εξαγορές, το δίκτυο του Hellenic Healthcare Group περιλαμβάνει πλέον τα θεραπευτήρια Metropolitan Hospital, Υγεία, Μητέρα, Metropolitan General και Λητώ, έχοντας τη δυνατότητα παροχής των πλέον εξειδικευμένων και σύγχρονων ιατρικών υπηρεσιών τόσο στο επίπεδο της γενικής ιατρικής, όσο και στην παιδιατρική και τη μαιευτική-γυναικολογία.

Δεν υπάρχουν μεταγενέστερα των Οικονομικών Καταστάσεων γεγονότα, τα οποία να αφορούν την Εταιρεία, στα οποία επιβάλλεται αναφορά από τα ΔΠΧΑ.

Μαρούσι, 23 Απριλίου 2019

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

*Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ*

*Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ*

*Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ
ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ*

*ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ
ΑΔΤ ΑΜ576467*

*ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΡΤΑΠΑΝΗΣ
ΑΔΤ ΑΕ140679*

*ΕΙΡΗΝΗ ΚΑΡΙΕΝΤΙΔΟΥ
ΑΔΤ ΑΙ 587848*

*ΕΥΣΤΑΘΙΑ ΑΒΡΑΜΟΠΟΥΛΟΥ
ΑΔΤ ΑΕ 514056
ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ 25843 –
Α' ΤΑΞΕΩΣ*